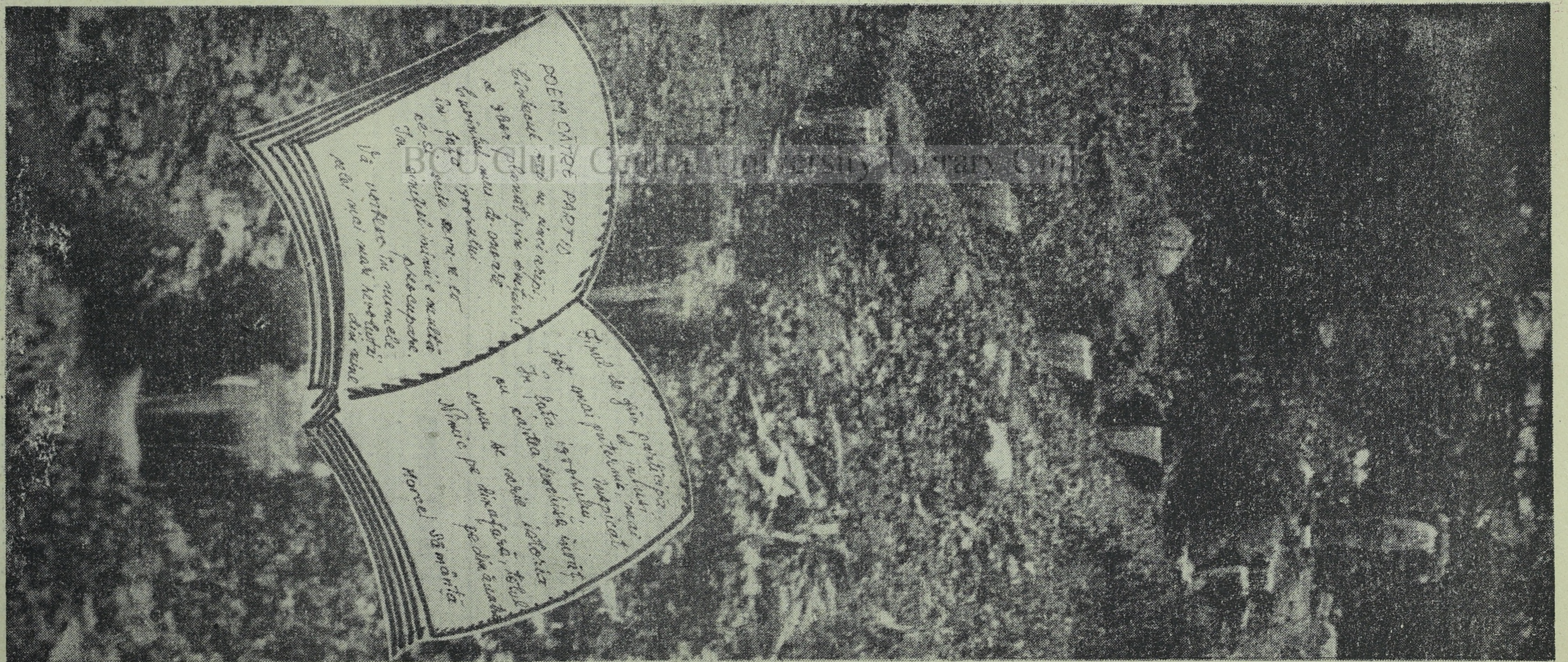

forum studentesc

● revistă a u.a.s.c. din centrul universitar timișoara ● anul IX ● nr. 4 (65) aprilie 1981 ● 16 pagini ● 2 lei ●

IZVORUL

Fotografie de MICHAEL KOZAR

„A FI FERICIT PRIN A-I FERICI PE ALȚII“

— Mariana Sultănoiu, ești studentă în anul III al Facultății de Științe economice și președintă a Consiliului U.A.S.C. din Universitate. Ce înseamnă activitatea obștească pentru viitorul specialist? Dar pentru tine?

— Activitatea obștească trebuie să fie o componentă de bază a viitorului specialist. Altfel, privindu-l doar prin prisma activității profesionale, ar trebui să-l consideri un instrument științific de cercetare fără a ști de ce și în folosul cui își pune în valoare inteligența, pregătirea. Specialistul nu trebuie să uite că trăiește pentru oameni, că este integrat unui colectiv pe care-l conduce. Ori activitatea obștească îl menține și mai mult în sinul colectivului, îl ajută să înțeleagă oamenii și tot ce se întâmplă în jur, în ultima instanță, sensul adevărat al întregului său efort creator.

Pentru mine, a fi activist, a însemnat mereu „a fi fericit prin a-i ferici pe alții“, o dăruire totală pentru a face ca idealurile generației mele să prindă viață, pentru a asigura condițiile cele mai bune pentru desăvârșirea personalității fiecăruia. Această activitate m-a ajutat să înțeleg mai bine lumea, să înving multe greutăți, să-mi coordonez munca și să nu uit ce înseamnă a fi student, chiar exponentul studenților de la un anumit nivel...

— ... în calitatea ta de președintă de institut! De fapt, ce înseamnă, pentru viața institutului, activitatea Consiliului și, implicit, a președintei?

— Consiliul ar putea reprezenta o instanță care gîndește mai mult și mai departe ceea ce se poate face pentru asigurarea unor condiții optime de viață și studiu studenților, un virf de atac contra rutinei, comodității și inerției și, mai ales, locul unde problemele studențești își găsesc rezolvare, unde studenții vin cu încredere și certitudinea că se face totul pentru ei. Un consiliu este format din studenți care nu trebuie să uite niciodată că sînt ei înșiși membri ai colectivelor din care fac parte, că îndeplinirea sarcinilor de asociație nu trebuie să se realizeze prin neglijarea propriei lor deveniri, a vieții lor particulare. Nu vreau să deviez de la întrebare, dar cred că se face prea puțin pentru a întregi cultura generală a tînarului, pentru o educație estetică corespunzătoare statutului său de viitor specialist. Unii studenți au gusturi și preferințe îndoielnice sau neprecizate, au uitat sau nu cunosc gustul pentru frumos, pentru lectură, pentru muzică, pentru natură. Revenind, aș sublinia că un Consiliu, pe lângă faptul că adună cei mai reprezentativi studenți din punct de vedere profesional, trebuie să fie unit, curajos, exprimînd deschis doleanțele studenților, neuitînd însă să dovedească, în același timp, exigență față de propriile fapte, față de colectivele pe care le conduce. Și să nu uităm spiritul de inițiativă, forța de mobilizare, voința de autodepășire și munca tenace. Numai prin astfel de calități ale membrilor Consiliului, acesta își face simțită activitatea în cadrul institutului...

— ... înțelegînd acestea și corelîndu-le cu rolul „liderului“, am înțeles că mi-ai răspuns și la partea a doua a întrebării. Îți propun să aruncăm o privire mai atentă, dar în cuvinte puține, asupra participării mai largi a studenților la acțiunile organizate de A.S.C., asupra modului în care trebuie să se implice birourile

A.S.C. de an în formarea la acest nivel a unor colective sudate, capabile să organizeze acțiuni diverse și interesante...

— Pentru mine nu e împedecă de ce întrebarea face distincție între studenți și A.S.C. Căci A.S.C.-ul nu e altceva decît Asociația Studenților Comuniști. Deci fiecare student înseamnă Asociația, organizația este a lor, alcătuită din personalitatea și individualitatea fiecăruia, din aportul participării fiecăruia la organizarea acțiunilor.

Ca să atragem studenții la acțiunile asociației lor trebuie să le dăm conștiința apartenenței la o organizație cu atribuții foarte largi, care coordonează activitatea multor grupări, ce dau spiritul de colectivitate: cluburi, cenacluri, asociații sportive, formații artistice etc.,

A.S.C. nu se detașează de studenți și nu există ca și ceva impus din afară, el înseamnă individualitate dar și colectivitate.

În persoana unui secretar de an, activist la nivel de facultate sau institut, nu putem vedea Asociația Studenților Comuniști decît în măsura în care el a fost desemnat de colectivitate, investit cu o funcție care să-i ajute. Ori această opțiune trebuie să însemne și o angajare asumată a celui care alege între colectivitate și lider trebuie să existe în permanență o comunitate de idei, de existență, de efort susținut.

Liderul reprezintă A.S.C.-ul în relațiile exterioare, în rest A.S.C.-ul trebuie să se reprezinte singur prin acțiunile pe care le organizează.

Cred că liderii A.S.C. trebuie să aibă discernămintul și puterea de înțelegere a fiecărui membru al colectivității, să cunoască fiecare individualitate în parte și să-i știe rolul pe care poate să-l joace în angrenajul colectivității. El poate să dea viață în cadrul organizației A.S.C. zicalei „Omul potrivit, la locul potrivit“. Aici se găsește adevărul în formarea unei colectivități unite, condiție sine-qua-non a participării largi a studenților la diferite activități. Și mai e apoi modul în care gîndim aceste acțiuni, modul în care le apropiem de sufletul studenților. Regăsindu-se în ceea ce fac, studenții vor pune tot talentul și priceperea lor pentru reușita acțiunii. Trebuie să găsim acele acțiuni care să placă studenților. Nu multe ci reușite. Studentul să simtă plăcerea de a merge la acțiunile organizate în cadrul A.S.C. Cred, de asemenea, că facem prea puțin pentru „reclama“ acestor acțiuni, sau le facem o reclamă care nu atrage studenții. Să avem discernămintul de a înțelege ce acțiuni „prind“ la studenți și de a face distincție între modul în care trebuie concepută o discotecă și, de exemplu, o manifestare politico-ideologică. Atunci cînd vom găsi cheia unor acțiuni de succes, atunci vom rezolva și altă mare problemă: cea a timpului liber rămas după rezolvarea problemelor personale ale studentului.

— Parțial, mi-ai răspuns și la ultima mea întrebare, cea referitoare la implicarea asociației în organizarea timpului liber al studentului. În încheiere, aș vrea să-mi spui cite din aceste excelente principii și teorii prind viață în Universitate?

— Îți propun ca răspunsul să-l dau printr-o invitație de a participa și scrie despre citeva acțiuni care au loc în organizarea Consiliului nostru sau a Consiliilor A.S.C. din Universitate. Ai să te convingi că pornind de la această bază teoretică, poți să declanșezi acțiuni care conving și atrag studenții...

— Îți mulțumesc și ... accept!

Discuție consemnată de
GHEORGHE CRIȘAN

Simpozion dedicat aniversării partidului

Luni 20 aprilie 1981, în localul Institutului politehnic „Traian Vuia“ din Piața Horațiu nr. 1, într-un cadru festiv, s-a desfășurat simpozionul Omagiu partidului manifestare dedicată de către studenții politehniști și cadrele didactice de la Catedra de Științe sociale, mărețului eveniment în pragul căruia ne aflăm, aniversarea a 60 de ani de la înființarea Partidului Comunist Român, purtătorul idealurilor noastre prin vreme. Numeroșii participanți au avut posibilitatea să asiste la prezentarea unor valoroase lucrări, grupate pe două secții: Filozofie — Socialism științific (secția I) și Economie politică (secția II-a).

Au fost prezentate în cadrul simpozionului 21 de lucrări. 9 în prima secție și 14 în cea de-a doua. Dintre acestea s-au distins citeva în mod deosebit prin caracterul lor științific incontestabil, prin munca depusă în cadrul pregătirii lor, precum și prin pasiunea cu care au fost prezentate:

- P.C.R. — continuator al tradițiilor de luptă ale poporului român pentru independență și unitate națională (Gabriel Vizireanu, Marian Szedlak);
- Stilul comunist de conducere și cerințele noii revoluții agrare în țara noastră (Liliana Ciuvălu);
- Umanismul politicii P.C.R. în domeniul culturii (Sorin Lipoveanu);
- Politica P.C.R. cu privire la omogenizarea societății noastre socialiste. (Tünde Kovács);
- Concepția P.C.R. cu privire la necesitatea și direcțiile trecerii de la cantitate la o nouă calitate în economie în etapa actuală (Sorin Vișan Sorin Țiriac);
- Coordonate fundamentale ale politicii P.C.R. privind creșterea aportului cercetării științifice la dezvoltarea economică a României (Marius Fitero, Ion Fodor, Sorin Brezovan);
- Creșterea eficienței economice — trăsătură esențială a politicii economice a P.C.R. în domeniul construcțiilor (Marius Pleșca);
- Mecanizarea lucrărilor agricole — obiectiv fundamental al noii revoluții agrare în România (Dumitru Țucu, Attila Gönözi);
- Politica P.C.R. în domeniul investițiilor și dezvoltarea bazei tehnico-materiale a socialismului în țara noastră (Constantin Iancu, Petre Ișfan);
- Concepția novatoare a P.C.R. privind dezvoltarea chimiei românești în etapa actuală (Emeric Gulyás, Emil Iorgoni);
- Dezvoltarea industriei mici — componentă esențială a politicii economice a Partidului Comunist Român (Ion Bejan).

Simpozionul a seos încă o dată în evidență, dragostea pregnantă și atașamentul tineretului studios din centrul universitar față de Partidul nostru comunist, față de cel care a venit din istorie să aducă lumină și măreție acestor zile.

FLOREA ȘTEFAN

Panoramic

● Formațiile artistice ale I.A.T. au prezentat spectacole în localitățile Salonta, Beliu, Avram Iancu și Făget.

● C.A.S.C. al Facultății de electrotehnică a organizat o seară de poezie patriotică la Căminul II C.

● Cenaclul „E“ a dedicat un spectacol omagial creerii P.C.R.

● În această primăvară studenții Facultății de electrotehnică, au prestat peste 500 de ore de muncă patriotică, ea concretizîndu-se în amenajarea spațiilor verzi din jurul căminelor și plantarea de arbuști și garduri vii.

● Microspectacol „România, promotoare a păcii în lume“, anul III T.C.O., Chim. Club.

● Clubul Facultății de mecanică agricolă a organizat concursul cu tema: „Din istoria P.C.R.“.

● Cenaclul „M“ a organizat și susținut la clubul Mecanicii, o seară de muzică și poezie patriotică.

● Studenții agronomi, au început amenajarea spațiilor verzi din cadrul institutului, plantînd un număr însemnat de puieți și arbuști decorativi.

● Chim. Club — seară tematică „România în anii construcției socialiste“ (II T.C.A., III T.S.C.O.).

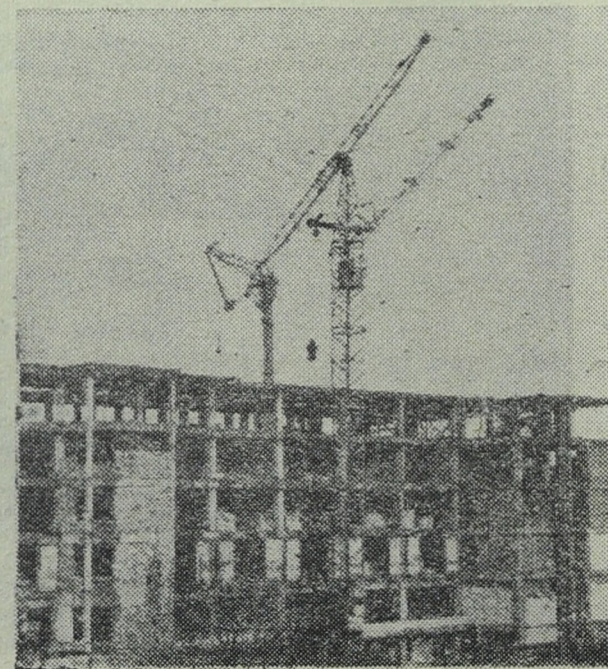
● Simpozion omagial, organizat de Comitetul de partid și Senatul institutului, sub titlul „Concepția P.C.R. privind dezvoltarea și modernizarea învățămîntului“.

● Sub titlul „Zilele aripilor întinse“, Aerodelta-clubul „Traian Vuia“, organizează o acțiune sportivă pe durata a trei zile.

15 mai — probe de zbor pe teren, la Șarlotă (jud. Timiș).

16 mai — ing. Mircea Finescu prezintă un istoric al zborului fără motor de performanță (amfiteatrul de la Electrotehnică), prelegere urmată de festivitatea înmînării primei gradatii, intîmii generații de piloți deltaplaniști ai acestui club sportiv.

17 mai — deplasare pe terenurile de zbor de lin-

gă Arad, unde vor evolua citeva dintre cei mai experimentați piloți.

O acțiune la care poate participa oricine dorește să afle mai mult despre acest sport!

● Am observat o uimitoare asemănare între momentul umoristic prezentat de către studenții Institutului de învățămînt superior din Sibiu în finala „Cîntării României“, și unul din numerele grupului timișorean T.T. (ne calificat din păcate la Festivalul umorului studentesc).

Și totuși între Sibiu și Timișoara sînt 301 km!

● La sala de sport din str. Circumvalațiunii, a avut loc faza locală a Campionatului universitar de gimnastică ritmică. Au participat fete de la Universitate și I.P.T. S-a impus Monica Weiss (Electro, II A.C.), campioana universitară de anul trecut. Li urăm succes în finala care va avea loc la Constanța!

● Odată cu venirea primăverii și afluența de public studențesc spre cea de-a 7-a artă a crescut simțitor. Pentru ca accesul spre sala de spectacole să ocolească aglomerațiile din fața caselor de bilete, ne asigurăm procurării biletului mult dorit, suportul subred și pătat al speranțelor într-un „bilet în plus“ conducerea cinematografului „Capitol“ îi invită pe studenți la o colaborare... academică: prin comisiile culturale ale consiliilor A.S.C. se pot încheia abonamente colective și la orele solicitate. Tovarășul AUREL ANDIUȘ, administrator al cinematografului „Capitol“ abia așteaptă să dea celor interesați noi relații în legătură cu această inițiativă și, mai ales, ca ea, conjugată cu pasiunea recunoscută a studenților pentru film, să apropie și mai mult marele ecran de lumea amfiteatrelor. Și invers!

OMAGIUL NOSTRU DE FAPTE ȘI DE GÎND

● Prof. dr. ing. GHEORGHE CREȚU, secretarul comitetului de partid la I.P.T.

Institutul politehnic, studenții, cadrele didactice, în frunte cu comuniștii întîmpină aniversarea a șase decenii de la făurirea partidului cu o exigență sporită în întreaga activitate, pentru a marca o nouă calitate în munca instructiv-educativă pe care o desfășoară. Adunările generale ale cadrelor didactice, cu prilejul constituirii consiliilor profesionale și a senatului institutului, care au avut loc în această perioadă, prin analiza efectuată și măsurile stabilite, sînt o dovadă că toți cei ce învață și muncesc în Politehnică au înțeles chemarea partidului, a secretarului general, de a întîmpina această măreață aniversare cu rezultate superioare în toate domeniile de activitate.

În aceste zile premergătoare aniversării partidului, în întregul institut, în cămine, în facultăți, la cluburi, au avut și au loc manifestări politico-ideologice și cultural-educative, dedicate marelui eveniment, culminînd cu un simpozion omagial intitulat „Concepția P.C.R. privind dezvoltarea și modernizarea învățămîntului”.

● MIHAELA BĂLĂCEANU, vicepreședinte al C.A.S.C. din I.M.T.

Dintre manifestările cu care cinstesc studenții medici aniversarea partidului un loc de frunte îl ocupă masa rotundă cu activul politico-ideologic. Cupa „Iuliu Hațieganu”, gazeta de perete „Curier”, activitățile cercului de presă, ale ceneclului „Siryng”, dar înainte de toate prin rezultatele noastre profesionale.

● Prof. dr. ing. HELMUTH THEIL, prorector al I.P.T.

Institutul politehnic a sărbătorit de curînd 60 de ani de la înființare. Începuturile au fost modeste, dotarea materială era slabă. Abia după reforma învățămîntului se cunoaște o dezvoltare mai substanțială, iar ultimii 15 ani au adus învățămîntul superior din țara noastră la cotele cele mai înalte ale învățămîntului mondial.

În ultimii ani, Politehnică a fost dotată cu noi edificii, s-a construit facultatea de electrotehnică, în prezent se află în construcție noile sedii ale facultăților de Inginerie chimică și de Construcții, totodată se extinde Facultatea de mecanică, astfel că în următorii cinci ani, se va ajunge la o bază materială foarte dezvoltată, în care vor studia peste 14.000 de studenți. Porțile învățămîntului superior sînt deschise oricărui tînar cu dragoste de carte și de muncă, numărul de locuri din cămine și cantine a sporit și va spori mult, există un număr mare de studenți bursieri.

Alături de studenții români, învață și un număr important de studenți de peste hotare, fapt care dovedește prestigiul învățămîntului, a culturii române în lume.

Studenții sînt angrenați în activitatea de cercetare pe bază de contract, fac practica în unitățile proprii de microproducție, traducînd în viață indicațiile date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind transformarea revoluționară a învățămîntului, privind integrarea sa cu cercetarea și producția. Iată, deci numai cîteva din rezultatele cu care Politehnică timișoreană întîmpină marea sărbătoare a partidului!

● MARIANA SULTĂNOIU, președinta C.A.S.C. al Universității

În fiecare primăvară istoria se condensează în zile fierbinți care au marcat timpul și devenirea pa-

triei. Anul acesta luna mai stă sub semnul aniversării a 60 de ani de la făurirea P.C.R., timp în care partidul și-a cîștigat prestigiul, experiența și forța de a conduce spre lumină destinele acestui mîndru și harnic popor.

Nu întîmplător, tinerețea sărbătorește, gînd la gînd cu țara, acest eveniment remarcabil ci pentru că existența, vigoarea și viitorul său se datorește înțelepciunii acestui partid care a făurit perioada cea mai înfloritoare a patriei.

Studenții fac parte din potențialul uman care va prelua ștafeta, care va continua istoria patriei, tinerii comuniști de astăzi sînt făuritorii civilizației de mîine.

Toată activitatea Universității, a C.A.S.C. și a organizațiilor A.S.C. din institut este preocupată de făurirea omului nou, cu un înalt profesionalism la catedră, în economie sau în cercetarea științifică, cu o înaltă conștiință moral-politică.

Realizările remarcabile ale studenților Universității din primăvara aceasta obținute în festivalul național Cîntarea României, amplu ciclu de manifestări politice și cultural-educative, sesiunea de comunicări științifice, precum și munca conștientă de zi cu zi au fost închinare acestei mari aniversări.

● Conf. dr. CONSTANTIN COVRIG, secretar adjunct al comitetului de partid al Universității

În întîmpinarea aniversării a 60 de ani de la făurirea P.C.R. în atenția cadrelor didactice, a activiștilor și a studenților au stat o serie întregă de manifestări politice și culturale, simpozioane, mese rotunde, seri culturale, în cadrul facultății și în cămine. Închinăm aniversării premiile obținute de studenții noștri la F.A.C.S., sesiunea de comunicări științifice, precum și expoziția filatelică și bibliografică de documente și manuscrise inedite, privind crearea și dezvoltarea partidului comunist, a societății socialiste în patria noastră.

● CORNEL MILITARU, șef de comisie a C.A.S.C. de la Facultatea de mecanică

Cinstim evenimentul de profundă rezonanță în conștiința națiunii prin rezolvarea la timp a teme-

Omagiu.

Foto: Angela Bocancea

acela de-a trăi la vatra ta unde este loc pentru toți.

MUNȚII

Munții poartă povara imaculată a zăpezilor cu fală, asemeni unui fecior sfios ce și-a pus, prima oară un strai nou pentru a iesi la horă. Munții salută ceai cu steagul brazilor al căror verde permanent desemnează tinerețea unui popor ce și poartă istoria cum mama-și poartă pruncul, nedeslipit de sint.

DE UNDE VIN

Eu vin de-aici de pe aproape vin dintr-un sat de cîmpie unde cerul e mereu senin și fiecare prunc născut e-o poezie de cite ori mă-ntorc acasă saful se-mbracă în strai de sărbătoare

lor de cercetare, a proiectelor de diplomă, prin calitatea lor înaltă științific, prin profunzimea lor caracter aplicativ, prin ridicarea nivelului politic al întregii activități A.S.C.

● Conf. dr. ing. ALEXANDRU VASILIEVICI, prodecan al facultății de electrotehnică

Conferințele la nivelul anilor de studii mesele rotunde și simpozioanele ținute de cadrele de la catedra de științe sociale și de către studenți, medalioul Dinu Lipatti, seriile de poezie patriotică, sesiunea de comunicări științifice, concursul Traian Lalescu, sînt doar cîteva din activitățile prin care studenții și cadrele didactice își aduc omagiul lor fierbinte aniversării din mai.

● Conf. dr. TRAIAN CRIȘAN, secretarul comitetului de partid al I.M.T.

Institutul de medicină este o creație a regimului democrat-popular, el luînd ființă în 1945, ca o expresie a preocupărilor partidului pentru pregătirea unor cadre sanitare de înaltă ținută profesională, în vederea creșterii nivelului de sănătate al populației. De-a lungul celor peste trei decenii de activitate, institutul a cunoscut o dezvoltare impectuoasă, atît în ceea ce privește baza materială cit și numărul de studenți. Sub îndrumarea directă a unor cadre didactice temeinic pregătite, selectate pe criteriul valorii profesionale și științifice, astăzi, în institutul nostru învață peste 3.300 de studenți, de trei ori mai mulți decît în anii de început. Între aceștia, studiază peste 1.200 de studenți de peste hotare, care vor deveni în țara lor mesagerii învățămîntului superior românesc.

De curînd institutul nostru a primit o nouă clădire care ne-a permis lărgirea bazei de învățămînt, a disciplinelor din preclinic. În viitorul apropiat, prin grija și îndrumarea directă a organelor de partid și de stat se vor construi o clinică ortopedică, alte clinici de neurochirurgie, chirurgie toracică și cu probabilitate, un institut de oncologie.

Sînt numai cîteva din dotările Institutului de medicină care ilustrează grija ce o poartă partidul și statul nostru învățămîntului medical. Colectivul institutului este conștient de răspunderea deosebită ce-i revine în pregătirea profesională, politică și culturală a viitoarelor cadre medicale.

● ALEXANDRU HEDEȘ, președintele C.A.S.C. al Facultății de electrotehnică

Aniversarea P.C.R. este întîmpinată de către studenții și cadrele didactice ale facultății noastre printr-o activitate profesională și politico-ideologică de o intensitate deosebită. Alături de numeroase manifestări politice și culturale, omagiu direct adus de studenții noștri glorioasei aniversări a culminat cu spectacolul festiv al ceneclului „E” al facultății.

● Conf. dr. ing. GHEORGHE BOGOEVICI

Sînt membru de partid din 1945. Pentru mine sărbătoarea partidului este un prilej de a constata că în cei 60 de ani de activitate comuniștii se pot mîndri cu atîtea frumoase realizări care au făcut din România o țară minunată, cunoscută în întreaga lume prin frumusețile sale noi. Sînt fericit cînd văd cum studenții cei mai merituosi devin membri de partid, cînd îi văd pe tinerii comuniști cum știu răspunde marilor angajamente ce le impune calitatea de comunist. Le doresc lor să-și închine întreaga viață, așa cum am făcut și eu, acestor mărețe idealuri, partidului și țării lor.

A consemnat SORIN MAILAT

CINTECUL ȚĂRII

Tată, unde nu-i niciodată țîrziu,
Cat cu nuiaua-n cîmpii
și pot spune mereu;
apa-i aici, peste to. este apă
și logosul trece filigranat
cu trei inimi și salbe
sub penaj măsurat,
sub cumpănite pene
de, privighetoare,
sub cenușuri latente, alene.
Țară, unde nu-i niciodată țîrziu,
stîncile-ți se mai țin
în guri de străbuni,
de sisifi retezați,
sorbiți titani în cîmpii,
și-arcușul viorii
luncă-n coarde
ca zimții de apă
petale de aer
dintr-o mină de aer
dintr-un abur primar
hoinari pe cîmpii.
Aici cîntecul
nu este singur nicicînd.
Și privighetoarea
după limbi ca marea
are-n adîncime
vechi și triste minc
unde aur nu-i,
aurul e dus,
cu picioare goale
adevărul-i spus.
Cîntecul vine

cu vocile supte,
în melodii de coral
sună și alge perfide
ce-ncercau să-ncerce corabia,
sună monedele toate pierdute
din zestrea dată la-nceput,
sună pene măiestre
furate din arip: navei
și sună cioburi, oaze sparte
ale cucerniciei
trăită de veacuri
cu privirea-n lut.
Și cîntecul nu-i singur nicicînd
și mersul lui lin nu-i întîrziat
fiindcă în carnea lui de trandafir
răzbată tot ce-a fost
cîndva aici născut.

SIMONA-GRAZIA DIMA

ȚARĂ

Țară tu ești pasărea
Ce străbate primăvara împîinirilor
ești amurgul verii fără sfîrșit
de unde avem mereu piine bună

țară tu ești zbor și lumină
și visul cel mai frumos,

de cite ori mă-ntorc acasă
mă-ntîmpină aceeași oameni
cu suflete tinere
cu ochii scîldați
în lumina împlinirilor
și cu fiecare dată
piinea e tot mai gustoasă
Eu vin de-aici de pe aproape
vin dintr-un sat de cîmpie
și dacă tot m-am apucat
să vă spun, de unde vin
aflați dară prieteni
că eu vin, și voi veni
întotdeauna din marea cîmpie
a noastră a tuturor
care se cheamă țară.

LUCIAN SCURTU

STAREA ESENȚIALĂ

Din sufletul patriei țîșnește o pasăre
aripile ei sînt răsuflarea-mi
albastră elastică tandră —
doar zborul ei îmi zidește simțurile
un cîntec în jur — acum
destinul luminii e-o diafană catedrală
ce ninge peste lume ușor
ca în visele cele mai simple
eu mă pierd și-mi adun respirația
de pe gesturile tale
incoeribil respirate precum vîntul
limpezind lucrurile
pină la Poezie —

CORNELIA VELTAN

MATERIALISMUL DIALECTIC ÎN LUPTA CONTEMPORANĂ DE IDEI

Materialismul dialectic și istoric — prima filosofie cu funcții practice de largă rezonanță, materializată prin ideile și principiile ei în schimbări sociale de mare amploare — a devenit filosofia epocii noastre. Această realitate este evidențiată de o serie întreagă de restructurări ale filosofiei contemporane, restructurări produse în confruntarea teoretică și practică a celor două sisteme mondiale — socialismul și capitalismul. O astfel de confruntare este condiționată de o serie de factori obiectivi, care țin de fondul principal al filosofiei marxiste în ansamblul ei, precum și de anumite particularități ale progresului în epoca contemporană. În primul rând, caracterul deschis, creator al filosofiei marxiste s-a conturat în însăși procesul de geneză al operelor clasice. Marxismul nu a apărut pe un teren în totalitate nou, ci el reprezintă o continuare și o dezvoltare teoretică și realist-științifică a unor idei progresiste ale filosofiei anterioare. Regăsim în operele lui Marx și Engels elemente progresiste din utopii, din economia politică engleză sau din filosofia clasică germană (Hegel, Feuerbach etc.). De asemenea, după constituirea marxismului a continuat principal, în virtutea necesităților permanente de adaptare la noile situații istorice și teoretice, manifestându-și deschiderea, să se raporteze la problematica filosofiei burgheze, asimilând pozitiv elementele progresiste dezvăluite de aceasta, în special pe latura umanismului, a noilor teorii sociologice și economice, a epistemologiei. Astfel, marxismul nu a pierdut niciodată contactul cu problematica dinamică impusă filosofiei de marile transformări sociale ale secolului nostru. Critica filosofică a devenit un mijloc de dezvoltare a propriei teorii, depășind postura de „scop în sine” spre care inclina în perioadele dogmatice, perioade depășite de fiecare dată în virtutea esenței sale creatoare.

Specificul acestei confruntări de idei trebuie căutat

și în dinamismul structurii sociale a epocii noastre, în marile probleme pe care le implică progresul ei accelerat și contradictoriu. Peisajul variat al gândirii contemporane poate fi explicat prin amplele mutații valorice care au la bază importanțele mutații economice și politice ce s-au produs în special după cel de-al doilea război mondial prin afirmarea forțelor progresiste ale socialismului, procesul de decolonizare și noul avânt pe care l-a luat revoluția tehnico-științifică, fenomene cu implicații largi în planul vieții economice, sociale și politice a epocii noastre. Evidențierea efectelor negative ale dezvoltării economice accelerate (poluarea, criza de materii prime, creșterea disproporției economice între țările dezvoltate și cele în curs de dezvoltare), escaladarea cursei înarmărilor, pericolul autodistrugerii pe fondul extinderii conflictelor locale fără șanse apropiate de rezolvare, toate acestea au produs în spațiul valorilor teoretice atitudini anxioase și pesimiste în raport cu care o parte din filosofia burgheză contemporană s-a dovedit sensibilă. Lupta politică a trecut pe primul plan, întreținând în anumite grupări o atitudine pronunțat anticomunistă, alimentată de interese de clasă subtil ascunse în spatele unor afirmații ce se vor umanitariste, ascunse de discursul fals democratic al unor grupări pentru care progresul real al lumii a devenit motivul unui refuz cinic. Raportul dintre cunoaștere și valoare, știință și umanism, putere și înțelepciune devin motive de confruntare pe acest teren teoretic compromis de mutația valorilor. Astfel confruntarea de idei contemporană vizează două situații: un dialog pozitiv al filosofiei marxiste cu atitudinile progresiste occidentale, privite desigur cu ochii critici al cunoașterii obiective; ideile marxiste ale lui J. P. Sartre, apropierea evidentă de marxism pe care o realizează structuralismul genetic (J. Piaget, L. Goldmann), neorealismul, unele idei ale

fenomenologiei (M. Dufrenne, M. Farber) în ceea ce privește posibilitatea emancipării morale a omului, atitudinile de critică socială ale școlii de la Frankfurt (H. Marcuse, T. W. Adorno, M. Horkheimer, W. Benjamin) în ceea ce privește transformarea eficienței economice, a randamentului tehnologic în scop în sine, toate acestea reprezintă motive ale unei problematice filosofice pe care filosofia marxistă din țările socialiste a asimilat-o în mare parte, îmbogățindu-și propriul fond de idei cu privire la critica societății socialiste contemporane. Subliniem de asemenea faptul că toate aceste orientări recunosc valoarea principală a marxismului slujindu-se uneori de acesta chiar în calitate de fundament teoretic.

Să nu uităm însă că în planul contradictoriu al filosofiei contemporane marxismul se confruntă și cu o reinviere a unor vechi idei retrograde, unele cu un profund caracter antisocial și antidemocratic. Neîncrederea în rațiune și în progres promovată de noua filosofie (B. H. Lévy, A. Glucksmann etc.) reflectă o deziluzie politică a unor generații dezorientate care duc la concluzia inutilității transformării sociale pozitive, considerând că orice schimbare nu face altceva decât să înlocuiască o putere prin alta, deci la concluzia echivalenței axiologice a formelor de dominație politică. Puterea, pentru ei e un rău metafizic etern — astfel ea este goliță de orice conținut concret-istoric. Concluzia finală este desigur inutilitatea revoluției, a oricărei acțiuni de schimbare a istoriei. Pe această linie, noua dreaptă reinviere ideile fascismului, ale rasismului, ale inegalității sociale și ale elitarismului. Desigur că în raport cu aceste idei filosofia marxistă ia o atitudine critică pronunțată, manifestându-și încrederea în valoarea progresului și a emancipării umane.

VIORIEL SIRBU

— Care este problematica actuală a educației ateist-materialiste în rândul studenților?

— Este cunoscut faptul că în contextul educării permanente a maselor în spiritul materialismului științific, se acordă o atenție deosebită, studierii fenomenului religios, explicării lui pe baza determinărilor social-politice ale societății. Printre problemele care se ridică enumerăm: raportul dintre biserică și capacitatea științei de a explica existența, raportul dintre cultură și credința religioasă, dintre aspectele etico-morale și influența religiei în acest domeniu.

— Cum apreciați participarea studenților la cercetările întreprinse și ce mijloace de investigație s-au folosit?

— De câțiva ani o echipă studentescă întreprinde anchete sociologice pe teren. Ea are o componență complexă, asigurând studenți ai tuturor facultăților Universității, chiar și de la Institutul politehnic și de la cel de medicină. Această echipă s-a consolidat în cursul cercetărilor în zonele: Lugoș, Chișinău-Criș, Zerind, Socodor, Sebiș (județul A-

Educația ateist-materialistă

De vorbă cu cercetătorul științific OTTO BENKŐ

rad), precum și Miercurea-Ciuc, Toplița, Gheorghieni (județul Harghita). În zona Făget (județul Timiș) atenția a fost îndreptată asupra fenomenului religios în concordanță cu aspecte ale comportamentului etic, civic, cultural, etc. Una din observațiile făcute cu acest prilej, a fost aceea a izolării membrilor unor secte religioase față de sursele socio-informaționale, izolare ce ajunge uneori la o totală rupere de ceea ce noi considerăm firesc: urmărirea programelor de radio sau televiziune, lectura presei cotidiene sau a cărților, vizionarea unui spectacol de teatru, muzică, etc.

Precizăm că în cercetările efectuate, am aplicat metodologia tipologiei spațiale, a lui J.W. Redin, care ne permite să nuanțăm în masa fenomenului cercetat

o serie de subtipologii comportamentale de bază. În acest sens zona cercetată a fost împărțită în mai multe sectoare care, în final, pot fi „măsurate” și apreciate în privința diferitelor compartimente. De curind a avut loc o sesiune de comunicare a rezultatelor, la care au participat activiștii de partid și reprezentanții ai zonei respective. Trebuie să amintesc faptul că la reușita acestei manifestări științifice au contribuit printre alții studenții: Mariana Cordoș, Adriana Clopotel, Dan Pasat (anul II), Crinel Anica (anul III), Alina Negrea (anul IV), de la Facultatea de filologie. Prelucrarea datelor rezultate din investigații a beneficiat de asemenea de aportul unor cadre didactice și a unor studenți de la secția de informatică. A-

mintim pe lect. dr. Ștefan Mărușter, lect. dr. Minerva Boeșa și studentul Lucian Cucu (anul IV).

— Care sint concluziile acestei rodnice activități de cercetare?

— Consider că acest contact cu practica socială, contact care a vizat o problematică vie, arzătoare, a constituit pentru studenți un bun prilej pentru a-și aduce contribuția la elaborarea lucrărilor, la prelucrarea datelor concrete. Noțiunile teoretice însușite în cadrul științelor, la prelucrarea datelor concrete. Noi și înțelegere în planul vieții reale. Această apropiere între teorie și practică a făcut ca majoritatea studenților să poată aprecia dimensiunile și rezultatele investigației de teren.

A fost, și va fi, în continuare, nu numai o participare la activitatea de cercetare, ci — pentru viitorii profesori, cadre didactice — un contact viu cu probleme ale vieții, cu însușirea unei metodologii de a depista modul de manifestare a unui fenomen social, o înțelegere mai profundă a rolului și sensului educației materialist-științifice a maselor.

RADU CIOBOTEA

RELAȚIA SUBIECT-OBIECT ÎN ARTĂ

Relația subiect-obiect în artă, se circumscrie problematicii omului și a creației umane și de aceea, precum arată Alexandru Boboc, avem de-a face cu „terenul principal al confruntărilor de idei cu lumea contemporană, îndeosebi al dialogului dintre marxism și existențialism” (Etic și estetic, Ed. Meridiane, 1979, p. 27).

Urmind îndeaproape comentariul lui Alexandru Boboc asupra operei lui Heidegger *Der Ursprung des Kunstwerks*, reținem că filozoful german reunește o transpunere și o „suprapunere” a universului etic-uman în substanța specifică a artei, ceea ce indică posibilitatea transunerii universului operei în termenii existenței umane și conferă existență conceptelor eticii în sfera existenței specifice a artei.

În opera de artă — arată comentatorul român al lui Martin Heidegger — acționează împlinirea adevărului care constă în deschiderea existenței, existenței, în apariția a ceea ce nu este existent ca atare. Cu alte cuvinte, împlinirea adevărului este realitatea esențială a operei de artă, iar esența artei este a se pune în operă al adevărului existentului și se manifestă în operă ca atare. Numai în opera de artă existența însăși a existentului se dezvăluie în ceea ce este ca atare. Heidegger pune în evidență dublul plan al operei de artă: al semnificației (prin care opera reprezintă o valoare pentru noi) și al unei materii ce relevă prin ea însăși adevărul existenței existentului. Întrucât adevărul nu se poate împlini în operă decât dacă este exprimat poetic, orice artă — preciza Heidegger — este în esență poezie și oferă o transformare specifică a cotidianului în excepțional, în insolit, ca singură modalitate de a sesiza existentul. (op. cit.).

Desigur, transferul și suprapunerea pornind de la o anumită convergență sau chiar unificarea a conceptelor (și a valorilor) eticii și esteticii, ridică întotdeauna mari probleme, mai ales atunci când nu se iau suficiente precauții și se acționează în absența unei cristalizări estetico-filozofice adecvate; oricum,

o asemenea acțiune ridică mai multe probleme decât reușește să rezolve. Faptul se respectă și în cazul lui Heidegger, dar, în ciuda acestei împrejurări, ori poate chiar multumită ei, contribuția marelui filozof izbuteste să fundamenteze o viziune amplă și profundă, în care arta nu numai că este o formă autentică a vieții, care poartă asupra valorilor proprii vieții, ci este însăși existența autentică. Dar această existență autentică a existentului în artă, este totuși o rupere, o separare și, până la urmă, o opunere a artei și a vieții reale, ca a autenticului cu non-autenticul. În esență, soluția heideggeriană se epuizează aici, în această rupere și opoziție, în această disjunctie a artei și a vieții, în nefolosul și spre scăderea vieții, după modelul opoziției autentic/non-autentic.

De aceea, în cele ce urmează, ne propunem analiza relației subiect-obiect în artă, la nivelul cel mai general (operă-lume) în lumina esteticii marxiste, așa cum o întreprinde Georg Lukács. Pe această cale vom ajunge la orizontul unor soluții reale, ce, după cum se va vedea, n-au nimic comun cu falsele optimisme ontologice și nici cu rezolvări facile, tip „oul-lui-Columb”.

Definind „dublul aspect al obiectului estetic”, Lukács arată că „subiectivitatea trebuie să se suprimă ea însăși — simultan până la totala dispariție, spre a fi o oglindă în care toate determinările importante ale obiectului, să apară nefalsificate și ea trebuie să se intensifice, interior până la extrem, pentru ca această copie să nu rămână ceva înghețat în moarte”.

Prin urmare, dublul aspect al obiectului estetic „de a fi un obiect ființând în sine și, în același timp, neseperabil de acesta, unul care nu ființează decât pentru om, impune acest dublu aspect al subiectului, care îi este corelat” (Lukács, *specificul literaturii și al esteticului*, Ed. pentru lit. univ. 1969, p. 326).

Condiția socială a artei impune, prin sine, limite și nespecificități creativității estetice, ce transpar în relația specială a subiectului creator cu obiectul

operei de artă. Problema este ca această condiție să rămână, în privința limitărilor și nespecificităților induse, la nivelul firesc ce-l are prin statut și să nu depășească sub nici un motiv și în nici un fel acest statut.

Astfel, esențiale sint și rămân raporturile interioare. De altfel, despre raporturile și determinările exterioare se poate afirma că ele au un destin ciudat și cu totul demn de luat în seamă. Ele sint desemnate de Lukács ca limita extremă externă a creativității.

„Desigur, spune Lukács, este formal posibil de a produce opere de artă pe alte baze psihice (cum ar fi predominanța excesivă a unei subiectivități lipsite de lume, sau oprirea ei mecanic-inumană (care ar) transpune însă cu necesitate precaritatea umană a unei asemenea situații de operă, producând într-însa o problematică ce nu poate fi suprimată (Lukács, op. cit., p. 327).

De aceea, ori de câte ori conștiința colectivă sau orice factor exterior creativității estetice intervine, determinând peste nivelul firesc în creativitate, sau se impune ca o instanță a unei obiectivități coercitive — și istoria artei cunoaște, din nefericire, suficiente exemple de creație în acest sens neliber și de creații aservite —, această imixtiune nu poate atinge fundamentalul intim al creativității estetice; creativitatea reprimată, ca și subiectivitatea, vor transpune peste toate opreliștile, însăși această realitate, dând expresie în artă „cu necesitate” — spune marele estetician marxist — precarității umane, producând în operă o problematică ce nu mai poate fi suprimată”, aceea a poziției autentice a destinului uman în istorie și a reflectării lui adevărate.

Și, în acest sens, arta adevărată este întotdeauna o expresie autentică a vieții, este, adică, *viața autentică*. Sau, reluând una dintre concluziile marxismului Lukács, „opera în aparență cea mai fantastică, cea mai distanțată de lume poate — în acest sens — să fie o oglindire autentică a realității; și trebuie, atunci când realitatea social-istorică tulbură și încurcă relația dintre subiectivitate și obiectivitate, ca și lumea operelor, să devină fără substanță (op. cit. p. 329).

VIORIEL I. BOLDUREANU

CERCURILE ȘTIINȚIFICE STUDENTEȘTI

CINTEȘC ANIVERSAREA A 60 DE ANI DE LA FĂURIREA P.C.R.

La Institutul Politehnic „Traian Vuia” din Timișoara, munca de zi cu zi, căutarea și înțelegerea adevărată a adevărilor științifice, sint componentele de bază ale muncii studenților — declară Rădu Munteanu, student, vicepreședinte cu probleme profesionale al C.U.A.S.C.

Urmărind acest „fir al Ariadnei” prin multitudinea disciplinelor tehnice, devenită un adevărat „labirint” în ultimele decenii, un necunosător ar rămâne stupefiat.

Ce-i determină pe acești tineri, viitori ingineri, să caute neobosit, să pășească adeseori pe terenul încă nedestelenit al fenomenelor care așteaptă din totdeauna să fie înțelese și aplicate în folosul OMULUI?

Orele de cursuri, seminarii și laboratoare, indică precis direcția pregătirii fiecăruia. Dar, după aceea?

Pentru că în laboratoarele și stațiile de microproducție ale facultăților, intensitatea muncii este cu mult mai mare, ca durată, termenul de „zi lumină” devenind adeseori neîncăpător.

Ca un cunosător „dinăuntru” al acestor realități, consemnez păreri interlocutorilor:

— Știu, simt că pot și vreau să fac mai mult!
— Sint atâtea lucruri de făcut, de ce să nu punem și noi umărul?

— Nu fac decît să urmez exemplul profesorilor noștri!

— Cercetarea științifică, însăși viața de student, trebuie privite cu seriozitate maximă. Condițiile create ne oferă largi posibilități de perfecționare, de autodepășire.

— Așa înțelegem noi să trăim anii maturității! Ce poate fi mai demn, mai frumos?

Împreună cu frînturile de dialog, realitățile aparent reci ale cifrelor, înseamnă totuși foarte mult. Înseamnă realizări calitative și cantitative cărora tineretul studios, le dă viață. Dacă în anul universitar 1975-76 la „Sesiunile de comunicări științifice studențești” participau 802 studenți, anul trecut doar numărul premiaților a fost 650, dintr-un total de 1.412 participanți. Numărul lucrărilor prezentate a fost mai mult decît dublu. La fel și numărul premiaților la „Seminariile științifice naționale studențești”, axate pe tematici profund ancorate în realitate.

— Reducerea consumurilor materiale, obiectiv important al dezvoltării economice naționale, de ridicare a bunăstării întregului popor.

— Crearea de noi materii prime și materiale.
— Descoperirea și atragerea în circuitul productiv de noi resurse naturale. Valorificarea lor superioară.

— Elaborarea de noi tehnologii, perfecționarea și simplificarea celor existente.

În acest an universitar, în care Institutul politehnic a sărbătorit 60 de ani de la înființare, programul celei de-a XXII-a sesiuni de comunicări științifice studențești, este mai bogat ca oricînd. Lucrările propuse spre prezentare (contracte, cercetare fundamentală, autoutilare, proiectare), au același numitor comun: Calitate și Eficiență.

Acestea sint realizările cu care Cercurile științifice studențești cîntesc aniversarea a 60 de ani de la crearea Partidului Comunist Român.

DORIN DOLEJAN

Grupele fruntașe

Vă facem cunoscute grupele și anii de studiu fruntași în întrecerea „Fiecare A.S.C. — colectiv de educare prin muncă și pentru muncă a studenților”, după semestrul I al acestui an universitar.

● Grupa 11 (anul IV Mașini hidraulice) și anul III Mecanică fină (Facultatea de mecanică) ● Grupa 21 (anul III Automatizări și calculatoare) și anul III Automatizări și calculatoare (Facultatea de electrotehnică) ● Grupa 2 (anul V C.C.I.A.) și anul V Construcții civile, industriale și agricole (Facultatea de construcții) ● Grupa 552 și anul II (Facultatea de mecanică agricolă) ● Grupa 1 (anul III Tehnologia compuşilor anorganici) și anul III Tehnologia compuşilor anorganici (Facultatea de tehnologie chimică) ● Grupa 224 (Finanțe-contabilitate) și anul II Finanțe-contabilitate (Facultate de științe economice) ● Grupa 1 (anul III Matematică) și anul III Matematică (Facultatea de științe ale naturii) ● Grupa 449 și anul III, secția română (Facultatea de filologie) ● Grupa 24 (anul V Medicină generală și anul III MG, seria B (Facultate de medicină generală și pediatrie) ● Grupa 1 (anul V) și anul II (Facultatea de stomatologie) ● Grupa 346 și anul IV Zootehnie (Facultatea de zootehnie și medicină veterinară) ● Grupa 143 și anul IV Agronomie (Facultatea de agronomie).

Felicitări și urarea de a se menține în frunte și la finele anului universitar!

REDACȚIA

ÎN CONTEXTUL NOII REVOLUȚII AGRARE

Agricultura, ramură majoră a economiei noastre naționale trece în această perioadă printr-o adevărată revoluție agrară care privește producția, productivitatea muncii, nivelul tehnic, eficiența economică și activitatea socială.

Răspunderi deosebite în realizarea sarcinilor noii revoluții agrare revin învățămîntului agricol superior, care imbinînd în mod organic studiul cu activitatea practică și cu cercetarea științifică, trebuie să asigure cadre de specialitate capabile să aplice cu maximum de randament cuceririle științei agricole, să valorifice eficient experiența țărănimii noastre, să realizeze recolte și producții agricole cît mai mari în toate sectoarele de activitate. Trebuie înțeles bine rolul hotărîtor în realizarea unei agriculturi moderne, de înalt randament al celor care lucrează în agricultură, trebuie înțeles faptul că numai și numai oamenii vor asigura înfăptuirea revoluției agrare.

Pentru a putea realiza sarcinile revoluției agrare ne-a spus tovarășul prof. dr. Marin Leancu, secretarul științific al Facultății de zootehnie și medicină veterinară, studenții în primul rînd trebuie să fie bine pregătiți profesional, cu dragoste față de muncă, față de agricultură. Pregătirea profesională trebuie însă imbinată în mod armonios cu practica productivă și cercetarea științifică. În ceea ce privește aceasta din urmă în cadrul facultății noastre este coordonată de instituțiile de profil. Numai în colaborare cu I.C.V. Pasteur București avem angrenați un număr de 30 studenți cu teme de importanță majoră pentru zootehnia noastră. Privindu-ne în mod autocritic, cercetarea științifică nu este însă la nivelul dorit de noi, poate și din cauza lipsei timpului afectat în orar cercetării științifice, aceasta mai ales la anii terminali. În ceea ce privește practica studenții facultății noastre sint angrenați în activitatea zilnică a fermei zootehnice a S.D.E., familiarizîndu-se astfel cu problemele ce le ridică organizarea și conducerea fiecărui sector. Solicităm mai mult sprijin însă cadrelor ce lucrează în agricultură la supravegherea și îndrumarea studenților care efectuează practica productivă în unități agricole.

Îmi manifest dorința, ne mărturisește Gh. Iancu student în anul III agronomie de a participa mai activ la ridicarea potențialului economic al țării noastre încă din anii studenției, avînd convingerea că numai astfel putem duce la îndeplinire sarcinile impuse de revoluția agrară, și aceasta prin încadrarea în sistemul învățămîntului așezat pe baze noi revoluționare, ancorat puternic în realitățile vieții so-

cial-economice, care-i conferă noi valențe formative teoretice și practice, beneficiind totodată de importante investiții menite să extindă și să modernizeze baza materială a învățămîntului agricol. Toate acestea se reflectă în conștiința noastră contribuind la sporirea responsabilității noastre față de pregătirea profesională, față de întreaga activitate social-politică pe care trebuie să o desfășurăm odată ajunși în producție. Cum vîd rolul studentului în înfăptuirea revoluției agrare? Prin muncă, muncă de zi cu zi, o pregătire profesională cît mai asiduă.

Ținînd cont de faptul că participarea efectivă a studenților la cercetarea științifică reprezintă un factor important în formarea unui bun specialist, în dezvoltarea inițiativei a spiritului de angajare și responsabilitate, a receptivității față de nou este necesar să se generalizeze în facultate o formă organizatorică în vederea antrenării majorității studenților la o activitate științifică, gradată, începînd din anul I și pînă în anul terminal. Astfel, în primii ani, studenții să descifreze tainele cercetării, să se familiarizeze cu problematica muncii de cercetare, urmînd ca în anii mari să fie agrenați în rezolvarea unor probleme din tematica de cercetare a cadrelor didactice, tematică ce urmărește rezolvarea unor teme de interes major pentru practica agricolă (Conf. dr. Nicolae Onu, prodecanul Facultății de agronomie).

O atenție deosebită trebuie acordată antrenării unui număr mare de studenți în domeniul cercetărilor genetice și biologice, domeniu de vîrf al cercetării științifice în agricultură, în care își așteaptă rezolvarea numeroaselor probleme teoretice și practice la cea mai mare însemnătate pentru sporirea producției agricole vegetale și animale. Am în vedere în primul rînd o angajare a studenților calitativ superioară la efortul depus de numeroasele colective de cercetare din institut care se ocupă de ameliorarea unor importante specii de cultură (grîu, porumb, orez, in, triticeale) și a unor specii de animale (taurine, ovine, păsări). Se vor putea astfel obține noi soluri și hibrizi de plante și îmbunătăți rasele de animale, ceea ce va contribui desigur în modul cel mai direct la înfăptuirea revoluției agrare inițiată de partid în țara noastră. (Șef lucr. dr. Gabriel Nedelea, secretarul organizației de bază de la Facultatea de agronomie).

FLOREA HAS

Mieii și oițele se simt bine în compania studenților.

Foto: MICHAEL KOZAR

Sesiune de comunicări științifice

În zilele de 10 și 11 aprilie la Institutul agronomic Timișoara s-a desfășurat lucrările sesiunii de comunicări științifice a studenților și cadrelor didactice dedicată aniversării a „60 de ani de la făurirea Partidului Comunist Român”, prilej de a reliefa încă odată rolul activității de cercetare științifică, a cercului studentesc, cea mai eficientă cale de inițiere în cercetare, de ridicare calitativă a pregătirii generale a studenților, activitate indispensabilă azi viitorului specialist. Au fost prezentate 333 de comunicări în cadrul celor 3 secții, lucrări care în mare majoritate au abordat teme de stringentă necesitate ca: dezvoltarea și modernizarea susținută a producției agricole; realizarea unor hibrizi cu mare potențial de producție, atît în cultura mare cît și în legumicultură, hibrizi cu un conținut ridicat de substanțe utile, îmbunătățirea raselor de animale și obținerea de rase cu valoare biologică ridicată. Astfel, lucrarea prezentată de studenta Mariana Constantin (privind comportarea unor hibrizi direct productivi la struguri în condițiile din Banat) sau cele ale studenților G. Rusu, I. Arăuț (Cercetări privind conducerea fructificării la tomatele de seră) și Maria Tabuța (Influența radiațiilor gamma asupra producției de ceapă, morcov, și pătrunjel), încearcă și reușesc să afirme gîndirea creatoare a tinerilor referenți sub îndrumarea științifică o cadrelor didactice de resort, zi, pregătire profesională cît mai asiduă.

În ceea ce privește domeniul biologiei și geneticii vegetale, lucrări ca Iradierea moderată cu raze gamma, mijloc de sporire a producției de cereale și Schimbarea raportului dintre embrion și endosperm

la Zea mays (L) în urma iradierii cu raze gamma, realizate sub îndrumarea ș.l. dr. Gallia Butnaru și Al. Moisuc, de studenții T. Buță și Jonas Milongo.

De-o deosebită apreciere s-a bucurat lucrarea prezentată de Gheorghe Sarca (Un nou captor de spori folosit în prognoza și avertizarea fitopatologică), lucrarea avînd un pronunțat caracter aplicativ.

Influența structurii rațiilor asupra performanțelor productive ale vacilor de lapte din S.D.E. (autor studentul Gh. Bănescu). Această lucrare ca și cercetările din domeniul medicinei veterinare (Acțiunea uterocinetică „in vitro” a metilergometrinei de Gh. I. Bodea, Efectele utilizării semințelor de măceș în hrana puilor broiler de C. Gogoloiu au scos în evidență și ele calitățile imense de care dispune agricultura pentru continua ridicare a productivității și calității ei.

În domeniul științelor sociale, lucrări ca Dimensiunile actuale și de perspectivă ale procesului de integrare socio-profesională (Gh. Lencuța), Democrația cooperativă în condițiile revoluției agrare din R.S.R. (Fl. Mărgărit) au întregit sfera de preocupări ale cercurilor științifice.

S-a remarcat faptul că au participat cu lucrări mai ales studenții din anii terminali și mai puțin cei din anii mici. Sesiunea comună de comunicări științifice s-a bucurat de un larg interes din partea publicului și a fost o confruntare de idei utilă viitoarelor cercetări studențești.

F. H.

● **Asist. ing. DAN DUBINA, șef de comisie la C.U.A.S.C., C.U. Timișoara**

Căminul studentesc, complexul studentesc cu ansamblul său de structuri social-administrative, constituie mediul, cadrul de manifestare, în care studentii căministi își petrec cea mai mare parte a timpului lor liber — timpul din afara amfiteatrelor.

Viata în interiorul acestui mediu poate, trebuie să se constituie în forme și mijloace de educare și instruire atât sub raport civic cât și pe plan ideologic, cultural fiind în același timp o măsură a eficacității pe aceste planuri a acțiunilor din școală, a celor desfășurate în perimetrul organizațiilor A.S.C. și de partid.

Dar nu este numai atât sau în orice caz nu trebuie să fie numai atât. Prin structurile social-administrative, politice pe care le comportă organizarea vieții și activităților din căminul studentesc sînt create toate premisele desfășurării unui program unitar de acțiuni menite să contribuie la formarea, instruirea și educarea studenților, să se înscrie, fără discontinuități în prelungirea activităților care au loc în școală.

Dacă ne referim la activitatea politico-educativă, acțiunile care se desfășoară în acest perimetru trebuie să se înscrie pe patru coordonate principale:

— activitatea de instruire ideologică propriuzisă;

- educația moral-cetățenească;
- educația patriotică;
- educația materialist-științifică și ateistă.

Să punctăm câteva din formele de acțiune prin care pot fi abordate aceste complexe probleme.

În primul rînd sînt acțiunile colective cu participare directă:

— mese rotunde, simpozioane, dezbateri, proiecții de filme și diapozitive, întâlniri cu diferite personalități din viața social-administrativă, din viața politică, din știință și cultură, medalioane și seri culturale.

În al doilea rînd sînt mijloacele massmedia: radioul, televizorul, presa. Poate că aici este domeniul în care studentul căminist este net dezavantajat în comparație cu colegul său extern. Difuzoarele din interiorul căminelor sînt acolo unde există, în cea mai mare parte defecte, televizoarele sînt puține, iar spațiile de vizionare sînt insuficiente. Doar accesul la presă este mai bine pus la punct. O mențiune specială la acest capitol trebuie făcută pentru Studiul studentesc de radio din complex care are emiuni zilnice, care ar putea influența mult și cu eficiență viața din cămine dacă condiții tehnice precare nu ar face ca aceste

emiuni să nu poată fi ascultate de cea mai mare parte a studenților.

În al treilea rînd propaganda vizuală ar fi în măsură să acopere un spațiu larg de probleme, cu eficacitate imediată în masa de studenți, dacă ar avea un caracter mai dinamic. Din păcate, excepționd câteva cămine (15, 17, și 22), în marea majoritate activitatea de propagandă vizuală este formală și cu o slabă periodicitate, iar de la cantine lipsește cu desăvîrșire.

În ceea ce privește acțiunile cu caracter distractiv sînt unele care au devenit, de acum, prin repetare, am putea spune tradiționale: serile căminelor, sărbătorirea zilei de 8 Martie, balul primăverii și, bineînțeles discoteca săptămînală. Aducem, aici, din nou în discuție problema acelor ceremoniale studentești. Poate că ar trebui să ne gîndim și să găsim posibilitatea ca studentul căminist să-și poată serba într-un cadru adecvat, special destinat, momentele importante din viața sa, astfel de printr-un chef mai mult sau mai puțin regulat, în camera de la cămin.

Valențe ale muncii educative în căminul studentesc

● **Lect. dr. IOAN PELES, secretar adjunct al comitetului de partid al Universității**

Munca educativă în Complexul studentesc nu se reduce numai la activitatea în cămine. Complexul studentesc e un tot unitar, un microunivers în care intră și strada și dotările socio-economice din jur. Trebuie să fim foarte atenți la comportarea noastră, a tuturor, în acest perimetru atât de implicat în viața studentescă de zi cu zi.

● **Ș.I. dr. ing. TADEUS SCHEIN, directorul educativ al căminului 22 C**

În urmă cu șase luni am preluat conducerea educativă a căminului 22 C gîsindu-l sub aspect și comportare deplorabil. Primul lucru pe care l-am făcut: constientizarea locatarilor lui. Am lucrat cu comitetul de cămin în direcția asigurării unor condiții de viață și de studiu corespunzătoare. Care sînt roadele? În urma unor acțiuni politico-ideologice și a evidențierii zilnice a aspectelor pozitive și negative se simte acum o schimbare în bine.

● **NICOLAE BĂCANU, președintele comitetului de cantină, cantina 1 C**

Educație se face și în cantinele studentești. Da-

că la cămin locuiesc un număr de studenți pe care într-un an de zile îi poți mai ușor cunoaște, la cantină este un rula-j permanent de studenți. Este, deci, absolut necesar un efort în plus. Sînt și studenți-problemă care nu înțeleg cu toții, nu înțeleg pur și simplu că și ei trebuie să se integreze în fluxul normal al vieții universitare. Aș face o propunere. Dacă fiecare cămin are câte un director educativ, ar fi bine și ca fiecare cantină să aibă câte un director educativ, ceea ce ar da o mai mare eficiență muncii educative.

● **Ș.I. dr. ing. IOAN BOLDEA, director educativ al căminului 18 C**

Cea mai mare carență este pasivitatea organizatorică. Activitatea de autogospodărire implică munca educativă în cămine și cantine. Nu se pot realiza însă aceste activități educative pînă nu reușim să realizăm condiții corespunzătoare de conviețuire în comun: curățenie, reparații, asigurarea pazei, spații necesare. Celelalte acțiuni sînt sporadice, și în general formale, nu au un caracter potrivit, nu se întîmplă la locul potrivit și la timpul potrivit. Cu totul negativă este implicarea organelor de asociație în muncă educativă, deși tocmai asociația este aceea care ar trebui angrenată cu toate organele și comisiile în această activitate. La cantină educația trebuie să vizeze în primul rînd determinarea tinerilor să-și achite obligațiile de autogospodărire. Putem spune că vom fi eficienți dacă nu vor mai exista studenți care „fac banda” și, deci, fără cartelă, dacă nu vor mai exista studenți care nu știu servi masa în mod civilizată. De aceea trebuie ca factorii responsabili să punteze concret și clar: asta e bine, iar asta nu e bine.

● **Prof. dr. ing. COLETA DE SABATA, secretar adjunct al comitetului de partid pe C.U.**

Sînt cămine cu foarte multe părți frumoase: atmosferă de studiu, ordine, curățenie (11 C și 22 C). Dar sînt și cămine „interesante” din punctul de vedere al scopului discuțiilor noastre, cămine unde pe primul plan sînt „făcutul” dragostei, al elităților, al mizeriei și gîlăgiei (13 C). Aici își spune cuvîntul și lipsa de preocupare a directorilor educativi sau tocmai deosebita activitate a lor. Tineretea este absolută. Tinerii au viața lor plină de crezuri și sînt foarte intransigenți cu nedreptatea. De aceea trebuie să facem un echilibru între impetozitatea tinerilor și înțelepciunea noastră, a cadrelor didactice. Oferindu-le lucruri mai bune, noi, educatori, putem aștepta lucruri mai bune de la studenți. Și trebuie să facem așa pentru că studenții sînt viitorii intelectuali ai țării și la rîndul lor vor fi educatori.

● **Ș.I. dr. ing. ȘTEFAN BARTZER, directorul educativ al căminului 11 C**

Sarcina pe care mi-am asumat-o, de a vorbi despre valențele muncii educative în căminul studentesc, nu este prea simplă. Prima dificultate apare datorită faptului că, din punct de vedere teoretic, problemele sînt, în general, cunoscute și nu ar fi prea multe de adăugat. Există un regulament privind organizarea și funcționarea căminului studentesc și alte acte normative clare și precise, care reglementează toate aspectele vieții de cămin, inclusiv aspectul educativ.

Dificultatea principală apare, însă, atunci cînd trebuie să se treacă de la teorie la fapte, de la indicații și recomandări generale la acțiuni concrete.

Aspectele abordate pot fi grupate după răspunsul dat la următoarele întrebări:

— cum trebuie să se înțeleagă și prin ce se caracterizează munca educativă în cămin?

— care sînt factorii implicați în acțiunile educative desfășurate în cămin și ce loc ocupă ei în aceste acțiuni?

— care sînt principiile și metodele de educație care merită să fie aplicate în munca educativă desfășurată în căminul studentesc?

Educația în cămin se integrează organic în sistemul general de educație multilaterală și permanentă.

Prin muncă educativă trebuie să se înțeleagă totalitatea acțiunilor educative desfășurate în mod organizat și în comun de către educator și educat, scopul fiind influențarea multilaterală a personalității acestuia din urmă.

Putem afirma că această activitate este polivalentă. Dacă se consideră definiția noțiunii de electrovalență și se introduc următoarele analogii:

„electroni” = valori educative; „atomi sau radicali” = educatori, respectiv educati;

„configurație electronică” = profil moral — personalitate, atunci se poate exprima că rezultatul sau randamentul acestei munci depinde în foarte mare măsură de numărul

de „electroni” pe care îi cedează, respectiv îi primesc „atomi sau radicali”, pînă își constituie o „configurație electronică” stabilă.

În ceea ce privește munca educativă în cămin, prezintă importanță următoarele șapte principii ale educației:

— principiul orientării politico-ideologice a educației;

— principiul educației în și prin colectiv;

— principiul educației prin și pentru muncă;

— principiul îmbinării exigenței față de studenți cu respectul pentru ei;

— principiul sprijinirii pe elementele pozitive ale personalității studenților;

— principiul unității, continuității și consecvenței în actunile educative;

— principiul caracterului activ al educatului.

Modul de organizare a procesului complex de educație în cămin poate îmbrăca forme variate, în funcție de unde, cînd, pentru cine și în ce scop se organizează. În orice caz, acțiunile politico-ideologice și cultural-educative trebuie să aibă caracter facultativ și să se remarce printr-un conținut atractiv, interesant, precum și prin angajarea directă a studenților în organizarea și desfășurarea activităților.

Acțiunile educative pot fi colective sau individuale, organizate sau spontane.

În legătură cu **metodica de conducere și de desfășurare a muncii educative** în căminele studentești se exprimă părerea că nu pot fi emise rețete educative standardizate și nici practici de uniformizare a activității de educație.

Între categoriile de scop și „conținut” implicare în noțiunea de **metodă de educație** există relații obiective, care pot fi exprimate astfel: scopul are rolul dominant față de conținut și metodă conținutul avînd rol de „suport”.

Practica a demonstrat că un randament ridicat în munca educativă de la cămin se obține prin așa numita „constientizare a activității educative”, care constă în înțelegerea rațională, de către studenți, a

conținutului și scopului activității educative în care sînt astrezați, a necesității obiective și a utilității acestei activități pentru sine și pentru societate sau colectiv.

Pentru a realiza constientizarea activității educative trebuie să se facă apel la **principiul motivației**, care exprimă faptul că la baza comportamentului uman se află întotdeauna un ansamblu de mobiluri sau stimuli.

Se mai constată, că una și aceeași acțiune educativă nu are un efect identic la diferiți studenți. Apare deci, necesitatea ca metoda de educație aplicată să fie supusă „legii deosebirilor interindividuale”, care constituie una din bazele psihologice ale educației. Fiecare student se distinge pregnant de ceilalți prin numeroase trăsături individuale, cum sînt: aptitudinile, caracter, motive, interese și, în special, modalitatea de acțiune și de reacție. De aceea, pentru a asigura eficiența muncii educative în cămin este necesar ca educatorul să cunoască cit mai bine personalitatea și individualitatea fiecărui student căminist.

În munca educativă din cămin trebuie să se aplice și principiul „retroacțiunii” care reprezintă principiul fundamental al oricărei acțiuni eficiente și constă în asigurarea operativă a informației despre efectul acțiunii.

Astfel, procesul educativ trebuie privit ca un proces de autoreglare.

Studenții sînt foarte sensibili privind încrederea care li se acordă în legătură cu realizarea diferitelor sarcini și acțiuni. Trebuie să recunoască că, din acest punct de vedere, am făcut la început câteva greșeli, care s-au răzbunat prompt.

Am constatat că studenții pot manifesta dacă vor, atât inițiativă creatoare cât și responsabilitate. Dificultatea cea mai mare constă tocmai în stimularea acestor inițiativă și responsabilități.

Foarte utile s-au dovedit discuțiile deschise cu spirit constructiv, angajate între directorul educativ, membrii comitetului de cămin și studenții căminști, ori de cîte ori au apărut divergențe de păreri în legătură cu o acțiune sau un caz. Mai mult în munca educativă,

„răfuială” nu trebuie desfășurată cu patimă, din nici o parte și nu trebuie să angajeze persoane, ci factori responsabili și fașie. În urma unui act de educație nu ar trebui să rezulte supărări personale.

Sînt de părere că și compromisurile sînt dăunătoare în munca educativă, pentru că creează un precedent și îi avantajează pe cei certaiți cu disciplina și cu normele de conviețuire socială și îi dezavantajează pe cei ce își fac în mod conștiincios datoria și au o comportare demnă. Ori, aceștia din urmă reprezintă marea majoritate. Cele afirmate nu presupun, în nici un caz, rigiditate, ci corectitudine.

În ceea ce privește acțiunea educativă exercitată de activitatea de autogospodărire în cămin, sursele motivaționale pot fi rezumate astfel:

— sentimentul datoriei;

— ambiția de-a depăși pe alții și de a ocupa un loc fruntaș în ierarhia valorică a grupului (a camerei și a etajului, a căminului);

— plăcerea de a primi laude „în public” din partea educatorilor;

— respectul sau atașamentul față de educatorii;

— trebuința de autoafirmare și autodepășire;

— nevoia de prestigiu;

— năzuința spre obținerea unor recompense sau premii;

— teama de eșec și, implicit, anticiparea neplăcerii de a fi dojenit, mustrat sau pedepsit.

Dintre toate formele de surse motivaționale, cele „interne” sînt mult mai semnificative ca valoare socială și mult mai puternice și profunde ca valoare subiectivă decît cele „externe” care își au punctul de plecare în afara personalității studentului și sînt, de scurtă durată.

Ar trebui să dispunem de capacitatea de a organiza și conduce munca educativă în așa fel încît orice acțiune de educație venită din afară să fie urmată de înfrîngerea de autoeducație permanentă, izvorite din interior. Acesta este idealul spre care trebuie să tindem și în munca de educație desfășurată în căminele studentești.

Pagină realizată de FLOREA ȘTEFAN

DIN ACTIVITATEA ECHIPELOR DE CONTROL STUDENTESC

Echipele de control studentesc au obținut în ultima vreme rezultate remarcabile care au conferit un plus de calitate activității sociale din Centrul Universitar Timișoara, contribuind în același timp la creșterea răspunderii în domeniile controlate.

Stînd de vorbă cu tovarășul **RADU PALICICA**, președintele Comisiei de control obștesc, am aflat câteva dintre obiectivele acestor echipe:

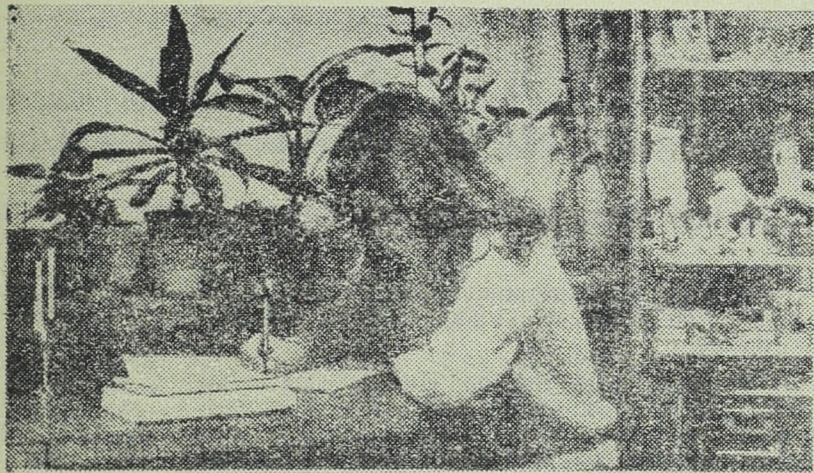
— „În activitatea pe care o vom desfășura vrem să eliminăm paralelismul care exista pînă acum între comisiile de cenzori și comisiile de control obștesc.

de acolo dispar...”

Tot fetele de la 108 ne-au spus că au necazuri cu șobolanii (deși anul trecut, la deratizare, s-au scos două coșuri pline cu șobolani de la subsolul căminului).

La fiecare nivel remarcăm existența unei „hărți” colorate, cu căminul și zonele din jur care trebuie curățate de studențele de serviciu.

Coborîm din nou în hol (ce cuminți sînt acum studențele de la poartă!), ne întîmpină tovarășa administrator, care venise între timp. Noi însă ne terminăm vizita așa că n-am mai răsunat-o.

Imi plac ordinea, florile și... liniștea

de aceea am procedat la o unificare a acestora pentru ridicarea eficienței pe care trebuie să o aibă fiecare intervenție a lor. În obiectivul echipelor de control studentesc intră activitatea din cămine și cantine, gestionarea fondurilor A.S.C., atribuirea și folosirea biletelor de odihnă și tratament, discotecile, desfășurarea activităților la cluburile studentești, rezolvarea sesizărilor și cererilor, aprovizionarea și servirea în bufetele de incintă. Influența acestui control în rîndul colectivelor de studenți din cămine, e considerabil.”

Am însoțit într-o zi una din aceste echipe, compusă din **Marin Firan**, vicepreședinte al Consiliului U.A.S.C. din C.U. Timișoara, **Doru Lăju**, igienist pentru policlinica studentească și **Constantin Buzatu**, membru în comisia socială, în controlul efectuat în Complexul studentesc, ocazie cu care am notat următoarele:

La Căminul 16/C am stricat buna dispoziție a celor două studențe de serviciu care păreau să aibă un subiect de discuție mult mai plăcut decît se anunța vizita noastră.

Cu o seară înainte Cenaclul M a fost oaspetele fetelor, prilej cu care în registrul de procese verbale (care aduce aminte de ceaslovul lui Creangă) portarul a notat prezența la ore „mici” a unor băieți în camera...

În caietul unde semnează de obicei cadrele didactice venite în control, ultima semnătură era datată 27. XI. 1980, unde se semnală „o problemă foarte urgentă... la et. I, din cele 8 dușuri nu funcționează decît 3 de foarte mult timp” De atunci au trecut mai mult de patru luni iar fetele care ne-au condus în această vizită, **Rebeca Nistor** și **Mariana Radu**, ne-au spus că acum funcționează cinci, deci un duș reparat la fiecare două luni! Dacă nu funcționează toate dușurile, în schimb mai mult de jumătate din plăcile de faianță lipsesc.

Am intrat „întîmplător” și în câteva camere. Camera 23 era foarte curată și frumos aranjată, plină și florile de pe masă erau proaspete.

— „Ați știut cumva că venim?”

— „Dacă știam luam și ceva să vă servesc!”

La 108 la fel de multă ordine, lipseau florile de pe masă însă pe sfoară, alături de rufe puse la uscat, atîrnau rămurele de brad.

— „Știți, avem uscătorie, dar

În fața Căminului 19/C, un tractor cu remorcă din care studențele de serviciu descărcau grății destinate geamurilor de la parter. Tovarășa administrator era foarte ocupată, o rugăm totuși să ne însoțească prin cămin.

— „Da, da, ce să fac?”

Sala de lectură, et. I, multă curățenie, există chiar și fete de masă, ceea ce nu s-ar putea vedea în sălile de lectură ale oricărui cămin. Nu degeaba au ciștigat doi ani consecutiv ('80 și '81) locul I la concursul „Cel mai frumos cămin”.

Am intrat la ap. 113; în hol era întuneric, tovarășa administrator ne spune că: „Trebuie să vină de la I.P.T. să taie în ușă, să pună geamuri”. Apartamentul 212 se aseamănă cu cel dinainte; același întuneric în hol, aceeași curățenie în camere, altele, erau doar rufe puse la uscat (aici nu există uscătorie) și alții erau gîndacii care, în lipsa substantelor pentru deratizat nu-și făceau probleme în legătură cu perpetuarea speciei.

Grăficul de curățenie nu era completat, dar explicația a venit de la una din membrele comitetului:

— „Grăficul... s-au schimbat acum panourile!”

Președinta Căminului, **Ileana**

Acuși imi vine și mie rîndul

Macoș are probleme cu internarea de cămin, **Silvia Nania**, care nu participă la ședințele comitetului și nu sesizează niciodată nimic.

— „Dacă e în anul VI și nu are timp să se ocupe de sarcinile ce-i revin aici atunci nu s-ar putea pune o studentă din anul III sau IV?”

N-am stat prea mult prin cămin fiindcă tovarășa administrator era mereu solicitată și n-am vrut să-i stînjim activitatea.

Cu ocazia controalelor anterioare făcute la cantina 1C, s-a hotărît montarea unui ventila-

tor și a unor plase de sîrmă în vederea îmbunătățirii condițiilor de lucru și pentru împiedicarea intrării vrăbililor Ventilatorul a fost cumpărat din mai '80 dar nu l-a montat nimeni pînă acum, cît despre plase...

Grupa de serviciu (I. M.H.) nu primise decît 5-6 baticuri; administratorul:

— „...întrebați femeia de ce nu le aduce, alătăieri le-am dat 7, nu mai vorbesc de mînuși și halate, pe care le adunăm noi din sala de mese...”

Un student de serviciu:

— „Le-am primit mizerabile sau de loc?”

— „Ar trebui dom'le amendate studentii! Așa nu se mai poate!” (administratorul cantinei).

Ion Ardeleanu membru în comitetul de cantină:

— „Nu știu ce este grupa asta merge foarte prost. Astăzi nu le-am putut face prezența pînă la 7,30”

De asemenea se constată că din cei 66 de studenți, 22 au fost absenți la vizita medicală.

La prima vedere deci, s-ar părea că grupa aceasta nu face nimic bun; și totuși **Marinela Lăzărescu**, șefa studenților de serviciu, deși micuță impunea băieților respect și era ascultată fără comentarii. La bandă se munea pe rupe, mai ales că de la ora 13 nu mai era apă caldă și băieții încălzeau pa în cazan. Cei de la transport au avut aita de lucru încît pînă la ora aceasta (14) n-au reușit să servească masa.

Într-un colț al cantinei e descoperită o ladă cu căni slinoase, prilej pentru bucătarul șef de a afirma:

— „Nu le spală... ce să fac! Dacă vrei să mă controlezi pe mine... gustăți mîncarea, e foarte bună!” Numai că aceste căni e foarte probabil să fi rămas din ziua precedentă pentru că acum se foloseau detergenți la spălat și cele care erau în circulație erau curate

Cantina „U” pare mai liniștită, divergențele între studenți și personal au o amploare mai mică. Aici s-au primit și baticuri dar studențele le țineau în buzunar însă pentru asta administratorul nu propune sancționarea lor cu amendă (sic!) La spălatul și distribuitul tacinurilor nu sînt folosiți studenți, iar pierderile sînt mult mai mici, anul trecut înregistrîndu-se doar 379 lei.

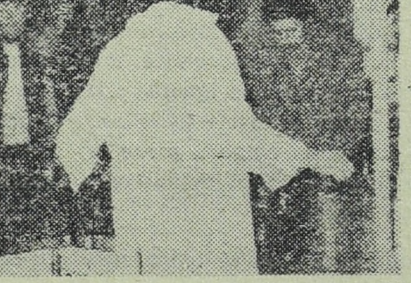
— „Cei de la asociație mai trec pe aici?”

— „Ei, mai trec... așa...”

— „Blatul?”

— „Rarități rarități...”

Acestea au fost doar cîteva din aspectele controlului efec-

Fotografii de Ionel Bala

tuat în această zi, însă membrii echipelor de control studentesc fac des așezarea „vizite” după un program bine stabilit, acționînd în spiritul profundului democratism al orînduirii noastre socialiste, avînd ca principale obiective apărarea avîntului obștesc și menținerea ordinii și disciplinei. Echipele de control sînt hotărîte să-și îmbunătățească în continuare activitatea achițiundu-se de toate îndatoririle și onorîndu-și cu cinste încrederea acordată.

ILIE GĂINĂ,
GEORGE GAUJAN

EXISTĂ TOTUȘI TIMP LIBER, DAR...

Există oare într-adevăr așa mult timp liber ca să merite să ne ocupăm de el? Depinde din ce unghi privim lucrurile.

„Timp liber? Gumești! Nu am nici azi, nici mîine și nici poimîine. Ieri și alătăieri am avut, dar am pierdut vremea. Păi, Există totuși timp liber, dar...” — răspund unii dintre noi. Deci exi-tă... iar A.S.C.-ul, printre multe alte probleme încearcă să le rezolve și pe acestea; adică organizarea unor activități care să merite „pierdere” de timp. Și poate că mulți dintre cei care au răspuns în felul acesta n-ar mai avea senzația că nu și-au valorificat pe deplin timpul de timp liber, dacă ar participa la cît mai multe acțiuni de acest fel. Deci, am mers pe la sediile C.A.S.C. și am aflat că

La Facultatea de Electrotehnică, **Vasile Tivadar** (vicepreședintele Consiliului A.S.C. ne vorbește despre cîteva dintre activitățile clubului: „Există în primul rînd activitățile săptămînale — audții de muzică clasică și progresivă și vizionări de filme (cali-

Așa mai împleți puțin, dar cartea asta...

tativ mai bune decît anul trecut); apoi seriile de grupă și de an. Studenții ar trebui să fie mai sufletești să participe mai activ la acțiunile culturale. Mi se cer bilete la spectacolele ce se țin în oraș și uneori rămîn cu ele; la spectacolul susținut de grupul „Omega” am rămas cu 10 bilete. Am impresia că numărul mic de participanți la unele activități se datorește și faptului că nu sînt cîte anunțurile, există și o vorbă: dacă vrei să nu se aște ceva în facultate pune un afiș!”

La club se organizează periodic expoziții de grafică, pictură, gravură, fotografii, ale studenților. Am mai aflat că există un cerc de foto, cu băieți pasionați care au fotografii calificate la fazele superioare ale festivalului național „Cîntarea României” și un cineclub care e deocamdată la început de drum (fiind înființat în primăvara trecută).

Tot la club fac repetiții formațiile artistice ale facultății, care nu duc lipsă de oameni talentați. Printre cei care își dedică cea mai mare parte a timpului lor liber pregătirii microspectacolelor Cenaclului „E” se remarcă **Manuela Dulhaz**, **Dorin Radu**, **Călin Begu** și bineînțeles membrii grupului T.T., despre care **Vasile Tivadar** zicea: „Dacă vrei să rideți copios, mergeți să vedeți T.T.-ul” (am fost și ne-am convins). Mai există aici două formații de teatru și un grup rock „Solaris” care este

singurul din Timișoara prezent în finala Cîntării României. La sfîrșit de săptămînă se organizează excursii montane și excursii tematice. Spi-cuim din program: excursie la Peștera Urșilor, Craiova, Porțile de Fier, Semenic, Muntele Mic, tabără de schi la Bușteni. A fost înființat „Cercul de schi și turism” care organizează, de asemenea, excursii în paralel cu cele organizate de A.S.C. Există deci multe acțiuni cu o tematică diversă, la care, participînd, nu poți zice că-ți pierzi timpul.

Nici studenții de la Chimie nu pot spune că au puține acțiuni unde ar putea să-și petreacă o parte a timpului liber. Chim-Clubul are orar permanent și aici găsești oricînd ceva de făcut. Săptămînal se organizează cel puțin trei seri de grupă s-u de an, dar se ivesc probleme la grupele unde predomină fetele, fiind necesare demersuri la băieții de la Electro sau Mecanică; apoi seriile tematice ale studenților străini iar cîteodată se sărbătorește la club chiar și zile onomastice sau căsătorii. Sub titlul „Prietenii muzicii” se fac audții de muzică clasică. Pe lîngă expozițiile de fotografii și ceramică, vizionare TV, jocuri de șah, remy, pot fi urmărite aici microspectacolele susținute de grupul satiric „Molecula”, brigada „Catena” și grupul folk. În cadrul schimbului de experiență cu facultățile similare din Cluj-Napoca, se organizează în fiecare an excursii la care participă și formațiile artistice. Deși înființat în 1977, grupul „Molecula” a susținut deja peste douăzeci de spectacole în cele două turnee pe care le-a făcut pînă acum; **Virgil Călugărițoiu**, **Valentin David**, **Valentin Cernea**, **Florentina Lala**, **Mircea Botoacă**, sînt cîteva dintre cei mai sufletești membrii ai grupului. Pasionați ai artei fotografice sînt, dar deocamdată nu au spațiul necesar (poate odată cu darea în folosință a noii clădiri a facultății).

La Facultatea de Mecanică, după cîteva căutări, am reușit, în sfîrșit, să găsim pe cineva la sediul Consiliului A.S.C. Erau doi membrii care „nu-și vedeau capul” de probleme, iar pe lîngă toate acestea, la fiecare două minute intra cineva și întreba: „Unde-i Mașda? Și cu intrînirea comisiei politico-ideologice cum e?” — Scrie-ți numele pe foaia asta pentru prezență și în rest, nu știm.”

Despre acțiunile organizate de A.S.C. pentru timpul liber al studenților nu știau prea multe, pentru că ei erau cu problemele profesionale. Am aflat totuși că la club poți juca table sau viziona programul TV, iar vineri, sîmbătă și duminică se organizează seri de grupă și de an; tot aici fac repetiții membrii cenaclului „M”, brigada „Puls” și corul facultății care s-a făcut cunoscut de mai mult timp, iar acum, brigada „Puls” transformată în grup satiric, a obținut locul I la Festivalul umorului studentesc.

Timp liber există deci și el e valorificat în moduri diferite. Unii participă la acțiunile A.S.C.-ului iar alții le organizează și pe cont propriu (în cazul excursiilor, fiind nevoie uneori de orea multe semnături!).

Există și un alt mod de a petrece timpul liber, pentru băieții de la Electro, între un proiect, o bere la Bănăteana și un joc cu mingea în spatele căminelor 19, 20 și 21 unde, în zilele însorite, fetele fac plajă.

I. G.

NOUA ORDINE ECONOMICĂ INTERN

Participă : — Paul Sterescu, lector al Comitetului județean Timișoara, arbitru de sta
Ștefan Matei — studenții : Ion Hornoiu, Ștefan Lăbunț, Dănuț Ursu (an III)

Dănuț Rađa : În actuala ordine economică, în-
ustă, perimată, trebuiesc reconsiderate re-
lațiile internaționale care izvorăsc din niște situa-
ții de fapt existente cu câteva decenii în urmă,
relații generate în perioada triumfului imperialis-
mului pe plan mondial. Sistemul actualului ordin
e clădit pe monopolul financiar, comercial și teh-
nologic al celor mai puternice țări capitaliste, care
servește ca bază-exploatarea țărilor subdezvol-
tate și, de aceea, modificarea sa e o condiție esen-
țială pentru depășirea crizei generale în care se
află orînduirea capitalistă cu repercusiuni grave
asupra întregii economii mondiale.

Grigore Silași : Criza ordinii economice actuale
este o formă a crizei generale a capitalis-
mului. Se știe că ordinea economică internaționa-
lă se definește ca un sistem de relații economice
internaționale, cu mecanismele care s-au consti-
tuit și prin intermediul cărora funcționează acest
sistem, cu principiile și normele care sînt accep-
tate și care stau la baza desfășurării sistemului de
relații economice, internaționale, cu sistemul in-
stituțional, juridic.

Sistemul relațiilor economice care ființează ac-
tualmente, este caracteristic compoziției lumii con-
temporane, o lume constituită pe sisteme diferite
din punct de vedere social-politic, dar și pe ni-
vele decalate economic. Acest sistem de relații
este axat pe o lume ce cunoaște o puternică di-
versificare economică și social-politică.

Incompatibilitatea diferitelor sisteme social-po-
litice, extrema inegalitate pe plan economic, au
generat o neconcordanță între relațiile economice
constituite în plan istoric și nevoia de a se dez-
volta legăturile dintre state. Deci criza ordinii
economice actuale, este o criză care reflectă inad-
ecvarea unui sistem de relații economice, create
în plan istoric de orînduirea capitalistă, reflectate
atît pe plan intern, prin confruntările și contra-
dicțiile ce au dus la revoluțiile socialiste, cit și,
implicit, pe plan internațional. Încă din 1974, la
Congresul al XI-lea al P.C.R., tovarășul Nicolae
Ceaușescu a arătat că asistăm la o nouă fază a
crizei sistemului capitalist, a imperialismului în
speță, subliniind adîncirea contradicțiilor capita-
lismului, slăbirea rolului țărilor capitaliste în eco-
nomia mondială și, pentru prima dată în docu-
mentele P.C.R.-lui, arătînd legăturile dintre cri-
za capitalismului și criza relațiilor internaționale.

Marius Ursu : Trebuie așteptat ca toate țările
capitaliste să treacă la socialism și de-abia atunci
să se treacă la o nouă ordine economică interna-
țională ?

G.S. : În concepția României, o nouă ordine
economică internațională nu înseamnă o ordine so-
cialistă. Altfel spus, acest proces, după cum s-a
subliniat, printr-o formulare extrem de plastică,
nu înseamnă doar o schimbare a unui ambalaj cu
altul. O nouă ordine economică internațională
înseamnă, de fapt, o revoluționare a sistemului de
relații internaționale.

Paul Sterescu : Cu păstrarea structurilor exis-
tente...

M.U. : Dar se dovedește că păstrarea structuri-
lor existente este o piedică generatoare de alte
contradicții.

P.S. : Aceasta nu înseamnă că trebuie așteptat,
pentru a se ajunge la noi relații între state, noi
structuri sociale. Unul dintre răspunsurile posi-
bile la problema pusă este acela că noua ordine
economică nu poate fi disociată de noua ordine
politică internațională. De aici se naște și urmă-
toarea întrebare : trebuiesc instituționalizate noi
tipuri de relații sau trebuie ajuns exclusiv la apli-
carea unor noi principii în relațiile politice dintre
state ? Se pare că s-a ajuns la un anumit consen-
sus că nu poate fi absolutizată nici una din la-
turi. Este vorba de relații economice bazate pe
respectarea principiilor politice ale relațiilor din-
tre state.

Ștefan Matei : ...principiile materialiste ale re-
lațiilor dintre state, principiile socialismului știin-
țific...

P.S. : Nu, e vorba de principiile de drept inter-
național, unanim recunoscute, ale relațiilor între
state, inclusiv între state cu orînduiri sociale dife-
rite.

S.M. : Acestea sînt principiile socialismului știin-
țific ale relațiilor dintre țări cu orînduiri sociale
diferite. Acestea se pot accepta.

P.S. : Acestea nu sînt principii ale socialismu-
lui științific, ci decurg din normele dreptului in-
ternațional. Unele din ele sînt consacrate în Car-

ta drepturilor economice sau chiar în Carta O.N.U.,
care este documentul de bază al relațiilor între
state. Iată de ce nu trebuie să facem această diso-
cieri între relațiile politice și cele economice, mai
ales că e strict necesar un cadru juridic unitar
pentru asigurarea promovării și consacării unor
noi tipuri de relații economice, ori această bază
juridică nu este altceva decît baza relațiilor poli-
tice dintre state.

S.M. : Aș vrea să spun că este vorba de o pro-
blemă care generează niște implicații și economi-
ce și politice și juridice, este vorba de o problemă
globală, iar această globalitate înseamnă parti-
ciparea tuturor statelor, indiferent de orînduire
de potențial economic, de orientare, în găsirea mo-
dativităților pentru instaurarea unei noi ordini.

Grigore Silași : Paralel cu procesul de ad-
încîlire a crizei sistemului capitalist, apar
elementele noii ordini economice și politice
internaționale, care va trebui să fie ordinea eco-
nomică și politică a viitorului. Spun aceasta pen-
tru că altfel am fi nerealiști. Nu putem aștepta
pînă ce toate țările vor fi socialiste și nu putem
pretinde că tot ceea ce au realizat țările socialis-
te în raporturile dintre ele reprezintă prototipul
noii ordini economice internaționale. Încetul cu
încetul se instituie anumite elemente care, accep-
tate de state și favorizînd raporturile dintre ele,
se afirmă ca elemente ale noii ordini. Bineînțele
că noua ordine este, în același timp, economică
și politică. De altfel se știe că economicul se re-
fectă prin politic. România a conceput aportul ei
la definirea unei noi ordini tocmai plecînd de la
procesele reale ce au loc în lumea contemporană,
de la ceea ce a apărut, de la ceea ce se poate
realiza în prezent și în perspectivă. De fapt, criza
ordinii economice e cauzată de fenomenele revo-
luționare din ultimul timp, atît la nivelul relațiilor
sociale (revoluții socialiste și de eliberare națio-
nală) cit și la nivelul forțelor de producție (revo-
luția tehnico-științifică). Aceste mari procese re-
voluționare, cuplate îndeosebi în perioada post-
belică, au accentuat inadecvarea sistemului de re-
lații, instituții și practici economice și politice.
Sînt o serie de principii prezente și înainte, pen-
tru păstrarea cărora trebuie să pledăm. Mă refer
la principiul suveranității, al independenței și ne-
amestecului. Toate aceste principii, consacrate
de Dreptul internațional, ar conferi o anumită
continuitate ordinii internaționale.

După părerea mea, noua ordine internațională
este, în esență, o cooperare bazată pe principiile
fundamentale ale relațiilor între state, aplicată
bi — și multilateral.

S.M. : Pentru a nu transforma discuția în mono-
log, aș interveni și eu. Nu trebuie să reducem
problema la acest aspect al ei, pentru că relații
economice bazate pe egalitate depînă, în condi-
țiile inegalităților existente, în condițiile în care
inarmarea este un pericol mult mai mare decît
foamea, nu s-ar putea aduce o rezolvare de fond.
Noua ordine implică și un ajutor substanțial pen-
tru lichidarea subdezvoltării, o problemă funda-
mentală a prezentului, ce contribuie, prin decala-
jele pe care le implică, la îngustarea pieței mon-
diale, la încetinirea dezvoltării, chiar și a celor
dezvoltați... Măi sînt apoi problemele legate de
criza alimentară, de criza de resurse...

P.S. : Aș menționa poziția unor teoreticieni și
ideologi din țările socialiste, oarecum detașați de
problematika noii ordini economice internaționa-
le, pe care, chiar dacă nu o ignoră, o tratează ca
pe un obiectiv minor și foarte îndepărtat. Ei con-
sideră că un astfel de obiectiv poate fi realizat
numai în condițiile victoriei definitive a socialis-
mului pe plan mondial.

S.M. : ... teză care vrea să îndepărteze aprioric
obiectivul de interesele sale nobile...

P.S. : Aceasta explică, de altfel, și atitudinea
concretă adoptată în diferitele forumuri interna-
ționale, în sensul că țările socialiste nu au mai
nimic comun cu noua ordine economică, singurul
vinovat fiind capitalismul, unicul promotor al ac-
tualelor structuri. Spre exemplu, documentul fi-
nal al Reuniunii Comitetului Politic Consultativ
al țărilor din tratatul de la Varșovia, cuprinde
referiri la problema noii ordini numai datorită
intervenției României.

Consider necesar de amintit acest lucru, pentru
a explica pozițiile concrete ale diferitelor state.

Puține țări socialiste miștează consecvent pentru
instaurarea unei noi ordini economice interna-
ționale.

D.R. : În ultimă instanță, această nouă ordine
economică și politică internațională este un dezide-
rat subiectiv al țărilor subdezvoltate și în curs
de dezvoltare, sau o necesitate obiectivă, impusă
de realitate ?

P.S. : Se pare că este un deziderat impus de
necesitatea dezvoltării tuturor statelor, chiar și a
celor dezvoltate. Dezvoltarea actualelor structuri
va duce la un impas mondial.

D.R. : Am pus întrebarea aceasta deoarece am
întîlnit, în literatura de specialitate, opinia unui
economist american care arăta că actuala ordine
internațională ar fi un generator de esențe ale
dezvoltării care poate duce la o dezvoltare econo-
mică a țărilor care au cunoscut deja nivele înalte
de dezvoltare... Se consideră că numai într-o țară
cu nivel dezvoltat al forței de producție se pot
realiza ritmuri de creștere înalte, iar întrajuto-
rarea ar însemna o stagnare a dezvoltării respec-
tivei țări, prin renunțarea la o parte din poten-
țialul economic în favoarea țărilor mai slab dez-
voltate.

G.S. : Bineînțele că există mai multe păreri.
Trebuie însă respinsă ideea noii ordini, ca meca-
nism de redistribuire al produsului global mon-
dial în favoarea celor frustrați. Noua ordine tre-
buie să se manifeste exclusiv ca un proces de
dezvoltare a tuturor.

S.M. : În țările dezvoltate această teză se ma-
nifestă printr-o opresiune publică, de natură po-
litică, ce urmărește închiderea tuturor porțiilor
cătore măsuri practice. Însă, în mod rațional, ni-
meni nu poate susține că noua ordine se poate
constitui ca o piedică în calea dezvoltării, prin
mecanisme false. De altfel, sprijinirea celor slab
dezvoltați este doar unul din obiectivele preconizate
de noua ordine economică.

P.S. : Vorbînd despre criza ordinii economice,
nu putem ignora tensiunile inerente care pot pune
în pericol pacea lumii. Adîncirea decalajelor,
polarizarea bogățiilor, poate duce la conflicte ma-
jore, nu numai economice, ci chiar și militare.

Ovidiu Radu : Care este locul și rolul Clubului
de la Roma în soluționarea problemelor privind re-
lațiile internaționale precum și rezultatele concre-
te ale acțiunii acestui organism ?

G.S. : Consider că se exagerează în cîntărirea
aportului Clubului de la Roma la edificarea noii
ordini economice. Clubul de la Roma nu este decît
o grupare de specialiști în diferite probleme
internaționale care încearcă, mai mult sau mai
puțin just, să trateze teoretic probleme funda-
mentale. Adevărul este că nu cluburile sînt me-
nite să rezolve aceste probleme, ci statele implica-
te în ele. Cluburile, chiar și cele științifice, pot
sesiza anumite probleme, fără a le putea rezolva,
fiînd lipsite de mijloacele necesare.

De altfel, multe din studiile publicate de Club-
ul de la Roma, s-au dovedit fie ariviste, fie prea
puțin fondate științific, fie tributare unor interese
mai puțin generale. În acest context, rezultatele
cercetărilor acestui Club trebuie privite ca mate-
rial informativ-orientativ, lipsit însă de capacita-
tea de rezolvare a problemelor contemporane.

S.M. : Răspunsul este clar și just, dar, fără a
intenționa să intru în contradicție, vreau să sub-
liniez că această reuniune neguvernamentală de
specialiști a avut, chiar și prin primul raport, ușor
alarmist, un rol deosebit în punctarea problemelor
grave cu care este confruntată lumea contempon-

rană, probleme ce trebuie astăzi luate
De altfel, aceasta este o problemă de
de evoluția Clubului, colaborarea cu
rectă la elaborarea raportului și la
contribuția grupului de la Roma la
la ultimul raport : "Către simle" gov-
cum și primirea de către conducerea

EXPLOZIA LUMII

DIPLOMATICĂ SI INTERNATIONALĂ

arbitru de stat șef – conferențiar dr. Grigore Silași – lector
bun, Dănuș Ursu (an III E.I.), Mariana Moguț, Ovidiu Radu (an II E.I.).

probleme... vite astfel înainte.
astfel, necesitatea României față
evoluția Chinei, colaborarea di-
mente (a se vedea
la elaborarea
olus de M. Malița
reputat... are limite") pre-
conducătorului a-

cestui organism, Emilio Pecei, de către tovarășul
Nicolae Ceaușescu...

P.S.: Nici eu nu pot fi pe de-a întregul de ac-
cord cu tovarășul Grigore Silași, considerind că
toate limitele acestui Club au avut însemnătatea
lor. În special în trezirea și mobilizarea opiniei
publice mondiale. Sînt de acord, însă, că nu ace-
ste studii reprezintă baza rezolvărilor așteptate.
Insemnătatea lor rezidă din volumul important
de informații și sugestii metodologice.

Ioan Hornoiu: S-a spus că instaurarea noii ordi-
ni economice este problema tuturor statelor. În
acest sens, cum s-ar putea controla și limita ac-
tivității marilor companii transnaționale princi-
palele purtătoare ale contradicțiilor interne pe plan
internațional, chiar și prin anumite organisme ale
O.N.U.?

P.S.: După cum se știe, O.N.U. a abordat aceas-
tă problemă la sesiunea a XXXIII-a, încercind să
elaboreze un cod moral de conduită, cu caracter
de recomandare. O.N.U. nu poate impune măsuri,
fiind vorba de raporturi între subiecte de drept
internațional. Doar Consiliul de Securitate poate
impune o anumită conduită, garantată prin mijloa-
ce de coercițiune. Se încearcă introducerea în
practicile O.N.U. a procedurii consensului, aplica-
tă la Conferința pentru securitate și cooperare eu-
ropeană, mai greoaie și mai de durată, dar capa-
bilă să ofere garanții mai mari de aplicare, hotă-
riri nefiind luate în majoritate, ci cu acordul
tuturor participanților.

I.H.: Totuși, cred că nu se va rezolva prea mult
prin sfaturi, oricît de bine intenționate ar fi ele.

G.S.: Societățile transnaționale sînt un element
al sistemului de relații interne, alături de statele
naționale, o formidabilă putere. Comportamen-
tul lor se răsfrînge asupra întregului sistem și
de aceea codul de conduită trebuie orientat în
sensul în care consecințele negative sînt cele mai
evidente, adică în țările mai puțin dezvoltate. Ros-
tul acestui cod este coordonarea acțiunilor acestor
societăți cu programele de dezvoltare ale țărilor
în care intervin.

Marile discrepanțe create de vechea ordine eco-
nomică fac din lichidarea subdezvoltării obiectivul
primordial al noii ordini, premiza obiectivă a
unei egalități economice reale.

D.R.: Se consideră că trebuie subliniată și necesi-
tatea unei noi ordini sociale, realizabile în primul
rînd prin restructurarea atitudinii față de om, su-
prema valoare a lumii civilizate. De fapt, toate
schimbările preconizate sînt orientate spre om și
în interesul său. De asemenea nu trebuie negli-
jată contribuția factorului juridic în edificarea
noii ordini.

M.U.: Consider că necesitatea dezarmării, a de-
mocratizării relațiilor internaționale, a destinde-
rii social-economice și politice, este primordială
în crearea condițiilor pentru punerea în practică
a noii ordini economice internaționale. Nu trebuie
uitată actuala împărțire a lumii în cele două
mari sisteme (socialist și capitalist), generatoare,

mai ales în ultimul timp, a unor tensiuni în rela-
țiile internaționale, datorate unor grave erori po-
litice. Pentru rezolvarea acestor complexe pro-
bleme, destinderea în relațiile dintre state trebuie
să fie pe primul plan, și în acest sens trebuie gă-
sită o cale de oprire a cursei înarmărilor.

S.M.: Pentru a strînge toate aceste fire într-un
ghem, în căutarea obiectivului primordial, aș con-
chide că esențială este lichidarea raporturilor de
forță, de dominație, de asuprire, a politicii de dic-
tat, în general, manifestată cu vigoare încă pe
plan internațional, chiar și la O.N.U., unde, în
Consiliul de Securitate „dictează” marile puteri.
Există încă mari puteri, cu interese mai mult
sau mai puțin divergente, iar mulțimea celorlalte
țări, nu reușește să treacă peste aceste raporturi
de inechitate. Dacă egalitatea în raporturile din-
tre state ar deveni efectivă, celelalte obiective
s-ar împlini în mod firesc. Mă refer aici la mo-
dificările în diviziunea internațională a muncii care
să favorizeze subdezvoltarea, la accesul nedis-
criminator la cuceririle revoluției științifico-tehni-
ce, la resursele de materii prime, printr-un raport
rațional între prețul resurselor și cel al produse-
lor industriale, precum și la reglementările juri-
dice implicate de noua ordine.

Intr-adevăr, dezarmarea este una din problemele
cele mai presante, în care, dacă s-ar face pași
înainte, s-ar dovedi bunele intenții ale marilor pu-
teri, în sensul introducerii noi ordini. Cheltuieli-
le colosale făcute de marile puteri pentru înar-
mare, sînt suportate, într-un fel sau altul, de țările
subdezvoltate.

Ștefan Lăbunț: Peste 80% din cheltuielile de
înarmare sînt făcute de statele semnatară ale ac-
tului final de la Helsinki. Acest paradox nu este
numai inexplicabil ci și nefast destinderii. Cursa
înarmărilor a ajuns să se extindă și în spațiul ex-
traterestru; există sateliți purtători de încărcă-
turi nucleare, sateliți ce culeg informații strate-
gice și chiar economice de care beneficiază doar
marile puteri. Din nefericire, individul, antrenat
în nenumăratele conflicte de diferite naturi, la
scară planetară, neglijează aceste fapte agravante.

I.H.: În concepția României, între instaurarea
unei noi ordini economice și politice internaționale,
lichidarea subdezvoltării și dezarmare, ex-
istă o strînsă legătură. Astfel, subdezvoltarea
întreține înarmarea, iar înarmarea absoarbe fon-
durile necesare lichidării subdezvoltării. Consi-
der că țările avansate ar trebui să acorde un
ajutor mai substanțial celor subdezvoltate prin
constituirea unui fond din economii de înarmare,
fapt ce ar duce treptat la eliminarea politicii de
forță și dictat existente în momentul de față.

P.S.: Fără îndoială că o nouă ordine economică
va putea fi realizată în condițiile slăbirii încor-
dării internaționale. Ar însemna însă să simplifi-
căm lucrurile, spunind că încordarea existentă se
manifestă exclusiv între sistemul socialist și cel
capitalist. Este adevărat că între acestea există un
conflict general major, bazat pe contradicția fun-
damentală dintre ele. Știm însă că există contra-
dicții generatoare de conflicte în cadrul fiecărui
sistem în parte.

Problema dezarmării ar trebui prezentată într-o
dublă ipostază: pe de o parte cheltuielile de înar-
mare mențin și chiar crează încordarea, iar pe de
altă parte continuarea cursei înarmărilor, ducind
la ocuparea unei însemnate capacități științifico-
tehnice, a unei părți importante din capacitatea
productivă a unor state, preia fonduri importante,
fonduri ce ar putea fi alocate pentru lichidarea
subdezvoltării. În acest sens se cunoaște atitudi-
nea României care a propus în mai multe rînduri
reducerea parțială pentru început, a cheltuielilor
pentru înarmare, o parte a acestor economii ur-
mînd să fie alocate dezvoltării. În acest mod s-ar
putea eradica anumite racile ce bîntuie o însem-
nată parte a omenirii: analfabetismul, insalubritate-
a locuințelor, lipsa apei, etc.

Esențială pentru trecerea la dezarmare este
încrederea între state.

S.M.: După cum bine a sesizat România, prin
reprezentanții ei, această încredere se poate ob-
ține exclusiv prin stagnarea înarmării și prin
reducerea treptată a potențialelor militare.

P.S.: Faptul că aproape tot ce se află actual-
mente în arsenalele marilor puteri este contracra-

rabil, crează baza unei supracurse a înarmărilor,
cu efecte negative considerabile.

G.S.: Cred că există un triumf al morții, ca
o dramă a omenirii, decalajele generind înarma-
rea, și aceasta la rîndul ei menținînd încordarea.
În acest fel, permanent, cauzele devin efecte și
invers.

Procesul de dezvoltare generală, soldat cu lichidarea
subdezvoltării, ar fi prima treaptă a dezarmării.
Colonialismul a lăsat ca moștenire două fe-
nomene foarte grave: subdezvoltarea și o structu-
ră politică extrem de explozivă, datorată împărțirii
geografice nejuste, neținînd seama de structurile
etnice. Iată de ce se menține în continuare o stare
de nesiguranță și conflict între statele proaspăt
eliberate. Statisticile arată că, după al II-lea răz-
boi mondial, conflictul armat dintre Iran și Irak
este al 127-lea, iar numărul morților a depășit în
aceste conflicte cifra de 32 milioane fiind angaja-
te 88 de state.

Deși colonialismul s-a destrămat după al II-lea
război mondial, subdezvoltarea și structurile poli-
tice necorespunzătoare au creat efecte la fel de
nefaste.

Vorbînd despre criza resurselor, trebuie să sub-
liniem caracterul ei politic. Aceste crize au devenit
acute nu fiindcă nu există resurse, ci fiindcă
ele sînt repartizate după un sistem de interese
defectuos.

S.M.: Mi se pare, totuși, că această teză este
prea supralicitată, rămînînd la nivelul steril al
ideologicului. Consider că actuala criză e reală.
Studii foarte serioase arată cu precizie timpul de
epuizare al fiecărei resurse. Chiar și criza alimen-
tară este reală. A hrăni corespunzător milioanele
de oameni ce suferă de foame, înseamnă dezvoltarea
potentialului agricol, pe baza unor investiții
substanțiale. Nu susțin că nu există o polarizare
a consumului alimentar, o concentrare injustă
a disponibilităților și că imperialismul n-a contri-
buit direct la această stare.

G.S.: Da nu este o criză fizică de resurse, ci poli-
tică. Printr-o analiză științifică se observă că există
suficiente resurse naturale. Datorită structurilor
politice injuste, amplasarea resurselor și ni-
velul dezvoltării, nu se află în cea mai fericită ar-
monie.

S.M.: Eu aș spune, precum spunea foarte bine
și Mircea Malița, că nu există limite fizice, teh-
nologice, științifice pentru a lichida o asemenea
stare. Dar ea continuă să existe, dincolo de dorințele
noastre.

Mariana Moguț: Pe plan teoretic, au fost sta-
bilite o serie de obiective ale luptei împotriva sub-
dezvoltării. Totuși, care ar fi rezolvarea practică
a crizei alimentare și în general de resurse, pre-
cum și a accesului la progresul științifico-tehnic?

M.U.: Conform prognozei; pentru următorii 20
de ani decalajele se vor adînci. Deci, o echilibra-
re între țările subdezvoltate și cele dezvoltate, nu
este posibilă.

P.S.: Întrajutorarea, ajutorul reciproc presupun
o contribuție a comunității mondiale, nu sub as-
pectul donației, ci prin restructurarea mecanismelor,
fără însă a neglija eforturile proprii ce tre-
buie depuse de fiecare stat. Aceleași eforturi
trebuie depuse și pentru eradicarea actualelor
crize. Condiții există, dar ele trebuie folosite în
mod conștient. Paradoxal este că țările foarte dez-
voltate sînt cele mai mari producătoare alimen-
tare, în timp ce țările agrare au rămas în urmă,
deși au necesități de consum mari.

M.U.: Iar țările proaspăt ieșite de sub jugul co-
lonialismului se luptă cu societățile transnaționale
ce le frînează dezvoltarea, păstrîndu-le într-o de-
pendență economică de fosta metropolă.

S.L.: După anumite studii, pămîntul ar putea
să hrănească 70 miliarde de oameni...

G.S.: În condițiile tehnicii de azi... Ca și în
medicină, o afecțiune funcțională devine, în cele
din urmă, organică, fără profilaxia strict necesară.
Deci, este posibilă rezolvarea, printr-o acțiune
conjugată, conștientă.

Ștefan Matei: Fără a contesta esența politică
trebuie să menționăm că mai există un „dar”...

Masă rotundă consemnată de
MARIUS MORARIU

Vom Tanzen und Sterben

Mrozeks „Tango“ und Hebbels „Maria Magdalene“ am DSTT

Nach zwei Missgriffen in der Auswahl der Stücke für die Spielzeit 80/81, die gleichzeitig auch fast „regiose“ Aufführungen waren („Die Wirtschaftlerin“ von Alexandru Sever, Regie: Brandy Barasch, worüber an dieser Stelle schon geschrieben wurde, und „Das Märchen einer Neujahrsnacht“ von Valentin Avrigeanu, Regie: Josef Jochum, worüber sich der Verfasser dieses Artikels freut, nicht schreiben zu müssen, weil es keine Studenten-vorstellung gab), bot das DSTT seinem Publikum zwei Bühnenstücke, mit denen es so manches gutmachen kann. Michael Bleiziffer, der sich schon in zwei vorhergehenden Inszenierungen als ein einfallsreicher Regisseur bestätigte, der ein Regiekonzept durch die ganze Aufführung durchhalten kann, bewies seine Fähigkeiten auch diesmal anhand von Slavomir Mrozeks „Tango“, eben an einem Stück dessen Oberfläche leicht irreführen kann und szenisch nicht leicht zu durchdringen ist. Grotteske, Komik, Tragik, Absurdes, Überraschungen und noch die von der Regie hinzugefügten „Knall-Effekte“ muss das Publikum über sich ergehen lassen. Dies aber nicht schlechthin. Denn alle Elemente, mit denen in dieser Aufführung gearbeitet wird, werden dem Zuschauer nicht serviert, sondern dieser muss sie zum Schluss selbst aufzufinden machen; man fordert ihn zum Denken auf — und darin liegt m. E. die Stärke dieser Inszenierung.

Nachdem Edek (Viktor Lache) das

den ganzen Handlungsablauf bedrohende Symbol der Gewalt (die Rüstung) auf der Bühne aufgepflanzt hat und verschiedene andere Gewalt andeutende Gegenstände vorzeigt, durch welche auf Anheben die notwendige Spannung geschaffen ist, sieht der Zuschauer das Musterbild einer (Haus-)Anarchie: Grossmutter Elzse (Elisabeth Kölbl) poker, begeistert mit Onkel Eugen (Franz Faulhaber) und Edek, Vater Stomil (Peter Schuch) macht im Pyjama mit offenem Hosensatz seine Experimente und Mutter Eleonore (Ida Jarcesek-Gaza) schläft ab und zu mit Edek. Wer die Vorstellung gesehen hat, dem dürfte auch gleich

Höhepunkt in dem raubtierhaften Heranschleichen zum Tangoschritt erreichte. Herbert Schmidt verlieh der Zwiespältigkeit Weltverbessererwesen — Verzerrt-Sein des eigenen Ichs viel Ausdruck. Vor allem gefiel mir, wie er die Endszenen bewältigte, in denen dieses doppelte Zugrundegehen deutlicher wird, doch versagte er dort leider in puncto Klarheit der Aussprache. Schade. Inge Meyer bewies wieder mal ihre schauspielerische Fähigkeit, die verschiedensten Situationen souverän darzustellen, während Ida Jarcesek-Gaza ein präzises Spiel bot. Dass Peter Schuch den unterschiedlichsten Rollen gewachsen ist, wenn

glaubhaft, mit gelegentlich auftretenden väterlichen Nuancierungen, die ihn stellenweise (selten) weich erscheinen lassen, was der Rolle aber nicht abträglich ist, denn umso mehr veranschaulicht dies dass er sich selbst unterdrücken muss (nicht nur ein ganzes Haus), um einem hohlen Moralbegriff Genüge zu leisten (so wie das ja immer noch bei uns in manchen Häusern vorzufinden ist, wo Väter den Haus tyrannen geben).

Abgesehen von meinen Aktualisierungserwartungen (Hat Ernst Seiltgen die Verhältnisse hierzulande vielleicht nicht genügend erkannt?) konnte man an dieser Aufführung sehen, dass ein Regiekonzept vorhanden war, ein Spielleiter, der mit sicherer Hand einen ausgezeichneten dramatischen Text auf die Bretter bringt. Klaras (Adele Radin) Depressionen, ihr Schuldbewusstsein ihren Eltern vor allem dem Vater gegenüber, ihre Gedanken zu dem, was sie nicht zu sagen wagt; dass sie eigentlich doch keine Schuld trägt — und die daraus entstehenden Irritationen bringen sie „an die Wand“. Nachdem die Handlung schon gesteigert ist, tritt sie nur selten in die Mitte des Spielraumes, gewöhnlich drückt sie sich an den Wänden vorbei — ein einfacher Einfall, der aber sehr ausdrucksvoll ist. Schade nur, dass Adele Radin ihren Text an manchen Stellen stimmlich oberflächlich wirken lässt. Eine der schönsten Szenen ergab sich in Leonhards Zimmer, effektiv unterstrichen durch den Regieeingriff. Robert Jereb als Leonhard der Typ des Aufsteigers, spielte (nicht nur auf diese Szene bezogen) zwischen Sein und Schein, was die Rolle eigentlich von ihm verlangte, während Michael Bleiziffer den verliebten Sekretär, der auch nicht „darüber“ hinwegkam, aber Gerechtigkeit schafft, mit genau ausgearbeiteten Gesten darstellte.

Was die Kleidung im allgemeinen nicht schaffte, das gelang Matthias Pelger als Karl durch seine Auftreter; das (man entschuldige mir den Ausdruck) playboyhafte, unkümmerte Wesen zu präsentieren, das sich von den herrschenden Konventionen des Hauses nicht einschüchtern lässt. (Für mich war Pelger die Überraschung des Abends.) Selbst die Mutter hält mehr zu dem Sohn als zu den häuslichen Gesetzen, wobei sie in eine zweiseitige Situation gerät, der sie einen schauspielerisch gelungenen Ausdruck verleiht. Als ein von den Geschehnissen irritierter Kaufmann trat Franz Faulhaber auf, während in anderen Rollen Franz Gröger, Victor Lache und Johanna Brunner-Rațiu spielten. Selbstverständlich endete das Stück mit dem berühmten Satz: „Ich verstehe die Welt nicht mehr“, doch stelle ich es in Frage, ob danach wohl irgend ein strenger Hausvater im Banat (oder in Siebenbürgen) seine Hausordnung locker lassen oder mehr Verständnis für, sagen wir mal seine Tochter aufbringen wird...

HELMUTH FRAUENDORFER

Theater für Studenten

aufgefallen sein, dass selbst die Kleidung der Leute diesmal (Weshalb nicht auch in anderen Aufführungen?) wesentlich „mitgespielt“ hat. Plötzlich taucht Artur (Herbert Schmidt) in Anzug und Krawatte auf und will diesem Treiben ein Ende setzen, will die Zustände revolutionieren, der Vergangenheit zu. (So wie es auch bei uns noch viele Leute — mit oder ohne Krawatte — gibt, die einer „guten, alten Zeit“ nachtrauern, es aber zu unserem Trost doch nie zu einem Weltveränderer bringen würden.) Artur macht sich der Opportunisten Eugen leicht zum Verbündeten als er zur Gewalt greift, und das gewalttätige Einsetzen überholter Konventionen erreicht seinen Höhepunkt während der Verlobung, die — unter Schliessandrohungen — stattfindet. Er verlobt sich mit Ala (Inge Meyer), die er auch von seinen „restaurativen“ Auffassungen überzeugen will, und die ihm auch als Verwirklichungsmittel zum Zweck dienen soll. Doch wird nicht viel aus dieser „Ordnung“, die auch als Ordnung überdreht war, denn Artur versagt, wird von dem sich als richtiger Machtausüber entpuppenden Edek ermordet, der die Jacke des Toten anzieht und über dessen Leiche tanzt — mit dem Opportunisten Eugen: einen Tango. Die ständig drohende Gefahr war nicht; nur durch die Anwesenheit der Rüstung bewusst gemacht worden, sondern auch durch die ausgezeichnete Gestik und Mimik Viktor Laches, dessen „schmierige“ Bewegungen und eben so „schmieriges“ Grinsen immer wieder etwas nicht Geheures in die Atmosphäre im Saal transponierten. Ohne es vordergründig zu tun, aber desto subtiler, tiefgreifender, stellte er die Verkörperung einer gefährlichen Macht dar, die ihren

nur eine (genaue) Regie vorhanden ist, verdeutlichte er hier ein weiteres Mal. Franz Faulhaber meisterte einen Opportunisten, dem man ruhig glauben kann, dass er sich keine Gelegenheit entgehen lassen würde, die ihm von Nutzen sein könnte. Und nicht zuletzt soll Elisabeth Kölbl für die ausgezeichnet gespielte, moderne Oma, ihres künstlerischen Verdienstes wegen gewürdigt werden.

Hebbels „Maria Magdalene“ hatte ich mir auf einer Bühne vorgestellt, die etwa mit einer rot-weissen modernen Küchenmöbel ausgestattet ist. Und die Kleidung der Leute hatte ich auch von heutzutage erwartet. Denn (leider) hat das 1843 vollendete Stück auch in unserer Zeit nicht viel an Aktualität eingebüsst, d. h. die Mentalität, auf die dieses sprachlich meisterhaft gestaltete Werk münzt, ist auch heute und hier noch anzutreffen. Auch sagte Gastregisseur Ernst Seiltgen (Ingolstadt, BRD) dass es ihm nicht um die Handlung gehe, sondern um das Problem der „nicht zustande kommende(n) Emanzipation“ (NW., 21, 3, 81). Durch ein zeitgenössisches Bühnenbild und zeitgenössische Kleidung hätte sein Streben offensichtlicher werden können. Manch einer der Zuschauer mag da wohl bloss an das gute Stück des vorigen Jahrhunderts gedacht haben, obwohl sich die Bemühungen des Spielleiters mehr daraus zu machen, vor allem nach der Szene, in der die Mutter stirbt, prägnant aus dem Geschehen kristallisieren.

Um die Härte Meister Antons (Peter Schuch), die Folge eines inhaltsleeren Moralbegriffs ist in den Vordergrund zu rücken, greift er effizient in den Aufbau des Stückes ein und lässt den grausamen Vater neben Sarg und Leiche der Mutter essen. Peter Schuch spielt diesen grausamen Vater sehr

Montage als literarische Aktion

Vorbelastungen gibt es sehr viele. Es gibt Wörter, die man täglich (zu) oft hört und sich dabei sofort etwas denken kann. Und jeder denkt dann an dasselbe. Und dies ist nicht mehr die ursprüngliche Bedeutung des Wortes, oder aber kann die Bedeutung nicht mehr objektiv als solche dastehen, weil das Wort durch verschiedene tägliche Nuancierungen missbraucht wurde. So ist es auch um das Genre der literarischen Montage bestellt. Literarische Montagen sind etwas Statisches geworden das nichts mehr zu tun hat mit Schauspiel, geschweige denn Kunst. Wenn man von literarischer Montage hört, schaltet sich sofort folgendes Bild ein: einige Leute, in Reih und Glied aufgestellt, die abwechselnd etwas (eigentlich nichts) sagen, und — wenns gut geht — von Gitarrengeklimper begleitet werden. Und in diese Art von Montage hat man sich verannt, der Montage jedoch welche offene Möglichkeit wegnemend. Literarische Montagen aber bieten bei weitem mehr als bisher ausgewertet wurde. Es ist an der Zeit, dass dieses Genre der literarischen Aktion entwickelt wird. Literatur als Faktor sozialer Veränderungen — daran hat Brecht geglaubt. Literatur kann aber Veränderungen im Bewusstsein der Leute hervorrufen. Als bewusstseinsverändernder Faktor ist Literatur nach wie vor soziale Aktion. Die Montage Heuduftend liegen die Felder vor uns, veranschaulicht einen Bewusstseinsprozess. Denn weshalb soll Literatur ihre Aggressivität nur Schwarz auf Weiss äussern? Weshalb nicht auch von Du zu Du? Weshalb sollen nur Theaterschreiber das Privilegium des direkten Kontakts mit dem Publikum haben? Weshalb soll der Lyriker da benachteiligt sein? Das sind Fragen, die ihre Lösung in der Auswertung des Genres — Montage finden. Dies haben wir, das „Thalia-Studio“, uns zur Aufgabe gemacht. Eine richtige literarische Montage braucht in erster Linie engagierte Dichter. Diese haben wir. Es bleibt nur zu hoffen, dass dieser erste Versuch einer „unhymnischen Montage“ der Anfang zur Entwicklung dieses Genres bedeutet. Dazu braucht man Leute, die unvorbelastet mitmachen. Vorläufig haben wir auch diese.

„...gib mir täglich nur ein gescheites wort“

Die Aufführung der Montage „Heuduftend liegen die Felder vor uns“, zusammengestellt von Helmut Frauendorfer aus Gedichten rumänischer Autoren (Nikolaus Berwanger, Helmut Frauendorfer, Franz Hodjak, Horst Samson, Werner Söllner, William Totok, Richard Wagner) war zweifelsohne ein Einschnitt in der bisher ziemlich platt abgelaufenen kulturellen Tätigkeit deutschsprachiger Studenten während der letzten Jahre. Ein Beweis für den Erfolg der Montage war die grosse Zuschauerzahl die die mitwirkenden Studenten Dorothea Ballon, Melitta Göres, Daniel Kenst, Renate Klein, Herta Marconi, Alfred Schneider, Monika Wendel und Dietmar Zerwes mit reichlichem Applaus belohnten. (Mit Bedauern musste man feststellen, dass das Publikum bei den vier Temeswarer Aufführungen nur aus wenigen Studenten bestand.) Helmut Frauendorfer,

der zusammen mit Dietmar Zerwes die Inszenierung übernahm, stellte in seinem Programmzettel fest, dass es darum ginge, ein Genre zu rehabilitieren, das bei uns schon seit

bekannt, heisst es im Text.

Das Marionettenhafte in der Darstellung der althergebrachten Montagen hat man hier beseitigt. Nicht nur der Text wirkt durch

ZU DER „UNHYMNISCHEN MONTAGE“ DES „THALIA“-STUDIOS

Jahren jedwelche Wirkung eingebüsst hat. „Unhymnisch“ nennt sich die Montage, denn Preislieder und Hurras hat es schon längst genug gegeben. Es geht nun darum, auch negative Seiten unserer Gesellschaft zu nennen, die zwar nicht relevant, aber trotzdem vorhanden sind. „so bekam sie (die Gesellschaft — Anm. d. Verf.) ihre probleme; / indem ihre schwächen stärker wurden / weil man darüber schwieg / und ihre stärken schwächer wurden / weil man sie zerredete. / so wird die neue gesellschaft ihre probleme lösen; / indem sie sich zu ihnen

seine herausfordernde Haltung, sondern auch die szenische Darstellung, die so zur Einheit verschmelzen und ihre Wirkung verdoppeln. Wird z. B. etwas in der Gesellschaft verändert, rückt man symbolisch den Stuhl. Hervorzuheben ist aber, dass dies keine ziellose Bewegung im Kreise ist, sondern eine Entwicklung auf ein Ziel hin (der Stuhl wird umgestülpt); interessant waren auch die verschiedenen Funktionen der Drehtafel; die Masken, die die Mitwirkenden eine nach der anderen abnahmen, veranschaulichten den „Prozess der Bewusstseinsweite-

runge, um am Ende der Vorstellung das „wahre Gesicht“ zu zeigen.

Die kritische und provokatorische Note des Textes bleibt aber nicht im Selbstzweck haften. Denn das ist es, worauf die Montage zielt: zum Nachdenken zwingen, vor allem über sich selbst, zur Stellungnahme auffordern. Dieser Art hat sie nämlich auf mich gewirkt. Wenn man den Einzelfall verallgemeinern könnte und die Montage so zu einem Mittel der Selbsterkenntnis werden würde, hätte sie die ihr immanente Absicht vollkommen erfüllt. Die Bitte, „gib mir täglich / nur ein gescheites wort“ haben sich meine Kollegen zu Herzen genommen und eine „gescheite“ Montage inszeniert. Ein nochmaliges Lob für alle Mitwirkenden, die auch bei der Vorstellung in Jassy innerhalb der Landesphase des Festivals „Cintarea României“ Anerkennung gefunden haben.

HERMINE FRANZ

BARTÓK MINDENKIÉ...

A zene legtermészetesebb, legőszintébb formája a népzene — ebből építi ki Bartók világraszóló hozzáértéssel megtagadhatatlanul otthonos zenei világát. Először úgy „hogy a paraszdallamot minden változás nélkül vagy csak alig variálva kísérettel látjuk el, másodszer: a zeneszerző nem használ fel valódi paraszdallamot, hanem ehelyett maga eszel ki valamilyen paraszdallam imitációt, harmadszor: a zeneszerző sem paraszdallamokat, sem paraszdallam imitációkat nem dolgoz fel zenéjében, de zenéjéből mégis ugyanaz a levegő árad mint a paraszzenéből...”

„Önmagát ajánló célszerűséggel tanulmányozza a magyar, román, szláv, arab és más népek zenéjét, rögzítve és feldolgozva a legtisztább elemeket s ezzel mintegy érvényt szerezve a népkultúrák önzetlen megbecsülésének, tisztelésének.

Azt tette a népi zenével, amit Petőfi a népdallal, amit Tamási Áron a nép szókincsével, gondolatvilágával, amit Nagy Imre paraszthalakjaival: gondolatvilágával, amit minden elődjénél tökéletesebb, művészebb formába öltötte, megőrizve természetességét, sajátosságát.

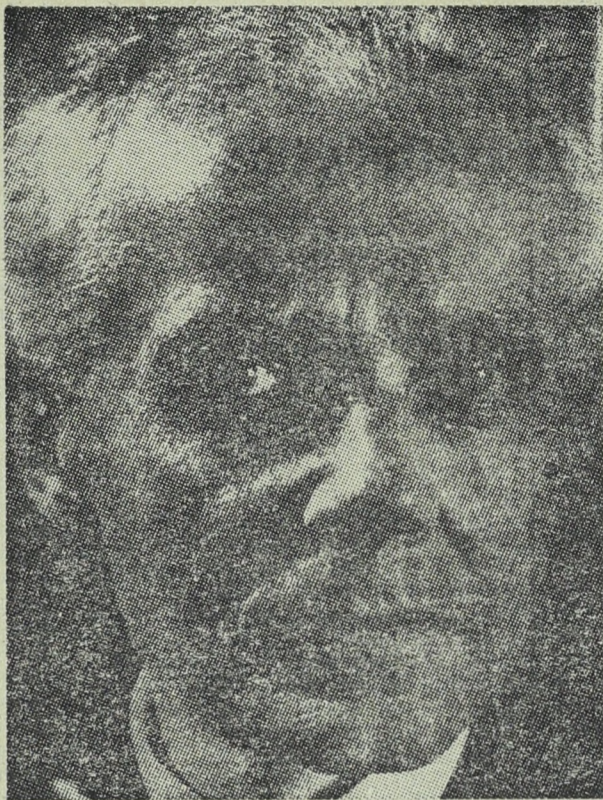
Bármiféle idegenkedés Bartók zenéjétől és csak a klasszikusok iránt való ragaszkodás felszínes, előítéletekből fogant állapot. Zenéjére ugyanis már a nekiinduláskor rányomták az atonális (dallamiatlan) bélyegét, Schönberg mellé állítva őt, mint az atonális dodekafónia egyik úttörőjét. Továbbá akárcsak Sztravinszkij esetében, a kubizmus analógiáját vélték feltalálhatónak zenéjében.

„Nem látták a fáktól az erdőt”, nem hallották a hangszerekből szét-szórtan feltörő hangok összecsengéseit. S ha használja is Bartók a dodekafon kromatikus skálát rögtön be is bizonyítja — mint ahogy a Yehudi Menuhinnek ajánlott hegedűversenyében, hogy az lehet tonális is.

De Bartók nem csak zseniális megteremtője, hanem virtuóz tolmácsolója is volt ennek a tonális és realista zenének. Virtuóz, akárcsak Liszt Ferenc, akit elődjeként tisztelt...

Legyünk Bartók szerény utódjai legalább olyan mértékben, amilyen és amekkorá figyelmet és megbecsülést kíván a mai elgépiesedő világban, a népzene valamint az egyetemes zenei humánus-szolgálat.

KOMSA JÓZSEF

Bartók Béla

„...KB. 18 PERC. KÓRUS ÉS SZOLISTA SZÁMARA NAGYON NEHÉZ, ZENEKAR SZÁMARA NEM.”

1. (kérdés-törődések 1981)

Bartók-modell a szemlélet totalitását tartalmazó fogalomtársítás szinte kihívás, túllépés a részleteiből összeálló művész- és emberkép nagyságán. Pételesen nem fogalmazható meg, megéltük átfogását megükének valló olvasmányok tendenciáit, hiányát viszont a század immár mindenkor jelenidejűségének kérdései újra és újra éreztetik. Megéltük a most reflexióit is. Megemlékezések tanulmányok, vallomások és zene: a koncerttermekben vagy távoli rádióállomások hullámhosszain. Hozzáállásunkban mindig rejtőzik egy kevés félelem ilyenkor a befogadás alternatíváit illetően — Bartók személyisége elkerülhetetlenül figyelmet érdemel. Egy centenárius kimondott és kimondatlan vetületei eléri-e azt ami ebben az információs tömegzavarban mai szemléletünk kikerülhetetlen szűksége, a bartókiságot. Egy körvonalazódó kultúra fogalomba hogyan épülnek be a népi kultúra dimenziói — szemléletben, nyelvben, zenében? A befogadás szubjektív élmény-előfeltételét hányak elé állítja a véletlen — hiszen a tiszta források szimbólumát fedő utak még mindig nehezen körvonalazódnak. Elmondtuk, hogy a bartókiság magunkraébredés és visszatérés: nyitás az egyetemesség felé. Hallottunk disszonanciákat (és disszonanciákról), feltétlenül hallottunk, sokasodnak képzeletünk egy életútról és a végigkísérő eszmékről, a közép-kelet-európai száradelőről. Az összeálló vagy tompán

széthulló mozaikdarabok esélyeinek (asszociációs lehetőségeinket végiggondolva) érezni ezt a centenáriumot — ez hozzáállásunk komolyságának mértéke? Megtalálni útjainkat egy szemlélethez (nevezük akár modellnek), melynek kiállásáért kiáltó szubsztátuma természetesen a zene, mindenkor esélyeivel Kierkegaard utalt arra, hogy a zene az „érzéki zsenialitást” kifejező egyetlen közeg. De ez egy távoli kor volt és — Mozart. Tekintetünk túl ezen, befogadva a zenében rejlő időtlen történetiséget.

2. (egy kép — a lehetőségek közül)

2. 1. „...valami vágyódás az ismeretlen után, valami határozatlan megérzése annak, hogy az igazi népzene csak a parasztok közt lehetjük fel... nagyszerű és gazdag anyag állott a rendelkezésünkre. ... kell rá a ruha, ha már behozzuk a mezőről a városba. Úgy kell rászabni a köntöst, hogy el ne akassza a lélegzetét... paraszti és primitív. Nehogy félreértsenek, én ezt a két jelzőt egyáltalán nem lekicsinylő értelemben használom. Sőt éppen ellenkezőleg mind a kettővel valami sa laktól mentes, ősi, ideális egyszerűsége akarok rámutatni... véleményem szerint ezek a dallamok a legmagasabb művészi tökéletesség megtestesítői, mert valósággal klasszikus példái annak, hogyan lehet egy zenei gondolatot a legerényesebb eszközökkel a legérthetőbben kifejezni... aki valóban át akarja érezni ennek a zenének az eleven életét, annak át kell azt él-

nie, és ezt csak paraszttal való közvetlen érintkezés útján érheti el... a mi dolgunk az volt, hogy megérezzük ennek a mindeddig ismeretlen zenének a szellemét... mindennél fontosabb, hogy a zeneszerző a népzene lelkét ragadja meg, hogy az beleszivődjék természetébe és áthassa teljes lényét és szemléletét...” (Bartók Béla írásából)

2. 2. „Egyedül a zene képes arra, hogy ezt a legmélyebb szubjektív magatartást világszerte objektívalja, anélkül, hogy a magára utalt lírikus szubjektív pátozát a legkevésbé is gyengítene. Sőt arra is lehetősége nyílik, hogy ezt ilyen módon az egész világ tiltakozásával erősítse és mélyítse jelen állapota ellen. Így Bartók egyedülálló helye és jelentősége a magyar kultúrában messzemenően éppen muzsikussá voltára épül.” (Lukács György)

2. 3. „A magyar nemzeti folklórnak és ugyanakkor a szomszédos népek — románok, bolgárok, törökök — népzenejének elfojthatatlan ihletű mélyrétege: jótékony talajvizek titkos hálózata a történelmi domborzat formái alatt, amelyek etnikai entitásokra különítenek minket; ott várja rejtelmes ősi kincsünk, hogy kiássák egy homályos, fájdalmasan örömteli érzékenység nevében, amely mindnyájunkban lakozik, az emberiség közös eszménye nevében...” (St. A. Doinas)

„Vajon nem ez a közép-kelet-európai tépettség és meghasonlottság, a katasztrófák történelmi tapasztalata és a mindinkább erkölcsi távlati tisztulárritkuló reményesség kettősége Bartók időálló egyetemességének egyik lehetséges magyarázata?” (Deák Tamás)

csak az enyém és személyesen mindenkié? most talán hogy (végre?) nincs békés elvonulás és nem él választásként a fegyverletétel esélye sem az ütőhangszerek átdatlan korában

2. volt pedig volt egyszer egy boldog kor is uram persze az ilyen korok mindig csak oly módon kísértenek hogy voltak — — — de beágyazódtak megvénhedten és fehéren az emlékezet vésői közé

3. ha pedig nem hisz a szarvasbogarak szepegő lelkében gondolkozzék a VÉGTÉLEN-ről uram:

borzongjon meg tőle hajtson fejet előtte mit is tehetne mást?! ám kétséges még ez is hogy valaha sikerülni fog bár nem a gondolkodás mindenkor halálos bűnetől óvom a teuton vértől duzzadó idiómák változatlanul átdatlan korában — — —

Ljubica Rajkic

MLADOST

Šta to ljudi od tebe traže, mladosti? Za nas si večna i kratkotrajna. Zašto? To nije tajna, to je samo deo priče jednog starca i jedne devojčice. Čuti! — kaže mladost. Neću! — kaže. ja Izdaću tajnu do kraja. Ti si kad dva plava oka postanu dublja, sasvim duboka, kad se u crnim mozeš udaviti, od zelenih se moraš spasavati, zbog hrpe tajni i ideala, poklonjenih karanfila i lola, zbog primljenih šaka X i Y zadataka, zbog svega toga i još p.m.o čega ti si... Ko zna? Više od igre, varnice, čigre — muzika, sklad, smelost i pad. Ponovni let, ošet — baleti

NEŠTO O MIRU

Na klizalištu razbio se mir u devojčicu. I lebdi, pleše, poblanja seba a gosti se smeše. Devojka se vrti iznad razuma i običnog ljudskog uma. Sad nema tremu na klizavom terenu i leti, pa se kreće — gase se sveće... O, obični ljudski ume, zar nje da nema? Pa šta ste hteli il kud vas vode? Zar čete krvi umesto vode, i čemu deca i gledalište, čemu to okruglo klizalište?

Neko mi sve ovo oprašta i veli: hm, baš svašta!

PRIČA

Pričam. Žurimo svi u budućnost jer mladost ima mogućnost sa kruga prećnik, sa neba dugu, iz srca tugu da otme i ne da je drugu. Sanjam. jedno sanjivo opuštano uho mog malog belog zečica. Imao je mene, decu, sva bića, a njemu su vadili srce, mekotu da laska životu da da njemu i svetu. I nije važno što ne znam, što žurim i želim vreme da podelim na tebe i njega od svega i ničega. Al razum želi više. još više sunca da diše, da osvoji planetu, da mladost, samo lepota i mladost budu pravila u svetu.

STENA

Vrište nebo i Dunav. Srp meseca mi se poklonio, sunce sakrio, strah otklopio i nestao u kiši. Prevrće se duša u meni i sam se strah uplašio, tek što ne povereni. Reka kulja, lišće drveni, kamen se znoji, a stena ne da svoje male i velike ljude ni nebu, ni Dunavu. Zato volim tu malu i veliku stenu

LJUBAVNA PESMA

Procurilo je vreme kroz ljubav. Sećanja, smeh, vraćanje, jedno od dva srca — mrak, prošlost, kometa. Ja ne smem, ti smeš da gledaš u oči. I znaš da su ljubavi prostori, tuga, nada sete. Možda ti, Možda ja. Volim te.

Mirisz Miklós

SZONATA UTÉSEKRE ÉS ZENESZERZŐRE

I. LENTO

Néha sejtjük; alkalmasint zöldséget árulunk valami idegen piacon, s mikor leginkább azonosulni illene már nem merjük s Nevét szánkra venni, szemernyi ragyogó égboltot mindig elveszítünk valahol, azon kapva magunkat, hogy régen vicsozunk, pedig Ó még csak mosolyogna.

II. MODERATO

— A pofonokat azok adják, akik félnek...

III. ALLEGRO

Életemet adom egyetlen, szabadon berajzolható, nem hajlítható gondolat- és szünetjelért!

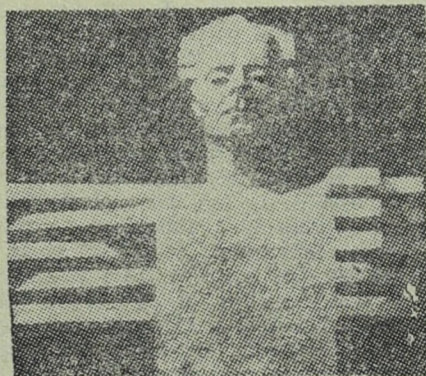
Visky András

ÜTŐHANGSZEREK KORA

— emigráció előtti, lehetséges

Bartók-levelek —

1. tűnődöm és kérdelem magamtól mikor o mikor a sorsdöntő küzdelem

JECZA PÉTER; Bartók Béla (gipsz)

IAȘI

30 de ore de spectacol

Străveche vatră de cultură românească, puternic centru universitar, Iașul a fost ales, printr-o fericită inspirație, gazda secțiunii teatru, montaje literar-artistice, recitari, dans tematic, modern, clasic (și alte forme ținând de posibilitățile sau imposibilitățile juriului de a-și încadra preferințele într-unul din genurile existente). Totalizând 30 de ore de spectacol și reunind pe scenă aproximativ 900 de studenți, secțiunea ieșeană s-a vrut în primul rând o competiție a calității, a unor înalte exigențe interpretative și nicidecum a cantității de prestații artistice. Până la urmă a reușit și din una și din cealaltă dar, nefiind de căderea noastră să analizăm în întregime ceea ce s-a petrecut pe scena Casei de cultură a tineretului, o să ne rezumăm doar la comportarea colegilor noștri timișoreni. O singură observație însă merită subliniată, ea fiind în strinsă legătură cu aprecierile ce vor urma: din juriul numeros, condus de Dumitru Radu Popescu, parte din el itinerant pe la diferite finale, a făcut parte doar un singur coregraf, deși dansul avea o pondere cantitativ și calitativ, cel puțin egală cu teatrul. Și tot juriul, săracul, a fost supus în cele trei zile de spectacole non-stop, unui adevărat maraton. Cu toată oboseala, mem-

AMZA PELLEA, președintele juriului de la Timișoara „furat” de fotoreporter din mijlocul umorului studentesc

brii juriului dar și publicul ieșean, au fost unanimi în aprecierea că Timișoara a prezentat nu mai spectacole de înaltă ținută artistică filtrate serios prin focul exigentelor etapelor anterioare, competitive, fiecare pentru obținerea unui titlu de laureat. Foarte zgârcit, juriul ieșean, a preferat — în general să nu acorde de fel un loc I, II sau III, decât să situeze două formații pe aceeași treaptă a podiumului. În acest context, cele 5 titluri, 4 de laureat obținute de Timișoara (1 loc I, 3 locuri II, 1 loc III) par și mai valoroase. Dacă la acestea mai adăugăm cele 3 mențiuni speciale oferite unor componenți ai formațiilor (Ioan T. Morar, Cornel Bogdan, Mihaela Cornea, Renate Berger) pentru contribuția deosebită adusă în cadrul spectacolelor, precum și faptul că dansul modern „Reflex” a fost reținut pentru gala laureaților și filmări la TV (pe lângă dansul de la I.M.T., laureat), imaginea comportării formațiilor timișorene reflectă în culorile cele mai realiste, faptul că la Timișoara, se știu pune în valoare uriașele disponibilități artistice ale studenților, interpreți sau creatori.

Deși sintem siguri că la această oră cunoașteți rezultatele, le reamintim cu plăcere, fără a face aprecieri asupra evoluției formațiilor laureate. Ele vor fi reunite în curând, prin grija C.U.A.S.C. din C.U. într-un spectacol de ținută unde veți avea prilejul să le apreciați singuri:

Teatru UNIVERSITATE — „Sinziara și Pepelea” după V. Alecsandri, — locul I.

Dans modern I.M.T.: — „Invitație la dans” — locul II.

Recitatori: MIHAELA CORNEA — U — locul II
MIRELA VOICULESCU — I.M.T. — locul II.
(locul I nu s-a acordat);

Montaj dramatic — Studioul „Thalia” în limba germană — locul III.

Formația „Reflex” a prezentat un dans de societate, categorie recent introdusă în regulamentul de concurs.

Montajul prezentat de secțiunea de limbă maghiară a studioului „Thalia” și piesa de teatru a studenților mediciști, puteau și promiteau să ocupe un loc pe podium. Dacă nu s-a întâmplat așa nu jocul lor plin de talent și dăruire a fost de vină, ci faptul că, în contextul unei concurențe deosebite existente din partea altor formații, de valoare sensibil egală, juriul n-a acordat totuși Timișoarei toate premiile.

Secțiunea Iași a Festivalului, atât pe parcursul celor 3 zile de concurs, cât și cu ocazia celor două zile afectate Coloquiului național de teatru (studentesc) a relevat o serie de adevăruri.

Cu convingerea că solii noștri pe scena acestui mare oraș, care nu este „în totdeauna” un loc al romanțelor și al marilor crrene, au înțeles sensul acestor adevăruri, îi felicităm pe toți, deopotrivă și le urăm mult succes pe viitor.

DANIEL BUMB

UMORUL STUDENȚESC

TIMIȘOARA

PRIMII PAȘI

— „Cu dreptul, cu dreptul! Intrați cu dreptul!”. Studenții din celelalte centre universitare ale țării, concurenți acum în ale... risului, se opresc o clipă în fața intrării Casei studenților... și pășesc cu dreptul în „foc”.

În sală — „Mișule, unde ți-e cravata? Fugi și pune-ți-o imediat!”

Puțină forfotă, cu o oră înaintea deschiderii festive, în acordurile grupului Pink Floyd („...noi n-avem nevoie de educație!?”)

— „Rîndul ăsta îl păstrăm pentru clujeni!”

— „Nu stați acolo, e ocupat!... N-auziți să nu stați acolo? E ocupat!” „De cine?” — „De noi!” — „Noi sintem din București!”

Se apropie... clipa!

Virgil Călugărițoiu („șeful” grupului „Molecula” al Facultății de tehnologie chimică Timișoara), puțin nervos, mai trage cu ochiul pe o hîrtiută (a doua zi va apare pe scenă), privește în stînga și-n dreapta...

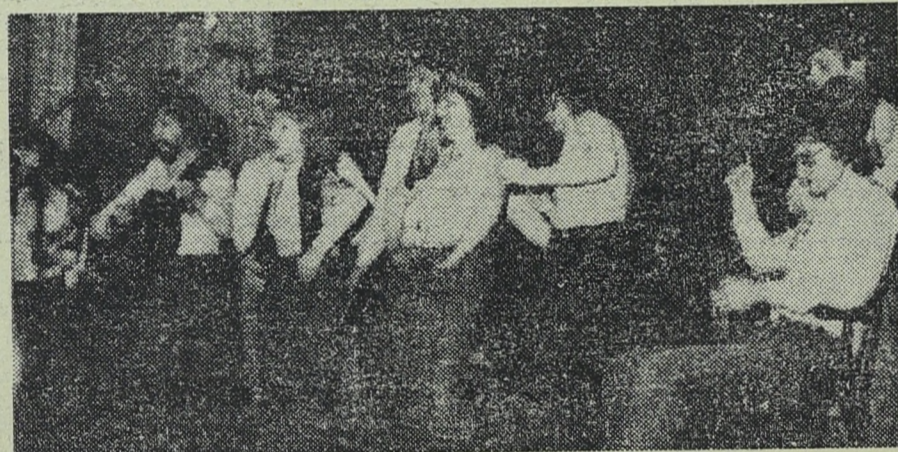
„Ce sală micuță... La Cluj e mult mai mare, are aproape 1000 de locuri!”

Și aplauze; multe aplauze! Cei mai puțin înalți regretă puținul care le-ar mai trebui să vadă și ei pe cei din juriu; și mai ales pe trei dintre ei. Marian Hudac face gesturi prietenești către sală, ceilalți zimbesc bucuriei și căldurii publicului care îl întîmpină.

GEORGEL GAUJAN

RETROSPECTIVA DIN SALĂ

Ce poate fi mai greu să scrii decît despre un festival al umorului studentesc, acolo unde fiecare replică rostită pe scenă poate să stîrnească risul. A vorbi astăzi despre brigăzile artistice ale ASE-ului, ale Facultăților de mecanică din București, Cluj-Napoca sau Galați despre brigada de la Științe economice din Craiova, sau despre „Puls-ul timișorean”, „Falansterul” bucureștean, sau „Reportaj-ul” craiovean, înseamnă a derula secvențe pline de umor, secvențe care au făcut din scena timișoreană, locul de întîlnire a sute de studenți, umplînd la refuz sala Casei de cultură a studenților, și ea neîncăpătoare la fiecare reprezentație ca și sala Operei arhiplină la spectacolul de gală.

Duduș și brigada gălățeană depănîndu-și basmele

Un festival poate începe, și așa e firesc, cu o lovitură de gong. Deci: BUM! (sau Brigada de Umor a Mecanicii din Cluj-Napoca). Fără alte zgomote, brigada se pune pe treabă și începe să critice de toate, începînd de la sărutul din holurile căminelor studentești la cursurile rare. O brigadă care nu uită să apară în „blugi” și să cînte, într-o parodie reușită, o melodie a formației „Bee Gees” și să ridiculizeze manierele unor profesori „celebri” ai facultății. Iulian Gîngu prezintă Biorîța. Finalul, patetic în felul lui, ne-a readus în atenție o frumoasă carte de vizită a locuitorilor acestor meleaguri: „Românii nu s-au născut poezii, ei sînt chiar poezia”.

Grupul satiric „Reportaj” din Craiova a reușit să impresioneze juriul

prin interpretare. Sau prin mesaj. Sau prin reportaj. Pe noi nu ne-a prea entuziasmat. Deocamdată... Ca de altfel nici Mircea Ungureanu, al cărui „basn pentru după ce au adormit copiii” ne-a adormit de tot.

„Piesa neterminată pentru Brigada mecanică” din București s-a terminat pînă la urmă cu aplauzele binemeritate ale publicului. Intercalarea diapozitivelor, mișcarea scenică, originalitatea textelor, a făcut din apariția lor o prezentă scenică deosebită. Am înțeles că în anul V de facultate trebuie să ai curaj căci „mai departe de locul repartizării nu poți fi trimis”. Chiar dacă măturatul gnoaielor care blocau căile de acces a depășit cu mult granițele Bucureștiului. Ne-am permis să reținem pentru noi și „1907 cursuri, din primăvară pînă-n toamnă” și să aplaudăm pasajul de inimă și omenie adresat portarului de la facultate, paznic fidel al zbaterii brigăzii.

Nu știu cît de bine cunosc membrii brigăzii de la Galați centrul universitar Timișoara, dar știu că pe prietenii cu care au de-a face nu-i uită nici în textul de brigadă. „Sfinții ei de brigadă”, că ne-a purtat prin mitologie și comedie timp de 30 de minute. Chiar însoțiți de Șeherezada, și nu de Petrică Andea și oamenii lui de la Asociație, am parcurs cu ușurință un drum prin studenție plin de umor. Visul studentului a fost de... vis, în timp ce se zice că se puteau asculta coferințele pe teme sanitare ale lui Ilie Dogaru (continuate și-n zilele festivalului cu consultații la domiciliu). Perinita de la Discotecă, copiatul de la Austerlitz, planul de bătaie al primirii „asistentului”, episodul Napoleon au fost idei și momente foarte bine fructificate de membrii formației. Neagu Udroui, s-a a-

CRONICA

flat, pentru cîteva minute, „În capul trebii”. Din păcate, însă, nu i-a folosit nimic. Punct distinct al ordinii de spectacol, brigada „Scalpelu” a Institutului de medicină, a ridicat, de bună seamă, un mare semn de întrebare asupra modului în care trebuie să arate o brigadă. În orice caz, se pare, nu așa cum a conceput-o Horia Ionescu. Unde ești ARJOCA de altădată? Păcat de „corpul de balet” al medicinistelor și de zbaterea lui Sorin GULEA!... Păcat de talentul lor și de unele idei mișcătoare!...

Am încercat, pentru o clipă, alături de componenții grupului de la Petro-

poate naște fantezia lui Dan Bacinschi, a fost un moment gustat de public de pe urma căruia Dan s-a ales și cu un premiu de interpretare. A fi sau a nu fi, aceasta este întrebarea lui Dan. Răspunsul juriului este, pare-se, irevocabil: A fi laureat!

Cu „Falanster”, și mai ales cu Dan Goanță, umorul studentesc a mai înscris o pagină glorioasă. „Noapte bună, Irina”, rubrica „Sport” (Nu e totul să cîștigi ci să participi la cîștig), amenințarea cum că „Ai să faci darea de seamă, doamnă”, comunicatul cu piața Matache, întreprinderea de ciment și aerul condiționat de criza energetică, clipe de umor sănătos, dovezi ale unui text de calibru. Bravo, Dănuț Goanță!

Se pare că pe Dumitru Petre l-a mîncat cu adevărat PIELEA în timpul prezentării autobiografiei sale. Altfel nu se explică de ce nu și-a găsit loc pe scena festivalului de umor!...

Grupul satiric al Univiersității clujene a făcut o treabă utilă pentru juriu eliberînd culoarul și rîndul dinaintea acestui și răcorîndu-i puțin, fapt ce le-a permis acestora din urmă să le judece la rece programul, lucru ce-a fost fatal.

ULTIMELE RÎNDURI

SORIN TANASE și grupul satiric de la Baia Mare au evoluat apoi pe scenă, permițîndu-ne un moment de respiro. În ultimă instanță ni s-a părut mai bună țuca de pe scenă decît brigada.

Constatînd că s-a dat încheiată campania, studenții economiști craioveni au început să culegă în liniște... aplauze cu grupa mare. Am reținut un sfat mereu actual, cel al lui Ștefan cel Mare: „Învată, învață, învață, căci Moldova n-a fost a mea, n-a fost a voastră, ci a urmașilor urmașilor voștri, în vecii vecilor...”. În rest, multe secvențe de umor de cea mai bună calitate, care n-au concordat însă cu calitatea juriului, fapt care i-a trimis spre locurile întunecate ale „clasamentului”. S-au pornit „oltenii” din juriu la coasă taman pe teren propriu...

„Molecula” din Timișoara, avînd în Virgil Călugărițoiu un lider autoritar, s-a mișcat bine, a avut umor dar n-a reușit să dea prea multă substanță spectacolului oferit numeroșilor spectatori. Mașina de detectat minciuni a fost, se pare, repede achiziționată de toștii...

Autorul acestor rînduri a văzut „printre rînduri” celelalte formații care au evoluat în spectacolul al IV-lea. Trio Mozart și grupul satiric Trident au evoluat, o spun și premiile, la un nivel acceptabil, cucerînd aplauze, juriul și... premii.

Fără îndoială că revelația serii, și poate a întregului festival, a fost grupul satiric „Puls” al Facultății de mecanică din Timișoara. Emisiunea TV prezentată de ei la ora cînd pe adevăratul ecran de televiziune se prezenta o emisiune de varietăți, a fost una din cele mai bune emisiuni de varietăți văzute de membrii juriului în viața lor artistică. Simțînd pulsul sălii, mergînd din poantă în poantă cu o dezinvoltură dezarmantă, băieții de la Mecanică au realizat un spectacol fantastic (ierțați-mi acest cuvînt!) care a adus festivalului studentesc umorul care îi lipsea pe ici, pe colo. Brigada de la Drept, București, anunțată ca virtuală candidată, s-a mulțumit să evolueze în umbra „Pulsului” și să se autoelimine din competiția pentru premii.

Festivalul s-a terminat în ceea ce privește întrecerea. Au urmat spectacolul de gală, masa festivă și despărțirile de rigoare, fără hohote de plîns dar nici cu hohote de ris. Oricum, la ceas de despărțire, să mulțumim celor care ne-au făcut să învățăm să rîdem chiar pe stomacul gol, atunci cînd bătaia pentru un loc în sală începea imediat după terminarea spectacolului anterior. E semn că festivalul și-a cîștigat spectatori și că formațiile prezente pe scenă au reușit, cu toate strădanile lor, să se facă de ris. Și nu degeaba.

V. D. TOTĂ

UMORUL STUDENȚESC

TIMIȘOARA

INSEMNARI SENTIMENTALE (Trei zile cu Galațiul)

I-am privit la început, cu o ușoară notă de ironie pe acești „gălăgioși”, căci știam eu ce știam! La festival vor veni A.S.E.-ul și Dreptul din București, Iașul, Clujul, Craiova și desigur băieții de la Dunăre despre care nu știam nimic și de aceea mă îndoiam.

A doua zi au început repetițiile și odată cu ele am început să-i văd într-o lumină nouă. Erau deosebiți, muzica îi transfigura, dansul îi îmbăta, iar pe chipul lor se putea citi bucuria de a fi împreună. Pe nesimțite m-au cuprins fiorii și m-am lăsat furat de visul Sheherazadei, povestit în mijlocul unei „șatre” improvizate ad-hoc.

Me che musica maestro!... și ritmurile gitane asemeni cîntecelor auzite de navigatori pe mări, mă făceau să mă îndrept ca un lunatic spre acest „bărbos” simpatic căruia prietenii îi spun Duduș și care în mijlocul „șatrei” sale transforma chitara într-o mreață, din care cel ce o auzea nu mai putea ieși. Pe nesimțite, aisbergurile sufletului meu se dădeau în lături din fața spărgătorului de gheață gălățean.

Fetele și băieții de la Dunăre, mi-au dovedit prin puterea muzicii, a dansului și a glumei, că totul este posibil atunci cînd între oameni există prietenie.

Pot spune că dragostea mea pentru Galați s-a născut din „neliniștile” brigăzii care înainta purtată de valurile zburcimate ale concursului.

Patriotismul meu bănățean se spulbera

senzații din momentul imediat următor anunțării rezultatelor?

— Am plîns de bucurie.

— Ce ne poți spune despre „istoria” brigăzii voastre?

— Că avem o brigadă tînără, practic, o nouă brigadă față de cea care ne-a reprezentat la faza pe Centru universitar, că am scris textul în vacanța de iarnă prin contribuția fiecărui membru al brigăzii și că ne-am bucurat de largul sprijin al Asociației și în special de cel al tovarășului Eugen Rusu, președintele C.A.S.C. și al tovarășului asistent Coștică Onu, care a făcut practic parte din brigadă, evident, fără a urca pe scenă.

— Avînd în vedere „tinerețea” formației, cu ce gânduri ați venit la Timișoara?

— Auzisem de prea multe formații bune spre a ne face vise.

— Care a fost starea de spirit între ieșirea din scenă și anunțarea deciziei?

— Văzusem A.S.E.-ul, Dreptul, Craiova. Toate ni s-au părut excelente. Nouă nu ne mai rămînea decît să ne autoincurajăm la gîndul că am fost la fel de buni ca și ei.

— Ce șanse vă dădeți?

— Spectacolul ne-a reușit formidabil, mai bine ca la Galați și prin prisma acestui fapt, speram la un loc în Gală.

— Parafrazînd titlul spectacolului vostru, pot spune că în urma lui, ați intrat în mitologia Galațiului. Cum veți fi primiți acasă acum, după triumful vostru?

— Publicul gălățean ne iubește. Înainte de a veni aici, am dat 3 spectacole acasă care au fost recepționate cu entuziasm de public. În special cei 3.000 de studenți ai Facultății de mecanică, ne așteaptă cu sufletul la gură.

— Pe cînd o nouă apariție în orașul de pe Bega?

— Oricînd vom fi invitați. Timișoara este orașul consacării noastre și vom

— Pasiunea s-a născut datorită bunicii mele, o talentată și plină de umor povestitoare. Poate că e și un talent înăscut al meu, de umorist; am observat că și așa din gest în gest, din nuanță în gesturi, sporește randamentul risului; dacă lucrez și îmi susțin vorbele prin nuanță, am ajuns să consider umorul, un lucru foarte serios.

— Ești mulțumit de publicul studentesc?

— Nu, publicul a fost sub nivelul festivalului, al formațiilor. Au fost și glume subtile, glume ale umorului perplex, care nu au fost prinse și, aceasta m-a îndurerat foarte mult.

— Interviu cu Dan Bacinski, ocupantul locului doi la individual, deși a prezentat un program de locul întâi.

PĂRERI DE RĂU... PERECHI

Festivalul a fost un prilej de mare bucurie (a întîlnirilor și reîntîlnirilor, a cunoștințelor, a victoriei) pentru întreaga studenție și pentru toți cei ce au fost cuprinși în vîltoarea acestei necesare și laudabile competiții.

Pe mine însă, m-au cuprins regretul în primul rînd pentru că studiez științele economice, putînd astfel fi suspectat de subiectivism, dacă nu chiar de „facultatism” (!) atunci cînd așa afirma că **Brigada A.S.E. București** este extraordinară. Și totuși o afirm: a fost sarea și piperul finalei, a fost o adevărată echipă, străbătută de un fior artistic autentic, dublat de modestia conștiinței proprii valorii. Ceea ce ne-au prezentat ei, a fost un adevărat spectacol, care ne-a dovedit că entuziasmul tineresc și conștient canalizat, poate suplini cu succes profesionalismul.

Dar ce a însemnat de fapt, Brigada

PITEȘTI

Sub soarele generos de april

Cînd au venit în orașul lălelelor, timișorenii au avut ambiția să mai adauge o probă a faptelor unei zicale, dragă acestor meleaguri: „Banatu-i fruncea! Acum, după trei zile de concurs, „fruncea” lor poartă laurii binemeritați ai cîștigătorilor.

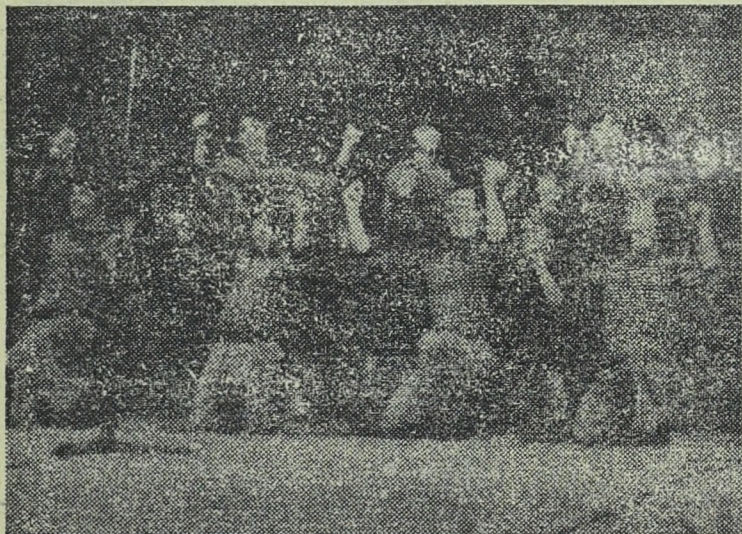
Prin amploarea, prin numărul participanților, prin maniera și locul de desfășurare, ediția piteșteană a F.A.C.S.-ului, secțiunea folclor, a fost de fapt, mai mult decît o competiție artistică pe scena de concurs. Printr-o reușită paradă a portului popular, reunind costume și obiceiuri din toate zonele folclorice ale țării, prin cele trei zile de spectacol și reușita gală a laureaților, prin toate momentele de spectacol ad-hoc ce rețineau în plină stradă atenția piteștenilor care, lăsau pentru cîteva minute graba de o parte și aplaudau tinerețea, frumusețea și spiritul studentesc neastîmpărat, reuniunea de la Pitești a fost o adevărată sărbătoare. O sărbătoare a cîntului, jocului și portului popular, sintetizînd în culori minunate ale tinereții, comori de preț din spiritualitatea oamenilor de pe întreg cuprinsul țării, indiferent de limba pe care o vorbesc și de costumul pe care-l poartă. Premiile obținute de timișorenii sînt pe măsura muncii deosebite depuse de creatori, instructori și interpreți, care au știut să valorifice folclorul românesc și sîrbesc din Banat, fără a-i modifica sensurile, fără a forța spectaculosul, fără a-i știrbi din frumusețe.

Astfel, **Doina Timișului**, tariful și grupul **Mladost** (ale Casei de cultură a studenților), grupul **Datina** și **Seminarul de Etnologie** ale **Universității** sau dansul de șes al **medicinistilor**, au fost tot atitea momente din viața oamenilor care re trăiesc, muncesc și cîntă pe aceste meleaguri.

Sigur că nu toate formațiile au putut fi premiate. Dansul de la I.M.T. avînd o serioasă concurență. La acest gen, iar membrii tarifului fiind vinovați că au absolvit facultatea (sau n-au început-o). Premiile obținute le reamintim cu plăcere, deși credem că se cunosc: locul I, **Doina Timișului** (și premiul revistelor „VS și Amfiteatru”) și **Seminarul de Etnologie**, premiul II, **G.H. CIOCLODEA** (Agronomie) — solist vocal, premiul III, grupul **Datina** și **Mladost**.

Sigur că dincolo de aceste premii, în parte așteptate cu increderea pe care chiar unele dintre aceste formații ne-au sădit-o în suflet, cel mai frumos spectacol a fost Marea horă în care s-au prins cei 1.200 de studenți din toate colțurile țării, undeva între soarele generos de april, bogăția de lălele multicolore și minunatul public piteștean.

DANIEL BUMB

Cei mai buni, adică „marinarii” de pe corabia brigăzii A.S.E.

„Puls” — sau ce înseamnă să descoperi o idee

Foto: MICHAEL KOZAR

în fața acestor tineri care făceau o fericită fuziune între vorba domoală specifică zonei lor și un clocotitor temperament latin.

Doream ca brigada lor să urce pe podium, visam alături de ei acest lucru, căutam să găsesc „nod în papură” celorlalte brigăzi, spre a găsi în mîntea mea un culoar pentru gălățeni. În noaptea în care am auzit rezultatele, bucuria mi-a inundat sufletul. Doream să alerg să le spun vestea cea mare, să fiu pentru ei alergătorul de la Maraton. Și totuși m-am abținut o noapte. A doua zi, bucuria a fost deplină. Triumful gălățean a fost anunțat în mod public și Duduș et comp. au plecat fericiți spre Dunăre, acompaniați de ritmurile precise ale Șatrei și de gîndul meu ce zboară spre un oraș îndepărtat pe care îl iubesc, căci el înseamnă pentru mine Eugen, Duduș, Adriana, Marcel, Evika, Costel, Gina, Ticu, Nistor, Fănică, CARMENCITA, adică **Prietenii**.

Drum bun și vînt prielnic bravi navigatori de la Galați!

INTERVIURI

● Cu Ioan Vasile sau Duduș...

— Ioan Vasile, sau Duduș, cum îți spun prietenii, ai cîștigat locul II la faza pe țară a Festivalului umorului studentesc cu brigada facultății de Mecanică din Galați și o mențiune pentru aportul tău în cadrul desfășurării spectacolului **Mituri, basme și istorii** al susnumitei brigăzi. Care au fost primele

fi chemați. Sperăm să vă povestim atunci și alte... „mituri, basme și istorii”

— Îți mulțumesc Duduș și vă așteptăm cu nerăbdare.

TUDOREL URIAN

● ...Și cu Dan Bacinski

— Dan Bacinski a constituit unul din punctele principale ale celei de a doua zi; dacă n-ar fi fost „Puls”-ul timișorean, a doua zi s-ar fi numit D.B. Am dori să aflăm ce l-a determinat să ia umorul atît de în serios?

— Am observat că umorul este foarte rar, foarte căutat și că atunci cînd nu-l iau în serios, nu am succes.

— Deci, pentru tine umorul este o artă?

— N-aș putea spune că este o artă. Mă bucur cînd sînt apreciat de colegi și fac acest umor, în primul rînd pentru ei.

— Ce rol crezi că poate avea umorul nostru studentesc?

— Te învață ce e frumos. Cînd vom termina facultatea, noi, cei care ne-am strîns la Timișoara, noi, pătimașii de umor, vom deveni publicul larg, vom aprecia (sau nu) umorul audiat.

— În general, ești mulțumit de nivelul etapei finale din acest oraș?

— Sînt încîntat; am fost la festivalul precedent, faza finală, la Cluj-Napoca și pot să afirm că cel de la Timișoara este mai bine organizat, este un spectacol unitar.

— Te văd foarte împătimit de umor. Cum s-a născut această pasiune?

A.S.E.? A însemnat o costumație discretă, o coregrafie dinamică, un mixaj profesional de lumini, un text penetrant, eficient punctat cu elemente ale unui ironism de cea mai bună factură, aranjamente muzicale antrenante, dar mai ales un animator energic, multivalent, fără însă a-și umbri colegii (Fiți Arieșan). Armonia, dezinvoltura, sincronizarea, implicarea fără menajamente într-un act artistic abordat fără compromisuri, nu au admis decît o singură replică din partea juriului: locul I.

În al doilea rînd, localnic fiind, regret că **Scalpelu'** reprezintă nivelul maxim al acestui sector de artă studentescă timișoreană. Numărul acestora a debutat într-un mod ce a caracterizat întreaga sa desfășurare, adică speculativ. Afirmîndu-se numele lui Horia Ionescu (actor al Teatrului Național) ca îndrumător „artistic”, s-a vizat un dublu efect: obținerea avantajului psihologic asupra celorlalți competitori și a „alibiului”, a eventualelor circumstanțe atenuante în fața juriului. Actul scenic al „Scalpelu”-lui s-a constituit, însă, într-o realitate deplorabilă. Am numit astfel nenumeratele ezitări de (așa zisă) mișcare ritmică, dogmatismul facil al textului, dezacordurile de ansamblu și falsitatea interpretărilor, stridența machiajelor și a vestimentației. Probabil, conștienți de lacune, mediciniștii brigăzii au încercat să forțeze mina (a se citi „conștiința”) juriului prin supralicitarea eternului feminin...

Și cînd ne gîndim că se acordă și premii conjuncturale, iar unii le lau chiar în serios... **MARIUS MORARIU**

Parada portului popular pe străzile Piteștiului

CLUJ-NAPOCA

Cluj-Napoca: Prin telefon ne-a transmis nea Sandu șoferu, astfel că am aflat primii la Timișoara, că la secțiunea cu cea mai numeroasă participare (peste 2.000 de studenți), secțiunea coruri și muzică clasică, premiul I a fost obținut de **Corul Facultății de mecanică** din Timișoara dirijat de prof. Mariana Müller, iar premiul II l-a obținut o tînără formație condusă de prof. Gheorghe Chiculiță, **Trio-ul de cameră** de la I.M.T. Vom reveni cu amănunte în numărul următor.

Viata ca labirint unic *

Irina Răchișeanu-Șirianu este o actriță irevocabil sacrificată scenei. De fapt, ea nu mai are nevoie de o scenă, căci întregul ei suflet, cu nuanțele, amplitudinile, meandrele sale este un adevărat vulcan mistuitor, într-o splendoare revelată artistică. Pe frontul dramaturgic, I.R.-Ș. și-a trădat de mult vîrstă biologică, fiecare rînd, fiecare fir alb certificînd o pasiune acaparatoare, care a determinat-o să facă din teatru miza existenței sale.

În acest context, rolul din *Stop pe autostradă* este mai mult decît binevenit. Piesa pare scrisă special de Aldo Nicolaj pentru remarcabila actriță a Teatrului Mic. (De menționat că premiara mondială a avut loc la București). Beneficiind de un text-monolog de mai mare întindere, I.R.-Ș. etalează o impresionantă gamă de registre afectiv-psihice, alarmant-contradictorii prin intenționalitățile autorului, dar deosebit de sugestive și verosimile prin implicarea ei totală.

Amnezia datorită căreia personajul se află într-o cameră de spital este doar un pretext pentru demascarea poluării morale a socialului capitalist în care aspirațiile umane sînt ingenuchate de puterea banului.

Lipsită de satisfacții familiale, eliminată din activul societății de consum, bîntuită de prejudecăți și discriminări cu putere de lege, trăind coșmarul inutilității proprii existența („murim cite puțin în fiecare zi”) această femeie renunță, oarecum instinctiv, la memorie. Privată de satisfacția împlinirii ca om, prin recunoașterea socială a personalității sale ea încearcă să abdice de la realitatea ce a condamnat-o la un repaos anonim, construindu-și mental o altă realitate. Circumstanțele auto-acordate („Parcă alții știu mai bine de unde vin și unde se duc...”) nu salvează de la prăbușire această utopie lipsită de rădăcini temporale.

Pentru a sublinia dimensiunile dramei umane abordate, aș dori să v-o puteți închipui pe I.R.-Ș. la finalul acestei piese recital: cu ochii plini de duiosie, în lacrimi, cu sudoarea sclipind în lumina reflectoarelor, dînd o notă de distincție prestației scenice, cu buzele agățate de un zîmbet dureros, și oarecum matern. În fața unui astfel de tablou, orice intuiție poetică pălește...

De remarcat discretă, dar malițioasă scenografie a Adrianel Leonescu, în care numerele de inventar, mai mult decît vizibile pe mobilierul strict al camerei de spital, se pot constitui într-o tendențioasă caricatură a societății de consum dezumanizate, iar ordinea perfectă a spațiului scenic (trăvășită în criza existențială pe care o ilustrează) pare să vizeze ordinea consacrată dogmatic a cotidianului.

MARIUS MORARIU

* *Stop pe autostradă* — de Aldo Nicolaj — în românește de Angelo Ioan — adaptare de Irina Răchișeanu-Șirianu și Silviu Purcărete — regia Silviu Purcărete.

MOTTO:

„Buftea e totuși o uzină în care oame-nii de cele mai diverse vîrste și profesii își unesc efortul într-o singură pasiune, din care rezultă pînă la urmă ceea ce numim „filmul românesc”.

DAN STOICA

Optimistă, revista *Cinema* ne anunță în octombrie '79, prin condeiul redactorului P. Panait, despre o nouă producție a uneia din cele 4 case de filme din 3: „Comedia „Sîngur printre prieteni” (scenariul Dumitru Solomon și Virgil Duda, regia Cornel Todea) a intrat în faza decisivă: la montaj și la post-sincron. Aici, un semton sau o fotogramă în plus pot strica un tag. Sau dimpotrivă. Deocamdată, directorul Casei Unu, Ion Bucheru, care a văzut tot materialul filmat, spune că „povestea e bine ținută în mîin” ceea ce se știe, nu e lucru ușor atunci cînd pe generic se află unul dintre cei mai cunoscuți actori de comedie”.

După numai o lună, un coleg al autorului motto-ului nostru zăbovește în timp și spațiu tipografic ceva mai mult în preajma realizatorilor și zice: „Prin niște operațiuni care pentru un neavizat

Singur printre citate

par cu totul lipsite de sens, ca prin minune acțiunea capătă ritm, tensiune, lungimile dispar, ba chiar și umorul pare abia acum scos la lumină. Dușmanul cel mai mare al unui film vesel, în care critica unor metehne se face cu zîmbetul pe buze este plictiseala, lipsa de imaginație. Și orice se poate reproșa regizorului, numai lipsa de imaginație nu... și nici lipsa de spontaneitate. Se vede chiar și din materialul nefîmăsat că a fost filmat cu multă plăcere, „fără crispări inutile”.

După cîteva noțiuni de montaj și post-sincronizare, autorul continuă, dînd să plece: „Înainte de a părăsi sala, mă uit, la regizorul Cornel Todea. Procesul tehnologic al post-sincronului pare a intra greu în mereu neobișnuitul său temperament. Fiecare buclă e pentru el un fel de victorie. Și numai curiozitatea de a vedea în ce fel o s-o mai scoată la capăt cu următoarea, pare să îl mai rețină în sală. Cîrpinzindu-și privirea încotă, imi vine ideea să numesc articolul „Grija pentru umor și pentru atmosferă, interpretarea, ritm nuanțat, timbru vocal, sens ascuns... „E prea lung și nici măcar complet”.

Între timp, revista *Cinema* n-a mai amintit de acest film decît în aprilie '80, interval în care filmul a apărut pe ecrane, iar în amintita publicație a apărut în luna respectivă cronică semnată de criticul de film Eva Sirbu. Aflăm astfel că „... cu tot regretul trebuie spus că „Sîngur printre prieteni” este foarte departe de ceea ce și-au propus autorii, adică o comedie antrenantă, amuzantă, relaxantă, cu și despre tinerii aflați la vîrsta reparației...”. Trecem peste niște paragrafe, defavorabile de altfel filmului, și cităm în continuare: „Evident, nu prea avem de-a face cu o nereușită de proporții cosmice, ci cu o nereușită mărunță. Autorii nu au „profundat” o mare temă, nu au compromis o mare idee, iar în ce-i privește, sînt jimi serioși! — în cinematografia noastră nimeni nu s-a compromis vreodată cu un film slab mai mult de cinci minute. Inghiorțător așadar nu este „cazul”. Inghiorțătoare este semnificația lui. „Sîngur printre prieteni” nu este o excepție, el nu este o întâmplare, o eroare de calcul, ci, sesizați calamburul, un calcul de eroare.

Pentru că el este bine plasat în familia acelor filme senine, cu un creier proaspăt fără probleme, atât de fără probleme, încît trec ca-n uit toate probele, inclusiv proba publicului. Aceste filme, despre care de mult și mereu spunem: „nu mai facem, nu mai facem...”.

Dintr-un singur motiv ne-am oprit asupra acestui film! Ni se promisese, în sfîrșit, o „comedie din viața studenților prinși în febra examenelor și a repartiției”.

Și încă ceva. Oare nu există posibilitatea de a discerne valoarea sau nonvaloarea unui film nici măcar atunci cînd acesta a intrat în „faza decisivă”? Să dăm crezare reporterilor de platou sau cronicarului de film? Ceva, nu știu ce, mă face — personal — să optez pentru cea de a doua variantă.

NICOLAE LENGHER

P. S.: Exemple de acest gen sînt cu toptanul, iar însurirea lor ne-ar monotoniza rubrica, așa că date viitoare despre altceva.

CENTENAR GEORGE ENESCU

Se spune că era un om fermecător, bun și larg și înțelept ca un codru. Ne naștem sub steaua lui, povăța lui ne vindecă neputințele și știm că a venit clipa în care se cuvine să ne oprim, ca să putem asculta. Cîntecul lui iscîndu-se, apropiindu-se, devenind zvon visat ori vis zvonit sub pîntecele munților, setea călătorului la fîntîna dorului, pînă cînd, priviți și neclintîți-vă, zvonurile pămînturilor capătă rost și chip, își tingiuie răvășirile pînă alunecă în suprema poveste pe care o spunem despre noi, muzica.

Rămîne cugetului nostru să iscodească adîncurile care-l unesc pe Enescu de Ciprian Porumbescu, căci Enescu își curge răsăritul dinspre entuziasmul zbuciumat și prelingerile nopțatice ale celui pe care timpul l-a ivit înaintea sa. Ar însemna să trăim în necredință și vinovată uitare a celor care au fost și sînt încă dacă nu ne-am lăsa în această inserare, tulburată de tulburările lui, gîndiți de gîndul lui, dacă nu ne-am smîtî măcar o clipă, ei.

Am schimbat, nu de mult, cîteva cuvinte cu un om care are aceeași ineditnicie, aceeași pasiune, fiind compozitor, dirijor și director al Filarmonicii de Stat Banatul: Remus Georgescu.

— Se știe că ați prezentat, relativ recent, compoziția „Voix de la nature”, de George Enescu, în primă audiere mondială. Ce semnificație are gestul dumneavoastră, dincolo de aniversarea marelui compozitor?

Recital de pian Sorin Petrescu

În data de 12 aprilie, Filarmonica de stat „Banatul” a programat unul din concertele, spunem noi, de tinuță ale acestei stagioni, de altfel de o bogăție și diversitate fără precedent. Este vorba de recitalul de pian al lui Sorin Petrescu, student al Conservatorului „Ciprian Porumbescu” la clasa prof. Constantin Ionescu-Vovu, fost elev al liceului de muzică „Ion Vidu” din Timișoara. Sorin Petrescu este la a treia apariție pe podiumul Filarmonicii „Banatul”, iar cei care l-au mai auzit, n-au pregetat să o mai facă și de data aceasta, în număr mai mare decît, din păcate, vin la spectacolele de duminică dimineața: aparițiile anterioare, cu concertul în la minor de Ed. Grieg și apoi Concertul în do minor nr. 3 de Beethoven au însemnat două succese dar și doi indici de evoluție îmbucurătoare a tînarului talent. Recitalul prezent a adus însă date noi asupra înzestrării tehnice și spirituale a acestui pianist, în prezent îndrumat, prin seminariile internaționale de la Weimar, de pianistul Rudolf Kerner; programul de mare excepție, și ne referim la cele două sonate mari romantice, sonata în fa minor op. 5 nr. 3 de J. Brahms de o monumentalitate și, de ce nu, un armonism simfonic de rară inspirație și de sonata în si minor op. 58 nr. 3 de Fr. Chopin, una din pietrele de încercare ale romantismului interpretativ, piesă „bizară” prin unicitatea construcției și melodicității în creația chopiniană. Reușita de mare excepție a recitalului este totuși, după opinia noastră, sonata nr. 3 de Johannes Brahms, o interpretare matură, dominantă asupra auditoriului, de o sobrietate și de o cerebralitate înlocuite doar prin scurte momente de înconfundabilă sensibilitate dobîndită prin adîncă înțelegere și trăirea de peste portativul partiturii. O interpretare de neuit, amprenta unei personalități cu un cuvînt de spus pentru viitor, dacă nu chiar pentru prezentul în efervescență creatoare și valorică. Cîștigul interpretării sonatei nr. 3 de Chopin este marea muzicalitate, „melodia” ce nu l-a părăsit nici un moment pe pianist, comunicarea cu publicul fiind astfel mai nemijlocită, sala a vibrat mai vizibil chiar, firește, geniul melodic al lui Chopin va fi întotdeauna un prietel de minunată transfigurare artistică. În finalul recitalului, trei preludii de De-

— Este o picătură din sensibilitatea lui Enescu, ce ne ajută să înțelegem mai bine oceanul creației sale; picătură, pe care mi-am asumat riscul de a o aduce în fața ascultătorilor. Gestul meu are și o altă dimensiune; aceea de a propune o reflecție asupra fragilității artei în genere, cu precădere a muzicii pe care, iată, un fapt minuscul, meschin uneori, o poate intrerupe. „Voix de la nature” este deci, o capodoperă sacrificată. Aș pune o întrebare retorică, cu adîncimi dureroase: sacrificată cui?

Alături acestei întrebări nedumerirea mea în ceea ce privește „tăcerea ce a înconjurat ani de-a rîndul, această compoziție, „tăcere” cu atît mai nejustificată cu cît nu e vorba de o lucrare de tînetre, ci dimpotrivă, pledează pentru muzica lui Enescu și, cum spuneam mai sus, o întregeste.

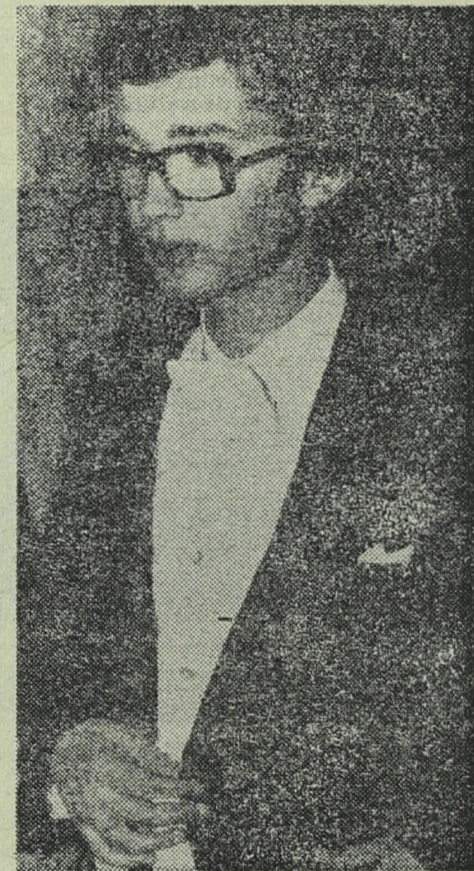
— Cum se reflectă această aniversare în activitatea „Filarmonicii”?

— Enescu se definește, cred, și prin posteritatea lui.

Nu greșim așadar, prezentînd auditoriului, în afară de piese ale lui Enescu, lucrări ale școlii românești de muzică (Anatol Vieru, Stefan Nicolescu etc).

Dar socot că e mai potrivit ca, în loo să vă destăinui programul „Filarmonicii”, să vă invit: e o adresare către toți studenții timișoreni, să audiați concerte care vă asigur, nu vă vor dezamăgi.

RADU CIOBOTEA

bussy, „Voiles”, „La fille au cheveux de lin” și mai ales minunata „La cathedrale englouti”, au desăvîrșit prezența artistică deosebită a pianistului, atmosfera creată de cele trei preludii de marcă impresionistă a fost de natură să lase o puternică amintire auditorului în care mă includ cu plăcere, seri și dimineți, într-o sală nu atît de populată, precum ar merita, dar care nu pregeta să se umple, chiar cu cititorii acestei cronici la spectacolul care determină pianistul la un singur „bis”, o nocturnă de Chopin, la spectacolul cu filmul artistic „Lancea de argint” din Hong Kong, ori la cel cu „I se spunea Buldozerul” ori la altele... Ce bine că totuși...

MELOMAN

Primăvara, ce minunată
înflorire a naturii, ce
minunată înflorire de
gînauri!

SALONUL NAȚIONAL STUDENTESC DE CARICATURĂ ȘI DESEN SATIRIC

— Timișoara, 1981 —

În organizarea Cenaclului de umor „Ab ovo” (actualmente „Ciclop”) al Casei de cultură a studenților și a redacției revistei „Forum studentesc”, a avut loc la Timișoara, în zilele de 27-29 martie a.c., cu prilejul „Festivalului umorului studentesc”, primul Salon național studentesc de caricatură și desen satiric. Salonul, care deocamdată nu și-a propus o tematică aparte, a prilejuit întâlnirea pe simeze a lucrărilor a aproape 50 de tineri, în cea mai mare parte studenți, ceilalți fiind invitați sau participanți hors-concurs. O întâlnire care a însemnat, după selecția foarte riguroasă realizată de organizatori, expunerea a peste 100 de lucrări cu o tematică diversă.

Vernisajul expoziției și jurizarea lucrărilor s-au desfășurat cu participarea caricaturistului ALBERT POCH, redactor de specialitate la revista „Urzica”, președintele juriului. Prima misiune a juriului a fost aceea de a încerca să taie sîrma ghimpată pusă la intrare în locul tradiționalei panglici de inaugurare. Cu toate eforturile depuse de președintele juriului, pe fondul de risete asigurat de o bandă de magnetofon, sîrma a rămas integră, fiind necesară intervenția unui specialist, tînărul inginer mecanic stagiar, caricaturistul ȘTEFAN POPA. Remarcînd inițiativa deschiderii unui asemenea salon, ALBERT POCH sublinia, în cuvîntul de la vernisaj, calitatea multor lucrări prezentate în salon, demn de a fi publicate în revista de specialitate. În același timp, s-a apreciat

Caricatură, pe jumătate grafică, pe jumătate glumă, are drept de ostent între plasticienți și umoristi. Dacă nu fi răi, nu putea spune că un caricaturist nu este nici plastician și nici umoristician. Nu vom spune că este și, și, și, pe acest coridor între o cameră mare, o pictură, și o cameră formată dintr-un perete subred, restul ris, pe acest coridor, și, și, înaintea cu pas de glorie caricatură. Cine se pune în calea ei devine covor pe care ea va trece. Cine o ținește întră în covorul ei. Oale de mijloc nu ești, e tot caricatură.

Ioan T. Morar
redactor șef-adjunct „Forum studentesc”

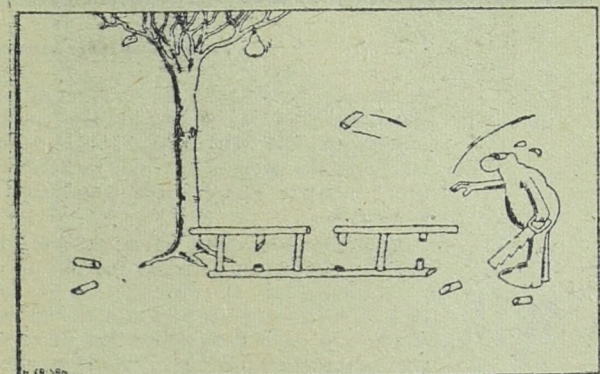
drept remarcabilă „scoaterea la lumină” a unor autentice talente, posibilitatea de a confirma prin expoziții de o asemenea factură, munca și capacitatea unor caricaturiști în continuă devenire, semnalarea unor virtuale speranțe ale caricaturii românești. Mai presus de orice, trebuie remarcat însă faptul că Salonul este primul salon destinat, în exclusivitate, tinerilor creatori, impunînd nume aflate în plină afirmare și creație.

Relevînd faptul că misiunea juriului, din care au făcut parte, printre alții, și caricaturistii NEBOIȘA ROSICI și NICOLAE LENGHER, precum și reprezentanți ai presei studentești, nu a fost de loc ușoară, președintele juriului a dat citire listei laureatilor, listă care se prezintă astfel:

1. MARELE PREMIU AL SALONULUI — TICU CIUBOTARU (C.U. Galați)
2. PREMIUL REVISTEI „URZICA” — HORIA CRIȘAN (C.U. Timișoara).
3. PREMIUL I — ȘTEFAN POPA (absolvent promoția 1980. Timișoara).
4. PREMIUL II — GABRIEL FOLEA (C.U. Petroșani).
5. PREMIUL III — ALEXANDRU BARTFELD (C.U. Iași); EMERIC WOLF (C.U. Timișoara).
6. PREMIUL REVISTEI „VIAȚA STUDENTEASCĂ” — MIHAI MATEI (C.U. București).
7. PREMIUL REVISTEI „FORUM STUDENTESC” — NISTOR STEREA (C.U. Galați).
8. PREMIUL COMITETULUI MUNICIPAL TIMIȘOARA AL U.T.C. — RADU CLEȚIU (Timișoara).

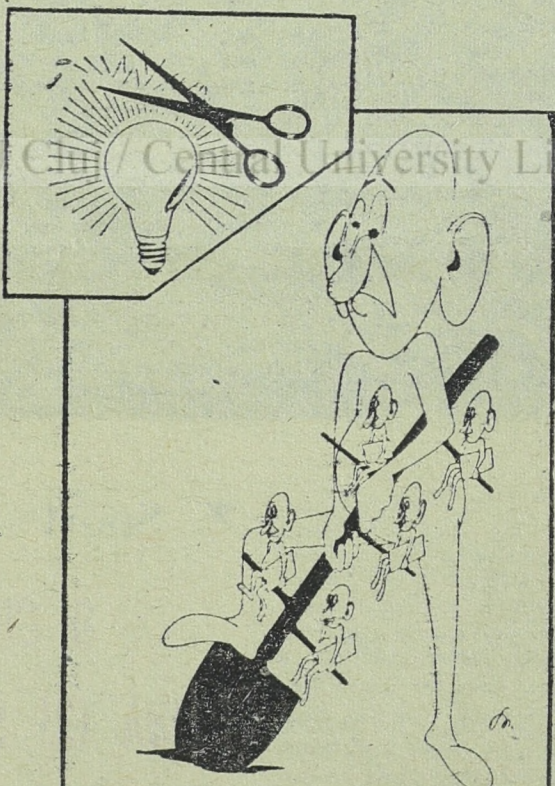
Au mai fost remarcați de către juriul Salonului studenții: HORIA SANTAU și OVIDIU BADESCU (C.U. Timișoara), GHEORGHE BEJAN (C.U. București) și NICOLAE MIRODONE (C.U. București).

GHEORGHE CRIȘAN

HORIA CRIȘAN

Premiul revistei Urzica

NISTOR NETEA Premiul revistei Forum studentesc

TICU CIUBOTARU

MARELE PREMIU

● În postură de poetă și eselistă, Simona Grazia Dima, membră a cenaclului „Pavel Dan” din Timișoara, ne „servește” în numărul trei al revistei „Amfiteatru” versurile anului: „Omul să nu fie nici prea nici foarte / să aibă mușchii netezi pentru că legea-i indulgă. / Stringe bani albi pentru zile negre / și încă din sprincene trai mai mișcă”.

● „Inchipuiți-vă că la atitea catastrofe prin care a trecut omenirea, zdruncinînd încrederea generațiilor în demnitatea și noblețea ei, s-ar mai adăuga una: descoperirea unor documente ce ar dovedi că Shakespeare a fost unul dintre cei mai mari ticăloși ai vremii sale, că și silea nevasta să se prostitueze, că și trimiterea copiilor la cerșit, că dădea bani cu camătă, că era agent al poliției, că din pricina lui oameni nevinovați au murit în pușcărie...” — ne propune Geo Bogza într-al doisprezecelea Trapez al său din România literară. Dacă în al unsprezecelea autorul „Paznicului de far” se mira că Einstein nu știa tabla înmulțirii, de ce să nu admitem și varianta că Shakespeare a fost un analfabet? O fi fost, nu o fi fost?...

● Delicioase confabule ne oferă Iulian Neacșu în Luceafărul, lafontenizînd sub veșnicele boții. Din numărul 14 al revistei am reținut, cu „entuziasm”, prefixul: „Dacă fluturile este simbolul dragostei, al vieții fără grijă, brutala nevoie de toate zilele, lupta pentru hrană e reprezentată prin omidă”. Și cînd te gîndești că „... iepurașii, care nu se mai săturau să-l privească, căzuseră pe burtă, cu gurile căscate...”

● Revista mureșană „Vatra” împlinește un deceniu de la apariția noii sale serii. Numărul 3 din acest an, marcînd evenimentul printr-o tableță semnată de redactorul său șef, Romulus Guga, se constituie într-una din reușitele remarcabile ale redacției. Intolerabil, însă, articolul lui Constantin Crișan, din numărul precedent: „Lectura inutilă sau gustul ca snobism”... „Am parcurs nu de mult un eseu-sondaș asupra omogenității și diversității preferințelor de lectură în cadrul unor grupuri coincidente — ca vîrstă și, în genere, cu preocupare socio-profesională. Un asemenea tip opțional de lectură caracterizează indeosebi două feluri de vîrstă: adolescența (...) și senescența, pentru a numi cu un termen — poate nu cel mai potrivit vîrsta retragerii normale a individului din cmpul social, adică al pensionării”...

Și tot așa, sub arcul curajoșei sale mărturisiri a neliștii de ordin lingvistic, Constantin Crișan, ne comunică, cu aerul unei fantastice descoperiri: „... Inclinția unui astfel de gust pentru o cantitate de lectură distractiv-inutilă, furnizează premisele snobismului”... ori, „... Lectura neprogramată, aleatorie sau inutilă — în cazul persoanelor ieșite din timpul social (producțional) — este ingrijorătoare nu numai din punct de vedere statistic, dar, desigur, și din punct de vedere cultural (raportînd accesul la cultură și lectură pe ansamblul populației cititoare a unei țări). Determinarea cauzei (cauzelor) pentru care un pensionar citește la întîmplare nu ni se pare minoră dar nici nu putem afirma că prezintă o importanță majoră pentru ansamblul și — mai ales — pentru programul cultural al societății”... Așa cum singur afirmă în finalul articolului său, „... mai devreme sau mai tîrziu, inutilitatea snobismului se plătește în primul rînd fiindcă timpul este — ca și celula ribonucleică — irecuperabil”, Constantin Crișan ne aduce aminte de neuitatul Pristanda.

„Muzica!” ● Salutăm reluarea anchetelor la televiziune. Într-una din ele, incriminînd comportamentul necivilizat al unor călători în autobuze, Anca Fusariu întrebă: „Ce faceți cu semințele după ce le mîncăți?”. Cine a afirmat că nu există umor pe micul ecran?...

● Am reținut din cartea lui Victor Vișinescu „Mesajul militant al presei române”, apărută în Editura politică: „Periodicul „Agricultura socialistă” tratează, cu deosebire, problemele dezvoltării agriculturii, ale creșterii producției agricole, vegetale și animale. Acest domeniu de activitate al revistei are o structură clară, rubricizată pe probleme și pe teme care popularizează tehnica înaintată, experiența pozitivă, organizarea muncii, dezvoltarea democrației cooperatiste”. Ii sînt recunoscător acestui coleg al nostru că nu mi-a lăsat posibilitatea erorii de a-mi închipui că „Agricultura socialistă” dezbate în paginile sale probleme de metempsihoză și că în amintita publicație există... rubrici!

● A. Iosefini, directorul Circului de stat din București, anunță pentru sfîrșitul anului un nou program, din care nu va lipsi o experiență de sugestie și hipnoză în masă. Ate amănunte în cartea aflată sub tipar la Editura științifică și tehnică: „Cum ghicim viitorul?”. Fără autografe!

● SPORTIVE! Victor Tudor Popa, în transmisia meciului de la Arad: U.T.A. — F.C. Bihor, pe lungimile de undă ale Radioului clujean, ne comunica atunci exultînd: „... Cornerul cu numărul 13! Norocos pentru arădeni sau ghinionist pentru ei, mă gîndeam...”. A se remarcă profunzimea gîndirii, a diemei! Cel de-al 14-lea i-a stîrnit, apoi, nostalgii puerile: „Al 14-lea corner! Ce bine era cînd eram noi tineri! La cinci cornere un șpe metri! Mai aveam încă unul și erau trei un șpe metri pentru arădeni!” (Ion Ghiță, profesor la Buzău și crainic sportiv de ocazie la Radio București, ne anunță de la Slatina: „Soarece este singur cu poarta goală și cu portarul în față”, și, continuînd retoric: „Prepelită — acum un foarte prolific apărător are valențe de atacant”. Cu alte cuvinte el „se înmulțește ușor și repede”.

Zimbiți, vă rog, pentru toți acești premianți ai clasei întîi!...

(va urma)

GEORGE DINU

ÎN TRE DEZNĂDEJDE ȘI SPERANȚĂ

Prezențe culturale

Elveția, țara care bucurându-se de-o istorie mai puțin zbuciumată, beneficiind de binefacerile neutralității pe parcursul a două conflagrații mondiale, cunoscând în anii postbelici o situație prosperă — chiar criza economică a afectat-o mai puțin în raport cu celelalte state occidentale — și având în prezent una din cele mai ridicate nivele de trai, n-a fost confruntată cu acțiunile revendicative de anvergură, cu tulburările și frământările sociale pe care le-au înregistrat alte țări din occident. Sau, propriu-zis, n-a fost confruntată până în vara anului trecut, când într-o serie de orașe, dar cu o intensitate deosebită la Zurich, au avut loc demonstrații ale tineretului, manifestații care adeseori au luat forma violenței, a ciocnirilor cu forțele polițienesti. Nedumerirea provocată în rândurile cercurilor guvernamentale, a opiniei publice, a adulților în genere, par justificate: acțiunile tineretului din Elveția nu aveau la bază revendicări economice imediate, cu atât mai mult cu cât, o mare parte dintre manifestații proveneau din medii cu o situație materială foarte bună sau mijlocie. Aceeași dezorientare au provocat mai recent tulburările care au avut loc în orașele vest-germane: Bremen, Hamburg, Brokdorf, Frankfurt pe Main, Nürnberg, Freiburg, soldate din nou cu confruntări violente între tinerii demonstrați și poliție.

Care sînt sensurile profunde și cauzele acestor dezlănțuiri brutale ale tineretului din cele două țări occidentale? Un reporter al revistei „Der Stern”, întrebînd un lider al tinerilor manifestați elvețieni, dacă nu cumva la baza acțiunilor lor stă un fals eroism, a primit următorul răspuns: „Nu este eroism. Acțiunile noastre sînt expresia profundei noastre deznădejdi”.

Dar deznădejdea, teama de un viitor ce-ar putea fi sumbru, nesiguranța, sentimentul pustirii, a incomunicabilității și însingurării în societatea superindustrializată, nu aparțin doar tineretului. Opinii venite chiar din interiorul sistemului țărilor occidentale, aparținînd unor oameni de știință, cultură și artă, politicieni, economiști, prefigurează imagini a căror gamă se întinde de la tonuri întunecate la imagini de coșmar și apocalips: Robert Heilbroner: „Eu cred că situația omului este dureroasă, gravă, disperată, iar speranța pe care o putem nutri în privința perspectivei sale, pare a fi, într-adevăr, foarte redusă”. Sau lugubra imagine oferite de Michel Foucault: „Omul va dispărea, omul este pe cale să dispară. Mai mult decît moartea lui Dumnezeu, sau mai degrabă în urmele lăsate de acesta și într-o corelație profundă cu ea... este vorba de moartea ucigașului, izbucnirea în ris a omului și, întoarcerea măștilor”.

Sîntem generații ale erei atomice, inaugurată de cele aproape 200.000 de victime ale holocaustului de la Hiroșima. Trăim pe-o planetă cu 60.000 de focoaie nucleare, pe care se cheltuiesc 15.000 dolari pentru înarmare, în fiecare secundă, înconjurată de-o centură de 1.700 sateliți artificiali cu destinație militară.

Ritmurile noi, trepidante ale vieții moderne, dintr-o serie de țări occidentale, „riscă să depășească adaptabilitatea biologică a omului” după cum susține Léon Eisenberg, fenomen reflectat în creșterea fără precedent a tulburărilor mentale. Problemele de ecologie, poluare a mediului înconjurător, sînt deja obiecte ale

atenției majore a guvernelor dintr-un mare număr de țări industrializate. Toate aceste fenomene, pot alimenta angoasa omului contemporan, dar nu reprezintă și cauzele ultime, esența unor atitudini ale individului din țările occidentale, ale unor acteperate de genul celor amintite la începutul acestui articol. Cauzele sînt adînci, își au rădăcinile în însăși structura intimă a sistemului: evaluarea omului doar prin prisma eficacității și randamentului din procesul de obținere a bunurilor materiale, considerarea bunurilor economice drept valori supreme și ignorarea aspirațiilor umane, bunurilor materiale și spirituale.

Satisfacerea nevoilor umane, nu trebuie să se limiteze doar la asigurarea mijloacelor necesare existenței, ea trebuie privită în toată complexitatea sa umană, în raport cu aspirațiile și valorile civilizației căreia îi aparține individul.

Evenimentele de la Zurich, din Germania federală, din alte țări occidentale,

Lunile martie și aprilie au fost foarte bogate în acțiuni culturale, organizate de studenții străini care studiază în centrul nostru universitar. Casa tineretului, Casa de cultură a studenților, Amfiteatrul Mare al Institutului de medicină, au găzduit manifestații culturale-artistice, unele dintre ele de înaltă ținută, organizate și susținute în întregime de studenții străini. De altfel, seria acestor spectacole a început încă din luna decembrie, menționînd în acest sens spectacolul susținut de studenții libanezi, continuînd apoi cu spectacolul susținut de studenții din Irak, expoziția organizată de studenții din Siria, iar ceva mai recent, spectacolele și expozițiile studenților palestinieni, latino-americiani, spectacolele studenților greci și ale studenților din R.D.G.

Demn de remarcat este faptul că tinerii veniți la studii în țara noastră sînt, în fiecare an, organizatorii și inițiatorii unor astfel de manifestații culturale. Anul acesta, însă, calitatea manifestă-

rilor a dobîndit ceva în plus: maturitate, bună organizare, prezența pe scenă a unor obiceiuri folclorice, specifice, de care, de fapt ne interesăm cu toții și datorită cărora spectacolele tinerilor de peste hotare sînt vizionate de un număr mare de studenți.

Fără îndoială că rămîne viu întipărită în mintea noastră, a spectatorilor și cantitatea imensă de muncă pe care o depun acești studenți, unii dintre ei depășind amatorismul. Reținem din toate aceste manifestații elementul artistic și mulțumim studenților de peste hotare, artiștilor și organizatorilor, pentru minunatele seri pe care ni le-au oferit, invitîndu-i, în același timp, să constituie o prezență mai activă în rîndul unor formații comune, alături de studenții români. Este simbolul prieteniei și colaborării permanente, este de fapt amintirea care rămîne și care nu se va șterge ușor, atunci cînd aceștia se vor întoarce ca specialiști în țările lor.

RODICA FRANK

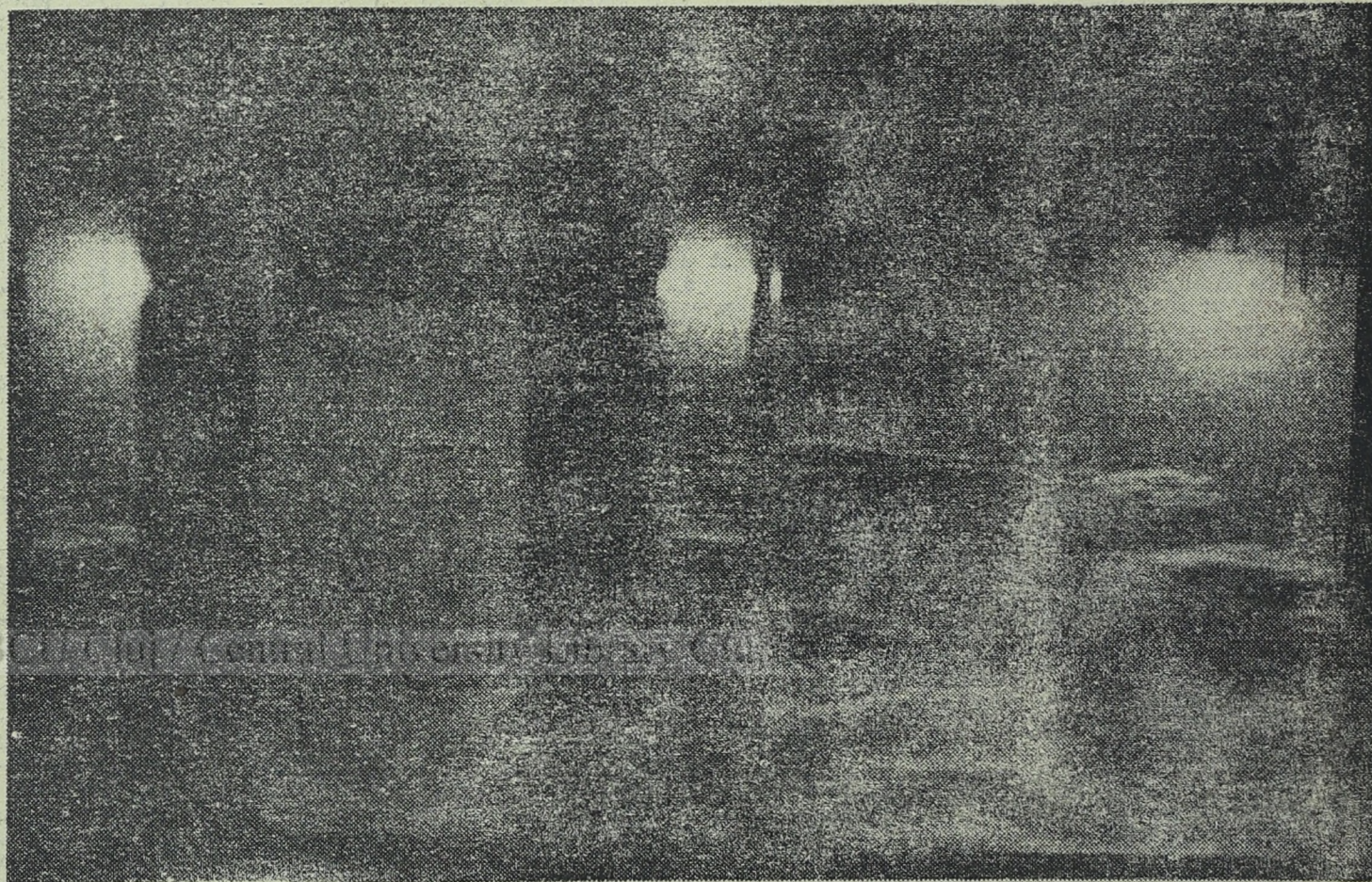

Foto: Lucia Krempanki

GEAMUL

confruntate cu probleme și dificultăți mai mari ca ale celor două țări Elveția și Germania, demonstrează nevoia resimțită imperios de a schimba „ceva”, de a schimba poate o ordine devenită ostilă.

Supusa de sistemul politic de anestezieră, amorțire a conștiințelor hrănite cu mistificări ori iluzii deșarte, distrasă cu abilitate de la acțiuni radicale, tineretului din țările occidentale s-ar părea că nu-i rămîne decît alternativa resemnării, a acceptării... Un erou al „Speranței” lui André Malraux spunea: „durerea devine mai puțin tulburătoare cînd ești sigur că n-o mai poți schimba”. Viața politică infirmă însă o asemenea concluzie. Un fapt, care deși nu prezintă o importanță deosebită, este totuși semnificativ: la primul miting public din actuala campanie de alegeri din Franța, președintele în funcțiune Valéry Giscard d'Estaing, a fost ascultat de 30.000 de tineri, în timp ce în aceeași zi, la demonstrația organizată de comuniști în Piața Bastillei, au participat 100.000 de tineri.

MIRCEA MOLDOVAN

Sport

O CUPĂ... PLINĂ CU SATISFAȚII

Ajursă la cea de-a VII-a ediție, tradiționala competiție sportivă a tuturor institutelor de medicină și farmacie din țară, cupa „Dr. Iuliu Hațieganu”, a fost găzduită și organizată în acest an de I.M. Timișoara. Desfășurată pe parcursul a trei zile și reunind peste 250 de studenți din toate centrele universitare, competiția s-a vrut nu numai o ambițioasă întrecere sportivă, nu numai un elogiu adus memoriei marelui medic ardelean, ci și un prilej de-a cristaliza frumoasele legături de prietenie existente între discipolii lui Hipocrate din toate școlile de medicină ale țării. Iată de ce, și dincolo

de porțile stadioanelor și de sălile de sport, gazdele s-au străduit să asigure toate condițiile pentru o plăcută reuniune colegială care să devină, în timp, un reper pentru frumoasele amintiri din studenție.

Rămîne ca oaspeții să aprecieze dacă timișorenii au reușit acest lucru, pe măsura intențiilor. O certitudine a început însă să se contureze încă din prima zi de concurs și ea a devenit de granit la ceasul bilanțurilor: la toate cele 5 probe de întrecere (atletism, fotbal, tenis, înot, volei) timișorenii au arătat că sînt cei „mai buni”, obținînd detașat, după punctajul cumulat, locul 1 la fiecare probă, precum și pe echipe. Succesul sportivilor mediciniști timișoreni nu e întimplător, el se înscrie pe linia unor rezultate deosebite obținute pînă acum și traduce în frumoase performanțe, preocupările serioase existente la I.M.T. pentru promovarea sportului și educației fizice în rîndul studenților.

DANIEL BUMB

Responsabil de număr:
MARCEL SĂMĂNȚĂ

CONSILIUL DE CONDUCERE

FRANCISC ALBERTI, PETRU ANDEA, NIKOLAUS BERWANGER, VIOREL BOLDUREANU, TEODOR ULAZA, GHEORGHE CRIȘAN, GEORGE DINU, DAN DUBINA, MIUȘ GEORGEVICI, MIHAIL GLAJA, VIOREL MARINEASA, STELA MIREL, IOAN MORAR, LUCIAN NEGRUȚIU, VALERIU PANASIU, MARCEL SĂMĂNȚĂ, GHEORGHE SARCA, ALEXANDRU VAJDA, DANIEL VIGHI.

ADRESA REDACȚIEI:

● Casa de cultură a studenților, Bv. Tineretului nr. 3, cam. 03, tel. (49.07, 1.07.21, (ședinte: luni și joi, orele 20-22).

● Căminul 16 Complex, cam. 4, tel. 1.69.33.

TIPARUL: I.P. „BANAT” TIMIȘOARA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

IOAN BACALETE (redactor principal), CORNEL BOGDAN, VIOREL BOLDUREANU (secretar responsabil de redacție), DANIEL BUMB, GHEORGHE CRIȘAN (redactor șef), HELMUTH FRAUENDORFER, MIHAIL JUONEA, CONSTANTIN MARASCU, MIRCEA MOLDOVAN, IOAN MORAR (redactor șef-adjunct), MARCEL SĂMĂNȚĂ (redactor șef-adjunct), GHEORGHE SECHESAN, DANIEL VIGHI. Fotoreporteri: MICHAEL KOZAR și IOSIF BERWANGER.